Den uforbederlige bibliotekar
Niels Jensen

Folkets Almanak

Udkom fra 1875-1972 med indhold gældende for det kommende år.

Om almanakken på: https://danskforfatterleksikon.dk/1850tit/0063/sknr63737.htm

Udarbejdet af Niels Jensen

43 Aarg. No 3 80 Øre.

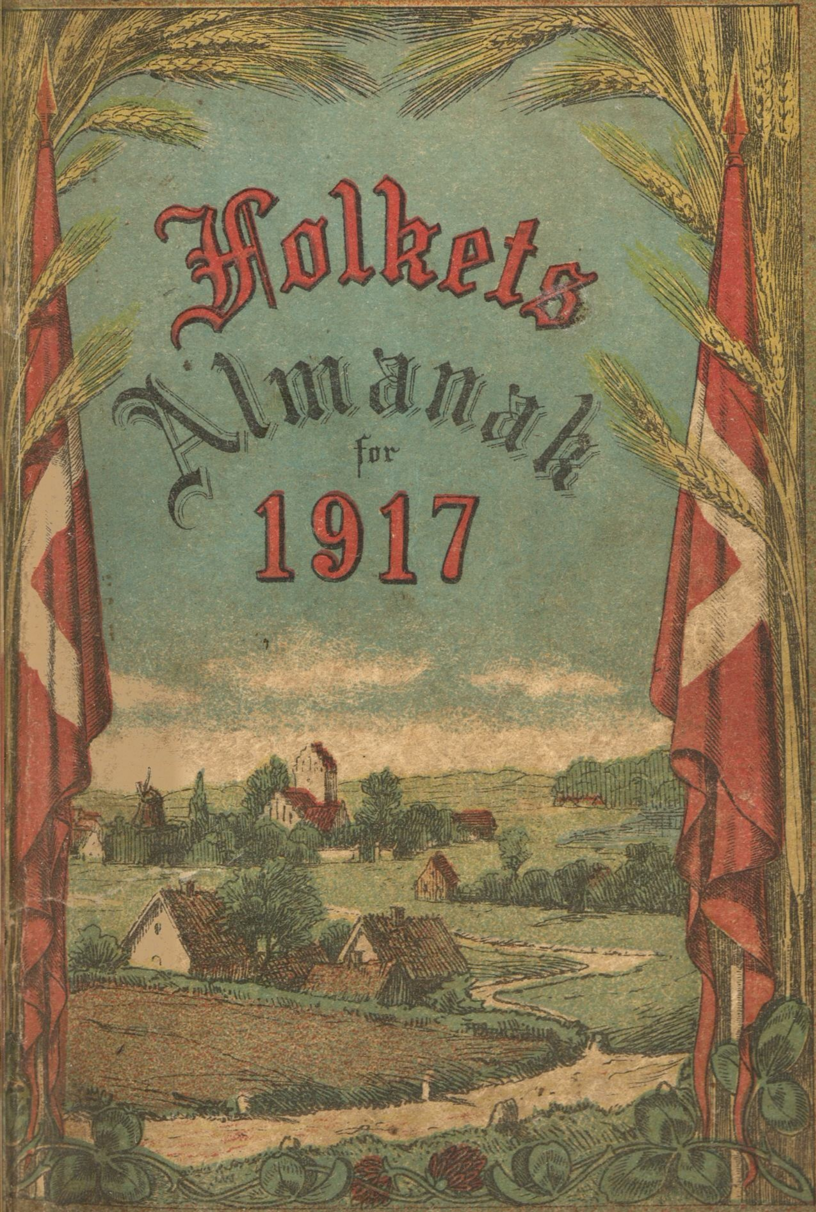

C. M. Hess' Fabrikker

Vejle

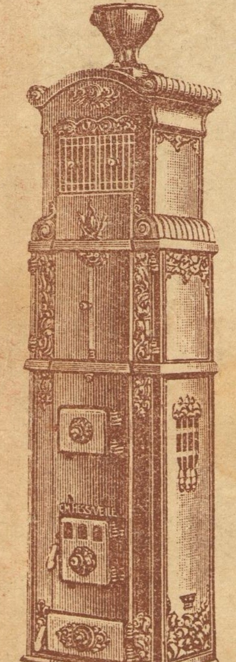

OVNE

KOMFURER

BYGNINGS-
STØBEGODS

Bemærk!

OVNE

til Fyring med Brænde og Tørv.

Prøvede og anbefalede af Det danske Hedeselskab og Dansk Skovforening.

Centralopvarmning af enhver Art.

Forhandlere i alle Landets Byer.

Folkets

Almanak

for det Aar efter Kristi Fødsel

1917,

som er 1. Aar efter Skudaar,

beregnet til Kjøbenhavns Observatoriums Horisont

af

Observatoriet.

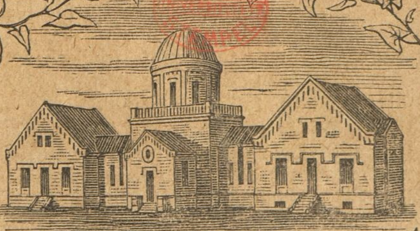

Kjøbenhavn
N C Roms Forlagsforretning.

Carit Etlar.

Carit Etlars Navn er kendt i hele Landet hans Bøger har vundet Udbredelse som ingen anden Forfatters, og hans store Betydning for Folket anerkendes af alle. Det er særlig som Ungdommens Digter, at Carit Etlar har haft sin store folkeopdragende Betydning, navnlig i national Henseende, og hans Bøger vil derfor vedblive at være en yndet Folkelæsning. Vi ser os i Stand til at kunne tilbyde Almanakkens Købere følgende 5 Bind Romaner af Carit Etlar, nemlig:

Hedemanden — Ungdoms Kampe
Diggrevens Børn — Medens de kæmpe — Zilo

Alle 5 Bind leveres heftede i smukt Omslag for

kun 2 Kr. 5 Øre.

Kan forlanges gennem Boghandelen eller leveres Dem **franco** og **uden Emballageberegning** ved Indsendelse af nedenstaaende Kupon.

Roms Almanakkers Præmie-Kupon.*)

Undertegnede udbeder sig tilsendt de opgivne 5 Bind af Carit Etlar for 2 Kr. 5 Øre franco og uden Emballageberegning.

Beløbet hæves pr. Postopkr.

Navn: ....

Adresse: ....

Poststation: ....

*) Kan indsendes i aaben Konvolut for 4 Øre fra Provinsen, 2 Øre fra København.

N. C. Roms Papirvare-Industri,
Jernbanegade 3, København B.

Festkalender til Folkets Almanak.
1917—1925.

Aar	Fastelavn	Paaskedag	Alm. Bededag	Chr. Himmelfartsd.	Pinsedag	I. Søndag i Advent
1917	18 Febr.	8 April	4 Maj	17 Maj	27 Maj	2 Decbr.
1918	10 Febr.	31 Marts	26 April	9 Maj	19 Maj	1 Decbr.
1919	2 Marts	20 April	16 Maj	29 Maj	8 Juni	30 Novbr.
1920	15 Febr.	4 April	30 April	13 Maj	23 Maj	28 Novbr.
1921	6 Febr.	27 Marts	22 April	5 Maj	15 Maj	27 Novbr.
1922	26 Febr.	16 April	12 Maj	25 Maj	4 Juni	3 Decbr.
1923	11 Febr.	1 April	27 April	10 Maj	20 Maj	2 Decbr.
1924	2 Marts	20 April	16 Maj	29 Maj	8 Juni	30 Novbr.
1925	22 Febr.	12 April	8 Maj	21 Maj	31 Maj	29 Novbr.

Vejledning til Anvendelse af Frugt.

Af **N. Rasmussen Søkilde.**

Naar man hører, at der aarlig gaar 8 Mill. Kr. ud af Landet til Vin og tørret Frugt, vil man snart indrømme, at der er god Brug for en praktisk lille Bog om **„Anvendelse af Frugt til Brug i Husholdningen samt til Brygning af Most og Frugtvine“**, saaledes som den gode Vejledning af N. Rasmussen Søkilde, der er udkommen paa N. C. Roms Forlag. Paa en overordentlig jævn og letfattelig Maade gives der her Vejledning i *Tørring og Konservering af Frugt* samt i *Tilvirkning af Frugtvin og Most, Bærvin og Likører.* — Bogens Pris er kun **50 Øre.**

N. C. Roms Forlagsforretning, København B.

Mejeriernes og Landbrugets Ulykkesforsikring.

Oprettet 1908. Statsanerkendt.

Reventlowsgade 14, København.

LOVFORSIKRING :: ENKELTFORSIKRINGER

Henvendelse til Kredsens Tillidsmand eller til Hovedkontoret. Erstatninger til Udg. af 1915 ca. 3,2 Mill. Kr. Forsikringen omfatter ca. 300,000 Personer. ::: **Telefon 9792.**

Eternit-Skifer.

Let stærk, elastisk, ildsikker og isolerende.

Fordelagtigste Tagtæknings-Materiale.

Ingen Vedligeholdelse. **Brochurer og Prøver paa Forlangende. Forhandlere overalt i Provinsen.** Ingen Reparationer.

Hovedforhandling hos: **A. RINDOM**, **Kristiansborggade 2. Kbh. B.**

Worning & Petersens

Xeroformsæbe

Kun ægte: 3 Ben i Ringen.

Ny Østergade 2
København

Læg

„Ratin“

for Rotter

og Mus

Følg nøje Brugsanvisningen

Kogebog
for Skolen og Hjemmet.

Af *Dorothea Christensen.*

Denne fortrinlige Bog indeholder, foruden en almindelig besparende Kogebog og Anvisning til Bagning og Slagtning, tillige et Afsnit om **Syltning af Frugt** og dens Anvendelse i Husholdningen.

Bogen koster indb. **1 Kr. 25 Øre** og faas gennem alle Boglader.

N. C. Roms Forlagsforretning
København B.

Drægtigheds-Tabel

beregnet for hver Uge i Aaret.

Drægtighedens Begyndelse.		Drægtighedens Ende. Hopper, 336 Dage.		Køer, 281 Dage.		Faar, 153 Dage.		Svin, 113 Dage.	
Januar	1	Decbr.	2	Oktober	8	Juni	2	April	23
—	8	—	9	—	15		9	—	30
—	15	—	16	—	22		16	Maj	7
—	22	—	23	—	29		23	—	14
—	29	—	30	Novbr.	5		30	—	21
Februar	5	Januar	6	—	12	Juli	7	—	28
—	12	—	13	—	19		14	Juni	4
—	19	—	20	—	26		21	—	11
—	26	—	27	Decbr.	3		28	—	18
Marts	5	Februar	3	—	10	August	4	—	25
—	12	—	10	—	17		11	Juli	2
—	19	—	17	—	24		18	—	9
—	26	—	24	—	31		25	—	16
April	2	Marts	3	Januar	7	Septbr.	1	—	23
—	9	—	10	—	14		8	—	30
—	16	—	17	—	21		15	August	6
—	23	—	24	—	28		22	—	13
—	30	—	31	Februar	4		29	—	20
Maj	7	April	7	—	11	Oktober	6	—	27
—	14	—	14	—	18		13	Septbr.	3
—	21	—	21	—	25		20	—	10
—	28	—	28	Marts	4		27	—	17
Juni	4	Maj	5	—	11	Novbr.	3	—	24
—	11	—	12	—	18		10	Oktbr.	1
—	18	—	19	—	25		17	—	8
—	25	—	26	April	1		24	—	15
Juli	2	Juni	2	—	8	Decbr.	1	—	22
—	9	—	9	—	15		8	—	29
—	16	—	16	—	22		15	Novbr.	5
—	23	—	23	—	29		22	—	12
—	30	—	30	Maj	6		29	—	19
August	6	Juli	7	—	13	Januar	5	—	26
—	13	—	14	—	20		12	Decbr.	3
—	20	—	21	—	27		19	—	10
—	27	—	28	Juni	3		26	—	17
Septbr.	3	August	4	—	10	Februar	2	—	24
—	10	—	11	—	17		9	—	31
—	17	—	18	—	24		16	Januar	7
—	24	—	25	Juli	1		23	—	14
Oktober	1	Septbr.	1	—	8	Marts	2	—	21
—	8	—	8	—	15		9	—	28
—	15	—	15	—	22		16	Februar	4
—	22	—	22	—	29		23	—	11
—	29	—	29	August	5		30	—	18
Novbr.	5	Oktober	6	—	12	April	6	—	25
—	12	—	13	—	19		13	Marts	4
—	19	—	20	—	26		20	—	11
—	26	—	27	Septbr.	2		27	—	18
Decbr.	3	Novbr.	3	—	9	Maj	4	—	25
—	10	—	10	—	16	—	11	April	1
—	17	—	17	—	23	—	18	—	8
—	24	—	24	—	30	—	25	—	15

Geders Drægtighedstid er lig Faarenes.

C. Th. Rom & Co.s Eftf.

Vesterbrogade 2 B. København B.

— Værktøj for alle Haandværk. —

Forlang illustreret Katalog.

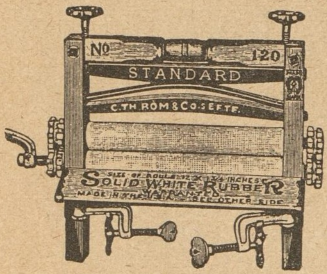

Mine

VRIDEMASKINER

leveres med ekstra prima Gummivalser og 3 Aars Garanti.

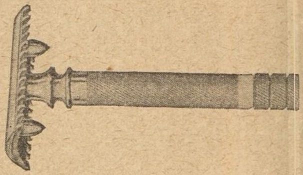

Ekstra prima forsølvet

BARBERMASKINE

med **buet** Blad, leveres **komplet i elegant Etui:**

med 3 prima Blade .... **Kr.** 3,25
med 6 ægte Gillette Bl. **Kr.** 4,85

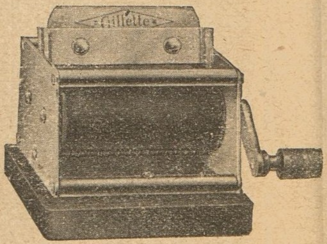

DUX. Dansk Slibemaskine til Gillette Blade.

Enhver Bruger af Barbermaskiner burde ogsaa benytte Dux-Maskinen, og Brugeren vil altid have et skarpt Blad. Hvorfor kassere de gamle Blade, naar disse kan bruges i aarevis.

Hvis ikke tilfredsstillende efter 8 Dages Prøve tilbagebetales Beløbet. — **1 Aars Garanti.**

Komplet i elegant Etui:

Kr. 7,50.

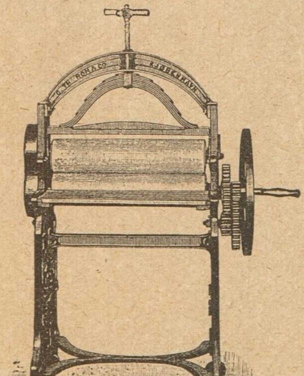

Engelske Tøjruller

med og uden Fod.

Forlang Special-Katalog over Køkkenudstyrs-Artikler.

En dansk Sang.

Frit favner Søen vort friske Land,
hver Høj kan se til den salte Strand.
Tilhavs gaar Brinker og grønne Hager,
og midtlands bruser de stride Bælter;
hvert Græsstraa veed, hvordan Søluft smager,
hvert Fjordsiv vugger, som Havet vælter. —
Spørg dem, der hviler i Danmarks Høje:
Er Landet lille? — De veed det nøje:
Saa langt naaer Danmark vel ud og ind,
som Dansken sejler sit eget Sind.

Og Blæsten hvirvler med Døgn og Aar,
som Kornet gynger og Skyen gaar.
Her suser vaarligt i vaade Vintre,
og høstligt barsk i den lyse Sommer;
og Bygen sortner, og Pytten tindrer,
og alt er Vejret, der gaar og kommer. —

Skal Dansken leve af Blæstens Naade?
Vor egen Vilje maa Svaret raade:
Vi er det Folk mellem Øst og Vest —
men kraftigt trækker den bundne Blæst.

Kun lavt sig løfter saa grøn en Grund;
her ser et Barn, at vor Jord er rund.
Men Landets Marker er pløjet brede,
det blomstrer fint paa de bløde Sletter;
vi færdes frit over Mark og Hede;
og hvem har højere Stjernenætter? —
Er Danmark fladt? — Hør vor Sagas Latter,
og føl dens Kvide; og spørg saa atter:
Saa højt naaer Danmark som Danskens Mod,
og gror saa dybt, som vor Hu slog Rod.

Al Jorden brænder, al Verden slaas;
hvad Lykke venter vort Land og os?
Vi hæver rolig vort Arbejds Renter —
men Vartegn flammer i Sol og Maane.
Ny Vej skal vælges. Vor Skæbne venter.
Og Livets Lov tør kun Taaben haane. —
Skal Danmark styrte? Skal Danmark stige?
Hvert Sind, som spørger, er Svar tillige.
Det synger Blæst, og det suser Sø:
Dit Folk skal leve, hvis du tør dø.

Valdemar Rørdam.

Brudesløret.

Skitse af Friis Jensen.

Med Tegninger af Poul Steffensen.

Igennem Søren Nielsens Liv havde der altid gaaet — ikke just en rød Traad, men en sort, ganske lige Streg.

Med megen Alvor og Ihærdighed havde han skridtet ud langs Kanten af denne mørke Streg.

Kun en eneste Gang havde han givet et lille — mange vilde kalde det uskyldigt — Hop og muntret sig paa den forkerte Side af Stregen, hvorom senere skal fortælles.

Han var et fattigt Husmandsbarn; men allerede da han var 10 Aar, havde hans viljestærke, fremadstræbende Mor og hans slidsomme Far tegnet Stregen for ham, den Gang baade fjern og lys, og ved Stregen stod der skrevet: „Følg denne lige Linie, og den fører dig til det største Maal, som et fattigt Bondebarn kan naa: ad Studeringers Vej til Kjole og Krave, Præstegaard og Embede, jordisk Velvære, borgerlig og aandelig Anseelse!"

Den lille Søren Nielsen havde nemlig allerede i Landsbyskolen vundet sig Ry som et Vidunderbarn, hvad Lærenemme angaar.

Han betraadte Vejen og fulgte Stregen.

Ganske vist i hans Ynglingealder, netop da det rigtig gjaldt, viste det sig, at Vidunderbegavelsen desværre var et landligt og barnligt Fantasifoster, som fik sit Banesaar allerede i de første Latinskoleaar; men tilbage blev dog et ungt Menneske, som netop havde tilstrækkelig Vilje og Evne til lige at kunne klare for sig.

I Studenteraarene holdt han sig Stregen ganske nær. Den var bleven noget mørkere, end da hans Mor i sin Tid viste ham den i det fjerne, Blomster groede der ingen af i dens mørke Skygge, og det var smaat med Solskin; Savn og Slid, Slid og Savn stod der derimod skrevet, uden Afveksling, paa alle dens Milepæle.

Men samme Streg var jo solid at følge, og den førte ham da ogsaa til Maalet: Kjole og Krave samt et mindre Præstekald i det vestlige Jylland.

Søren Nielsen behøvede ikke lang Tids Overvejelse for at afgøre, hvilken af de kirkelige Retninger han som Præst vilde slutte sig til.

Særlig den ene af disse havde nemlig en lige og tydelig Streg, som alle dens Medlemmer følte sig forpligtet til at følge, en Streg, der for de fleste blev som en høj Grænsemur, hvorover ikke saa meget som en eneste selvtænkt Tanke kunde slippe.

Uden Vaklen søgte Søren Nielsen altsaa ind under samme Mur.

Der var imidlertid adskilligt vedrørende hans Gerning, hvor han ikke ganske delte Anskuelse med sin egen Retning. Men da det mere angik ydre Former end den egentlige Lære, fandt han det rettest at tie og indordne sig, skønt hans eget menneskelige Hjerte undertiden truede med at gøre Oprør.

Det var den strenge Kirketugt, han følte sig besværet af.

Vedrørende den var der mange uskrevne, men alligevel strengt hævdede Paragraffer. Her skal blot nævnes den af dem, som var ham mest ubehagelig.

Det var den, der handlede om „Brudesløret“ og dets „urette“ Brug.

Det hændte nemlig — netop alt for tidt paa denne Egn — at Bruden var frugtsommelig, naar hun skulde gaa frem for Alteret paa sin Bryllupsdag.

„Aabenbar Skrifte“ var jo afskaffet; men man havde paa denne Plads listet noget andet ind i Stedet for. Man nægtede nemlig vedkommende Brugen af Brudeslør.

Søren Nielsens Formand i Embedet havde med Eksempel andre Steder fra indført det her, og Menigheden holdt strengt paa samme Paragraf.

For det første blev der i Almindelighed sendt mundtligt eller skriftligt Bud i Forvejen til Bruden om, at det passede sig ikke for hende at møde i Herrens Hus med Sløret.

Vovede hun saa desuagtet at smykke sig med Brudesløret og træde frem i Kirken med det, saa fik hun det at høre aabent og haardt i Brudetalen om Sløret, der var Kyskhedens Mærke, og om, hvor uværdig hun var til at bære dette Renhedens Tegn. Alt blev sagt lige til uden Omsvøb, og

mangen Gang var Bruden ved at blive syg af Skam og Blusel, ikke just over sig selv, men over at høre det paa dette Sted og i disse Omgivelser.

Kun enkelte var saa snilde, at de kørte med Sløret paa til Kirke og lod det ligge i Vaabenhuset, mens Vielsen foregik.

Søren Nielsen holdt ikke af denne Maade at tugte paa, og navnlig syntes han, at han selv, ja, just han, var uværdig til at være Synderinders Tugtemester.

Men hvad skulde han gøre? Han var jo nu en Gang kommen ind under den lige, ubøjelige Linie, hvilket han forøvrigt paa anden Maade følte sig saa betrygget ved.

Lade uvidende om de enkelte forefaldne Tilfælde kunde han ikke; thi der gik stadig Budbringere, som om de var fast ansat, ud og ind ad Præstegaarden, snart ad Bagdøre og snart ad Hovedtrappen. Præsten selv var i Almindelighed døv for disse Meddelere; men saa havde de hans gamle Husbestyrerinde, Frøken Darre, hun var en stram Dame og en af Menighedens ypperste; hun tog særlig imod det, der var noget urent ved, og bragte Pastoren det lige saa sikkert som de lovbefalede Meddelelser til Kirkebogen.

Og i Kirken blev der aldrig holdt en Tale, uden at der jo var flere eller færre til Stede af den snævreste Kreds. Var Pastor Nielsen da ikke skrap nok til at bruge Riset, ja, saa blev han selv tugtet bagefter; men talte han strengt, og det paastod de, at han i Grunden havde gode Gaver til, saa bøjede de paa de kraftigste Steder bifaldende deres Hoveder, idet de svagt, men dog som i Takt og meget andægtigt, mumlede et stille „Amen".

At enkelte af de faa modige uden for den egentlige Menighedskreds knurrede og skældte i det skjulte, betød mindre; thi de var paa denne Plads de faa og de forkuede.

— — — Nu var der just for nylig kommet et Par unge Mennesker til Sognet langvejs fra.

Der var lyst til Ægteskab for dem et andet Sted; men de agtede nok at lade sig vie her hos Pastor Nielsen. Gennem Frøken Darre var han underrettet om dette saa vel som om alt andet vedrørende de to unge Mennesker.

En Skumringsstund traadte saa en ung Pige, det var den tilkommende Brud, ind i Søren Nielsens Kontor.

Hun var, som rimeligt nok, ukendt med Sognets strenge Lov og Lære og anede ikke noget ubehageligt.

Hun saa saa aaben, glad og frejdig ud.

Hun kom, sagde hun, fordi hendes forlovede var saa travlt optaget af at indhegne Haven ved deres nye Hjem, og hun vilde da bede Præsten om at vie dem førstkommende Lørdag.

Hun fremlagde Papirerne, som Søren Nielsen derefter gennemlæste.

Da han gav hende dem tilbage, sagde han, at alt var Orden, og Vielsen kunde foregaa efter Ønske.

Men.

Og saa svang han Svøben, saadan som han mente, det var hans Pligt.

Den unge Pige, Sofie hed hun, blev helt forfærdet, og da han førte frem med Teorien om Brudesløret, blev hun ganske overvældet.

Hun havde jo nok før paa Gader og Stræder, i kaad og uvorn Ungdoms Nærværelse, hørt ufin Tale, og det havde altid berørt hende ubehageligt; men at Præsten, og her i Præstegaarden, i denne pæne Stue, kunde tale saa lige ud til hende om de Ting! Hun tog sig til sit blussende Ansigt — for Skam det dog var!

Og Brudesløret, som hun allerede havde købt og givet fire Kroner for — og hun havde prøvet det foran Spejlet — og Johan havde prist hendes Skønhed og Slørets Finhed — med det lignede hun en Prinsesse eller i det mindste en Hofdame — og det var noget, han forstod sig paa fra den Tid, han stod Skildvagt paa selve Kongens Slot!

Inden Søren Nielsen endnu var færdig med sin Straffetale, havde hun med Forklædet for de vaade Øjne forladt hans Kontor uden at faa nærmere Besked paa Klokkeslættet for Vielsen.

„Sofie!" kaldte han.

Men der kom ingen Sofie tilbage igen, og han stirrede med Ubehag paa den Dør, der havde lukket sig efter hende.

Saadan havde de andre aldrig baaret sig ad — og det var jo ikke Meningen at jage hende bort.

„Stakkels, unge Kvinde — hun saa dog egentlig saa rar ud!" mumlede han.

„Var jeg for streng?" spurgte han sig selv.

„Nej, det var jo kun min Embedspligt — og der er jo den Streg, som ingen ustraffet maa træde over!" trøstede han sig selv med.

Men i det samme greb den ham i Nakken, mere haardt end før, den Begivenhed i hans Liv, da han, som før hentydet til, selv havde været paa den forkerte Side af den sorte Streg.

Det var den Gang, da han paa en lille Rejse for første Gang var ude at lufte den lige anskaffede Studenterhue, og han var saa uheldig at have forfejlet et sildigt Aftentog ude ved en større Landstation.

Der var da ikke andet for, end at han maatte overnatte paa Gæstgivergaarden, skønt hans Rejsepenge jo ikke holdt af denne uventede Udgift.

Det viste sig, at den Pige, der bragte ham hans Aftenkaffe, var hans Barndoms Skolekammerat.

Hun var Bager Rasmussens Plejedatter hjemme fra, og nu havde hun Plads i Stationsbyen hos sin Tante, der ejede Gæstgiveriet.

Søren huskede hende som en munter og fornøjelig Pige, der var ham overlegen i Klædedragt og i ydre Dannelse. Han troede ogsaa nok, at hun havde overset ham.

Nu var Forholdet jo noget anderledes, og han mærkede nok, at hun skænkede baade ham og hans Studenterhue megen Opmærksomhed.

Forøvrigt maatte han sige, at hun opførte sig meget naturligt og elskværdigt, da hun slog sig ned paa en Stol ved Siden af ham og fortalte muntert om Landsbyens Beboere derhjemme.

Hun havde faaet fat paa hans Studenterhue og pillede barnlig glad ved den flunkende nye Kokarde. Hun satte Huen paa hans Hoved, hun vilde se, hvordan den klædte ham, sagde hun — ja, hun dristede sig til ogsaa selv at prøve den.

Søren Nielsen var glad ved, at han havde truffet den muntre Helene Rasmussen, og Glæden var nok gensidig, mente han at skønne.

Hun kom, da han talte om at gaa i Seng, med Bud og Hilsen fra Tante, at Kaffen og Nattelejet skulde ikke koste noget, og han skulde være velkommen en anden Gang.

Derefter var han gaaet ind paa det lille Værelse, der var ham anvist.

Det trak imidlertid op med Torden, og det varede ikke længe, før Uvejret stod lige over Stationsbyen.

Da Tordenen just rasede allerstærkest, blev der banket tre raske Slag paa Sørens Dør.

„Det er mig, det er Helene," blev der sagt uden for Døren. „Jeg saa, du havde Lys — er du oppe, Søren?" spurgte hun i samme Aandedræt.

„Ja!"

Fuldt paaklædt aabnede han rask Døren, og Helene smuttede ind, idet hun mindedes Tantens Ord fra før, at Studenten saa saa voldsom solid ud, saadan et ungt Menneske kunde man da rigtig stole paa.

„Jeg er saa frygtelig angst i Tordenvejr," sagde hun, „og jeg har ingen Lys paa mit Værelse, men Tante bryder sig ingenting om, og hun vil ikke vækkes, enten saa det tordner, eller det stormer."

„Ja, det er et slemt Vejr," sagde han. „Se, hvor det lyner! Men det er i Grunden kønt, synes jeg, kom herhen og se, Glimt i Glimt, jeg skal love for, de kantede Ildstreger smutter noget rask!"

„Nej, nej!"

Hun holdt for Øjnene.

„Lad mig bare sidde her paa Stolen — lige inden for Døren!" bad hun.

Hun var en hel anden end før nede i Skænkestuen; hun var ganske bleg og for op med skræmte Miner, hver Gang der kom et heftigt Tordenskrald.

„Gid endda den Nat var overstaaet!" sagde hun flere Gange.

I dette Stykke delte Søren slet ikke Mening med hende.

Paa den ene Side havde han nemlig Synet af et fortryllende Fyrværkeri, hvis Farlighed han slet ikke ænsede, ude i den mørke Nat, og paa den anden Side havde han den fængslende unge Pige, der i sin Skræk stedse kom ham nærmere. Og begge Dele betog ham.

„Det slog vist ned!" udbrød hun.

„Nej, det er jo bare de Ildstreger, der render i Hælene paa hinanden og leger Tagfat — kom, saa skal du se!"

Hun slog afværgende ud med Haanden.

„Nu slog det da ganske sikkert ned — aa, hvor blev jeg dog angst!" udbrød hun paany.

Hun greb hver Gang frem for sig og fik da ogsaa til sidst fat i Kanten af hans Jakke.

En uskyldig lille brungul Fletning havde løsnet sig fra hendes Haarknude. Det maatte den jo ikke, hun gennede den paa Plads igen og søgte at gøre den fast; men den stjal sig stedse løs paany, og under et heftigt Tordenbrag, da hun uvilkaarligt kom Søren nærmere, faldt den, Hop i Hop, saa kælent mod hans ophedede Kind. Der var en egen fin Duft ved den, syntes han at fornemme.

Skulde han ikke hellere skynde sig at aabne et Vindue, inden Luften blev alt for hed og trykkende?

I Stedet for sprang han op, greb om den drilagtige lille Fletning og derefter om Pigebarnets Hoved.

Men i samme Øjeblik forstod han, at han havde taget fejl af Helene. Hun vilde nemlig ikke give ham det Kys, som han attraaede.

Med alle Kræfter satte hun sig til Modværge.

„Søren, hvad vil du — hvad mener du?"

Kun et flygtigt Kys naaede han at tilrane sig.

Saa rev hun sig løs og styrtede ud af Døren.

„Det havde jeg ikke troet om dig, Søren — nej, det havde jeg ikke troet om dig!" udbrød hun, da hun hulkende og med Forklædet for Øjnene forsvandt hen ad den lange Gang, der førte hen til hendes eget Værelse.

Før Daggry listede Søren Nielsen bort uden at tage Afsked med nogen paa Gæstgivergaarden.

I de Aaringer, der fulgte, var Søren Nielsen jo stærkt optaget af strengt Arbejde for at naa det Maal, der var ham sat allerede fra Barn af, og den lille natlige Oplevelse paa Gæstgivergaarden var kun ganske enkelte Gange og kun meget flygtigt i hans Tanker.

Men da han senere blev Præst, da han vandt sig et Navn som den strenge Forkynder og den alvorlige Tugtemester, da kom det Ord tidt til ham: „Du er selv Manden!" Og med det samme sprang Minderne frem om den Begivenhed, da han selv havde været ovre paa den forkerte Side af Stregen.

„Det bødes der for i mange Aar, som kun var en stakket Glæde."

Den Sang kunde han nu ogsaa altid komme til at slaa op, skønt han helst vilde undgaa den.

Men naturligvis kunde han lettere undskylde sig selv end de Synderinder, han tugtede.

Hans eget var jo dog kun en flygtig Overilelse, allerhøjst en ulovlig, mislykket Jagt paa et lille ubetydeligt Vildt, der flagrede uskadt bort for maaske straks efter at udsætte sig for en anden Søndagsjæger.

Noget lignende havde vel de fleste unge Mennesker forsøgt, meget værre end han, og regnede vel slet ikke med det. Eller huskede paa det engang.

Sandsynligvis havde Helene selv glemt det for mange Tider siden.

Men med disse og lignende Betragtninger slap Søren Nielsen nu alligevel ikke bort fra sin egen Samvittighed.

Hvordan mon det var gaaet Helene siden?

Han havde ikke rigtig Mod til at spørge og heller ikke Mod til at lade være.

Ganske fjernt og ubestemt havde Rygtet da naaet til ham om, at hun siden havde faaet et Barn uden dog at være bleven gift.

Det slog ham.

Han var vel selv den første, der havde været hendes Frister. Den Gang i det mindste var hun ren og uskyldig.

Var han da den, der i et letsindigt og ubevogtet Øjeblik første Gang havde tændt den ulovlige Ild hos hende? Var han medskyldig i hendes senere Færd?

Og var det ikke ham, der nu om Dage med haard Haand, billedlig talt, rykkedes med de fejlende Piger om deres Brudeslør?

Der var nu denne fremmede Pige, Sofie, som han havde været haard imod, og som med Forklædet for Øjnene og Graad i Stemmen var flygtet fra ham.

Nu slog det ned i ham igen, det g a m l e Minde om den unge Pige, der skyndsomst forsvandt paa den lange Gang med de Ord: „Det havde jeg ikke troet om dig, Søren Nielsen!"

De to Begivenheder løb ud i eet for ham — ja, var det ikke, som om det var den samme unge Pige, han havde med at gøre begge Steder!

Han følte sig forpint og kunde ikke faa hverken den gamle eller den nye Begivenhed ud af sine Tanker.

Heller ikke Dagen efter, da han sad paa sit Værelse og skulde udarbejde den Brudetale — aa, de vanskelige Brudevielser — som han skulde holde Dagen efter.

Han blev afbrudt ved, at en fremmed Kvinde, vel omkring ved de fyrre, traadte ind til ham.

Han saa spørgende paa hende, som om han vilde bede baade om hendes Navn og hendes Ærinde.

„Jeg er Sofies Mor," sagde hun — „Sofie — hende, der skal have Bryllup i Morgen."

Han saa paa hende og følte i det samme som gyngende Grund under sig.

„Sofies Mor — ja — ja — naturligvis!" stammede han omsider.

Og nu gik det op for ham.

Billedet af Mor og Datter smeltede sammen til eet. Men ikke det alene. Ogsaa et tredie Billede, det med knitrende Lyn, bragende Tordenskrald og jamrende Klager om sig, slyngedes ind i Stuen her, stod tydeligt som Biografens levende Billeder paa det hvide Lærred og blev til eet med de andre to Billeder.

„Jeg synes . . .," begyndte han famlende — men vovede sig ikke længere frem.

„Jeg er Helene Rasmussen," sagde nu den fremmede med en rolig og naturlig Stemme.

„Helene Rasmussen!" gentog han mørk og stille.

Og nu havde han, der selv plejede at være Dommeren, nu havde han Dommeren og Hævneren over sig.

Det følte han i det mindste — blev bleg og tabte Modet.

Han skubbede en Stol hen i Mørkekrogen til hende, medens han selv veg langsomt og ubestemt til det modsatte Hjørne i Værelset.

„Vi har vel egentlig kendt hinanden før — og gaaet i Skole sammen," sagde han.

„Ja, det har vi jo," svarede hun og nikkede.

„Mon hun da ogsaa kan faa sig til at sige det rent ud om vort Møde paa Gæstgivergaarden?" tænkte han.

„Men det er jo over en Snes Aar siden," fortsatte hun blot, „og for Dem, der har haft saa meget andet at tænke paa, er det hele vel glemt — som rimeligt er."

„Det vil jeg ikke sige — nej, aldeles ikke glemt — for der er jo Ting, som ikke saadan glemmes.“

Hun lo saa smaat.

„Kan du huske — jeg mener — kan De ikke huske . . .?“

„Lad os kun sige du som i gamle Dage!“ foreslog han.

„Ja, ikke sandt, her er jo ingen, der hører det, og det var det, jeg vilde sige, jeg tænker paa, hvordan jeg narrede den gamle Degn og fik dig til at regne mine Stykker.“

Naa, det var endda ikke værre Ting, hun huskede!

De vekslede endnu nogle Ord om fælles Bekendte fra Barndommen af.

Men Søren Nielsen var stadig tilbageholdende og paa Vagt.

„Men jeg skal da ellers forrette mit Ærinde og ikke spilde din Tid med al den Snak!“ afbrød hun.

Ja, det var let at mærke, at han ventede paa, hvad det egentlig var, hun vilde.

„Det var om Sofie og hendes Bryllup, jeg vilde tale med dig, det vil sige om det Brudeslør,“ sagde hun nu rent ud.

„Brudeslør, ja vist — det er nu ellers en kedelig Historie — men lad os kun tale sammen om det, Helene — som gamle Skolekammerater!“

„Det sagde jeg ogsaa til Sofie. Da jeg kom efter, hvem det var, der skulde vie dem, saa sagde jeg til hende: „Det er, saa vidt jeg forstaar, min Skolekammerat, og nu skal jeg nok gaa op til ham og faa den Sag ordnet!““

„Dersom nu de unge rejste til deres gamle Plads og blev viet af jeres egen Sognepræst — vilde det ikke være naturligst?“ prøvede han.

„Nej, det passer sig ikke saadan for os, og da jeg nu ved, hvem Pastor Nielsen i Gravbølle er, saa er jeg jo glad ved, at det er ham, der skal vie min Datter. Ja, de siger jo ellers“ — hun forsøgte et lille Smil — „at Søren Nielsen i Gravbølle er saadan en forskrækkelig streng Præst.“

„Det er ikke mig, men Guds Ord, der er strengt,“ bemærkede han alvorlig.

„Ja, de to Ting kan jeg nu ikke saa let skille ad, det er min Lærdom ikke til,“ svarede hun; „men jeg kan nu ikke rigtig forstaa, at det er dig, der er saa haard imod de unge med det Brudeslør, om ogsaa de har forset sig.“

„Brudesløret er Kyskhedens Tegn,“ indskød han.

„Det er sandt alt sammen, og vi skal advare og opdrage

de unge, men slaa dem med Brudesløret deres Højtidsdag, nej, det kunde jeg nu ikke gøre, og saa glemmer vi de Fristelser og Snarer, der mangen Gang kastes paa en ung Piges Vej."

Hun løftede i det samme et alvorligt Blik imod ham.

Søren Nielsen saa imidlertid en anden Vej og fingrede nervøst ved sine opslaaede Bøger.

„Jeg ved nok, Folk kan sige til mig, at jeg skal skamme mig og tie," fortsatte Helene, „for jeg fik jo Sofie, og hendes Far narrede mig og rejste til Amerika uden nogen Sinde at lade høre fra sig . . ."

„Det var jo sørgeligt — en stor Sorg — en stor Sorg for dig!" bemærkede Præsten.

„Ja, saadan kan det gaa."

Hun strøg sig selv over Ansigtet, som om der var noget, hun vilde fjerne — for stedse.

„Men det, der hjalp mig igennem min Ulykke, det var, at jeg faldt i Hænderne paa nogle sjældne Mennesker, der overøste mig med Godhed og Overbærenhed, og i deres Samfund blev jeg en hel anden end før."

„Jeg forstaar ikke ret — blev du da et „omvendt" Menneske?" spurgte Præsten.

„Omvendt — det ved jeg ikke, hvad jeg skal sige til — men jeg blev vel nok vendt den rigtige Vej — og i det Samfund har jeg siden følt mig lykkelig og glad."

„Men nu din Datter?"

„Ja, jeg maa jo pænt lade være at prædike for hende — saadan som jeg selv har baaret mig ad. Men Sofie er ellers en lille god Pige, hun faar Gud ske Lov en flink og brav Mand, de er saa glade ved hinanden — og saa var der blot det Brudeslør, Søren Nielsen, det maa du virkelig ikke formene hende at bruge, for hun har saamænd selv sparet Pengene sammen til det og glædet sig til at være rigtig pæn og pyntet — for sin Brudgoms Skyld, siger hun!"

„Ja, dersom hun selv synes, at det passer sig — og dersom hendes Mor. . ."

Helene afbrød ham.

„Ja, saa siger jeg det til Sofie, at hun maa have Lov til at være glad til i Morgen og smykke sig, som hun vil og kan."

Præsten nikkede.

„Og dersom du skulde have et m i l d t Ord at komme med til Sofie, saa tror jeg, det vilde falde i en blød og god Jordbund!"

„Jeg skal tænke over det, Helene, og se at finde det bedst mulige Ord til din Datter."

Helene stod nu parat til at gaa.

„Saa siger jeg Tak for din Velvilje," sagde hun, „og saa maa du undskylde!"

„Nej, det er dig, der maa undskylde, om jeg ikke har været imod dig, som jeg skulde!"

Hun lod ikke til at forstaa Henthydningen i hans sidste Ord.

De tog hinanden i Haanden til Afsked, og det Haandtryk — gjaldt det Fortid eller Fremtid?

Det var, ligesom Søren Nielsen aandede lettet ud, da hun var gaaet.

Saa var han da sluppen for at blive klynget op i Retfærdighedens og Gengældelsens Galge; men han havde været i Nærheden af dens Rædsler.

Og hans Præstegerning og hans Fortid som Kirkehyrde — hvor turde han saadan bryde med den!

— — — De Folk, der havde listet sig ind i Kirken for at høre Pastor Nielsen tordne løs over Brudesløret, som denne fremmede og uværdige vovede at møde op med, følte sig skuffede. For det første talte han nemlig meget dæmpet, saa at kun de nærmeste kunde høre, hvad der blev sagt — han var ikke ved Stemme som Følge af Forkølelse, formodede man — for det andet blev det slaaet fast af dem, der var nær nok, at Brudesløret slet ikke blev nævnet, og for det tredie talte han paa en Maade, der slet ikke passede for en Præst, der ved alle Lejligheder og særlig da her, hvor der forelaa en Overtrædelse, burde lade „Skellet" træde tydeligt frem.

Hans nærmeste Trosfæller var derfor meget forargede. Han begyndte at skikke sig lige med Verden, sagde de, og han svigtede sin Fortid.

Og de, der stod uden for Samfundet, hoverede.

Hvordan var det dog, den strenge Præst teede sig nu om Dage? spurgte de.

Han havde nok kendt Moderen til Bruden. Hun havde maaske Krav paa ham og kunde sige ham, hvad han maatte og ikke maatte.

Han var vist ikke saa ren, som han tugtede andre til. Jo, han havde nok forløbet sig i sin Ungdom. Sofie, der holdt Bryllup, var jo et uægte Barn — og hvem var hendes

Far? Nej, de strenge Folk, der tugtede andre, var skam ogsaa selv Mennesker. Og Pokker skulde respektere dem længere.

Saa skaalede de da aabenlyst og sang Drikkeviser til, Spillekortene kom paa Bordet, og de byggede i Hast noget, de kaldte et Forsamlingshus, hvor de — efter den lange, fleraarige Pause — dansede, trampede og blæste i Horn, saa de rent forstyrrede Andagten paa den anden Side af Gaden.

De stive Former var brudt, og Opløsningens Kræfter gjorde sig gældende.

Fra to modsatte Sider tampede man løs paa Pastor Nielsen, og under disse Forhold var det naturligt, at han søgte bort fra sin Virksomhed i Gravbølle.

Han var da ogsaa saa heldig straks at faa Ansætttelse paa en hel anden Kant af Landet — nemlig paa en af vore mindre, sydlige Øer.

Baade han og mange andre i Gravbølle aandede lettet op ved denne Forflyttelse.

— — — Der var nu mange Steder, Søren Nielsen skulde tage Afsked med, inden han forlod Jylland.

Der var Bakker og Dale, Skov og Sø. Men der var ogsaa Helene, eller rettere hans Ungdomsforløbelse — den vilde og kunde han ikke saadan luske sig fra.

Af Sofie fik han at vide, hvor hun boede, og det var ikke længere borte, end at han kunde naa det paa Cykle.

Han fandt jo let hendes lille Manufakturforretning i den Stationsby, som han havde faaet Anvisning paa.

Hun lod jo nok, som om hun fandt det rimeligt og naturligt, at han saa ind til hende, da han just kom forbi paa sin Cykleudflugt; men der stod alligevel som et Spørgsmaalstegn paa hendes Ansigt, da hun førte ham ind i sin lille Lejlighed bag ved Butikken.

„Hvad skal det for Resten betyde med de Rynker paa Panden for saadan en ung Mand?“ sagde hun i Samtalens Løb med et lille Smil.

Han rystede bare afværgende paa Hovedet, som om det var noget, han ikke vilde tale om.

„Det er ikke til at forstaa,“ blev hun ved, „saadan en stor, ja berømt Mand, du er bleven, du skulde jo være strømende glad og smile til alle Sider, og en anden, der sidder her og døjer med Bedriften og slaas med Pengesager — nej, det bider slet ikke paa mig — se her!“

Hun viste ham det mest smilende og tilfredse Ansigt.

„Jeg tror nu ikke, det kommer af Letsind alene," fortsatte hun i en mere alvorlig Tone, „nej, det stammer snarere fra de mange gode og milde Mennesker, jeg kommer sammen med — ja, dersom jeg var studeret og skulde præke for andre, saa vilde jeg prøve, om jeg ikke kunde sige noget om den Slags Solskin, som det ene Menneske kan hjælpe det andet med!"

Hun gik i det samme hen til ham og strøg med blød Haand over de før omtalte Rynker, som om hun vilde glatte dem ud.

„Vi er jo gamle Bekendte," sagde hun, „saa det kan vel nok gaa an, og jeg kan ikke lide, at du skal rejse fra Jylland med de Streger."

Han smilede — men lidt tungt.

„Jeg vil hellere lige saa godt sige mit Ærinde først som sidst," sagde han. „Jeg har en Undskyldning at gøre dig, og jeg kan ikke komme bort fra Egnen, synes jeg, før jeg faar den overbragt."

„Jeg forstaar det slet ikke," svarede hun forundret.

„Da har du sikkert ikke glemt den Nat paa Gæstgivergaarden, skønt det nu er 20 Aar siden."

„Aa, den Nat — ja, det var et forfærdeligt Vejr."

„Det har pint mig saa mange Gange siden, at jeg kunde opføre mig saadan imod dig — jeg har skammet mig og fortrudt det."

„Husker du paa det endnu — saadan noget plejer unge Mennesker vist at glemme med det samme," svarede hun.

„Jeg kan ikke tage Livet saa let," sagde han, „og jeg kunde ikke forlade Jylland og ligesom begynde et nyt Afsnit i mit Liv uden først at bede dig om Tilgivelse."

„Du er et godt Menneske, Søren Nielsen, bedre end de fleste, men du er falden i haarde Menneskers Hænder."

„Hvad mener du med det?"

„Aa, de Folk i Gravbølle, de har haft for meget over dig at sige, og vær du glad ved, at du nu skal rejse fra dem."

„De har jo nok deres Fejl, og nu kan jeg godt se, at vi alle sammen deroppe har været lovlig strenge i vor Dom — men i det store og hele . . ."

„Ja, i det store og hele kan jeg vel ogsaa nok dele med dig og din Menighed, men ikke i jeres Dom over andre."

Hun gik nærmere hen til ham.

„Det, du talte om fra Fortiden, lad det være glemt!" sagde hun, idet hun rakte ham Haanden.

Han trykkede den hjerteligt.

„Tak!" sagde han blot.

„Det falder mig lige ind," udbrød hun lidt efter, „det Kys, som jeg nægtede dig den Gang, det vil jeg give dig godvillig nu — det er da ikke for meget, eftersom den Sag har plaget dig i 20 Aar — nej, det gør saamænd ikke noget, for jeg er jo en gammel Pige, og nu ses vi jo ikke tiere."

Hun trykkede et let Kys paa hans furede Pande.

Han blev lidt forvirret, men fattede sig dog snart.

„Ja, er det nu ogsaa saa vist, at vi ikke ses mere?" spurgte han og beholdt hendes Haand.

Det var en underlig Stund. Det forgangne var paa den ene Side udslettet; men paa den anden Side havde det givet Anledning til nye Tanker og ny Forbindelse.

Da Søren Nielsen flere Timer senere rejste sig for at tage Afsked, var de netop bleven enige om, at det kun var en Adskillelse, indtil de om kort Tid kunde rejse sammen som Mand og Hustru til Sørens nye Hjem.

— — — Vel blev der i Fremtiden for Søren Nielsen i hans Liv og hans Prædiken en tydelig Streg, som han gjorde sig Flid for at følge. Men den var ikke som før slaaet efter en Lineal, uforanderlig og ubøjelig, i hvad der end indtraf. Nej, den blev ofte en bugtet Linie, der bøjede sig saa lindt og ømt efter varme Hjerters Tilskyndelse.

Mangen Gang, naar den var smukkest, var den som en yndig Bæk, der snor sig ud og ind gennem grønne Enge, og ved hvis Bred der vokser de mange Kærminder, som ligner smaa, nette Skolepiger med gult Haar og lyseblaa Øjne.

Og at Søren Nielsen havde lært at finde disse lønlige, bugtede Veje, hvor Blomsterne voksede til Menneskers Fryd og Forbedring, det skyldte han sin midaldrende, men nye Hustru Tak for.

Alpejægerens Jul.

Af H. Mathiassen.

Med Tegninger af Luplau Janssen.

Barsk Julestormene tuder,
og Sneen falder saa tæt og hvid,
Lys skinner bag Landsbyens Ruder —
det lakker mod Sengetid.
Der falder et dæmpet, et festligt Skær
ud gennem Rudernes Iskrystaller.
Hør, Kirkeklokkerne kalder!
Nu ringer de Julen ind.

En Dal i Syd-Vogesernes Skjul
den Elsasser Landsby gemmer,
her fejres igen den franske Jul
trods Krigen og nære Fjender.
For nylig hørtes her Vaabenklang,
Skud og Kampraab, fjerne og nære,
fra franske og tyske Hære,
mens Vinden i Granerne sang.

Højt oppe, hvor Bjergstien bugter
sig ned gennem Granernes tætte Mur
langs Kløfter og dybe Slugter
med Fjældbækkens syngende Dur,
der vandrer en Mand, han er ung og stærk,
men Vinterfærd over Wasgaus*) Højder,
naar Snestorm i Granerne fløjter,
det er ikke Legeværk.

Han vakler en Smule i Gangen,
men rask gaar det dog gennem Storm og Sne
mod Dalen, mod Klokkeklangen,
mod Kirken, han nu kan se.

---

*) Wasgau er det stedlige tyske Navn for Vogeserne

Blandt alle de mange smaa Julelys,
der bag ved Ruderne skinner,
snart Hjemmets Kærter han finder
og føler et Glædesgys.

Hans Trøje ligner jo næsten
en Uniformsjakke med Vrangen vendt,
paa Retsiden Trøjen for Resten
af Venner og Fjender er kendt.
„Den grønne Djævel“, den raske Krabat,
Wasgaus og Argonnernes Alpejæger,
ham er det, der Trøjen bærer,
den tapreste franske Soldat.

Ved Huset i Dalen dernede
en sød lille, blaaøjet Pige staar
trods Kulden med Kinder hede,
med Sne i det sorte Haar.
Da Far i Sommer fra Dalens Skjul
drog ud for at kæmpe mod Tysklands Hære,
da sa' han: „Jeannette kære,
jeg kommer nok hjem til Jul!"

Nu staar hun i Sneen og venter
og stirrer og spejder mod Skovene frem,
for nu er det Jul, og nu henter
hun Far, naar han kommer hjem.
Da løftes hun højt i samme Stund
i Alpejægerens stærke Arme
og føler hans Aandes Varme,
hans Kys paa Kind og paa Mund.

„Velkommen, og glædelig Jul, lille Far!
Nu lister vi stille ind til Mor,
og saa skal du se alt det, hun har
til os paa sit Julebord!" —
Et Skrig, et jublende Glædesraab!
Mor staar i Døren med aabne Arme:
„Madonna, dig naadig forbarme —
der er han imod alt Haab!"

Snart sidder de i deres Stue,
Soldaten og lille Jeannette og Mor,
mens Lampens mildt lysende Lue
belyser det festlige Bord.
Og han fortæller, og de lytter til,
om Kamp og Fangenskab, Frelse og Fare,
og Flugt fra Ulanernes Skare
og hele det dristige Spil.

Og Julelysene skinner,
og Hjemmets Hygge dem favner blødt,
mens Timerne hurtigt rinder —
Jeannette alt sover sødt.
Da hvisker Mor: „Nu bliver du her,
lad andre nu kæmpe og bløde og lide,
nu har jeg dig her ved min Side
og slipper dig aldrig mer."

LUPLAU JANSSEN.

Soldaten sit Hoved hæver
og sender sin Hustru et Alvorsblik,
saa Smilet om Munden bæver,
saa siger han med et Nik:
„Mens Tyskerne staar paa Frankrigs Jord,
mit Hjem er i Skove, paa Mark og Vænge,
der kæmper nu Frankrigs Drenge
for hende, vor fælles Mor.“

I Mørke, ad skjulte Veje
i Juledagsmorgenens første Gry
bort maa fra sit dyreste Eje
Argonnernes Jæger paa ny.
Et knugende Favntag, et sidste Kys,
paa Ski for han bort som i fejende Dans.
Fra Skovranden lød: „Vive la France!“
saa svandt han i Snebygens Drys.

Humor.

Dit Maal røber dig!

Mesteren (møder sin tidligere Læredreng, der nu er Svend): „Nej, se Goddag, Peter, hvordan har du det?"

Peter: „Undskyld, men jeg mindes ikke . . ."

Mesteren: „Naa, saaledes! Du er bleven storsnudet, dit dumme Asen!"

Peter: „Aah, nu hører jeg, det er jo Mester! — Ja, nu kender jeg Dem godt!"

Tankeløshed.

Professoren (til en Patient, der lige har faaet et Gebis): „Dersom nu Deres Gebis falder ud, skal De bare bide Tænderne haardt sammen."

Ved Billetruden.

Af en Jernbanemands Oplevelser ved K. Havlykke.

En halv Time før Togtid kom en ældre Mand hen til Billetruden. Da jeg lukkede op, stak han Haanden ind og hilste hjertelig „Goddaw“, hvorefter han fortsatte: „Ja a kommer ka'ske lidt for tidli'; de er ved det, at wo Klok kaski nok er lidt wal rask, og saa wil a jo heller et gern kom' bagetter, for æ Tow wænter jo et' paa jen, — hvis sommentid man har drontet den a' — i min ong Daw har a goen den Støkke Vej baa jen aa tow Gaang. Men deher er jo nemmer' og jen er jo osse snaar ve aa blyw for gaml' te aa ...“ — — „1,70!“ afbrød jeg og stemplede en Billet til Aarhus.

„Jen-aa-hal-fjes — Nej nej — næ a er endda et mier end som syvaatres, og det kan vær' nok det, nær a maa gaa aa lirk' ved de, for at faa naa'ed aa bide i til jen sel aa vo Mo'r — ja hon skul' ha wot med, men saa tøkkes wi, de ett war wær wi bægge tov drow bort fra æ Hus — ved, det — at wi har Gris aa nouen Høns, — som vi ...“

„Billetten koster 1 Kr. 70,“ afbrød jeg igen. — „Naa gør en de — ja wel, jov — no ska a ... jammen wodden har a gaan aa famlet i et! — trowr Di no ett' — te mi Pong ligger derhjem' i æ Drawkist, hvor a la den, da a skivte Bowser! — Ka' Di et' skryw de?“

„Det kan vi ikke saa godt, jeg kender Dem jo ikke.“ — — „Næ, næ — de ka Di wal et' — aa de ka heller it' hjælp' — — for a har nok osse glemt æ Brew mæ nøj Adres' po; den lo i æ Pong, for de æ et saan aa find om i æ stor By, naar jen et wed, etter hva Kant jen ska' wænd' sæj — — Ja, ja saa faar a go hjem, aa kom' igen i Maaren mæ bejer Beskien. — Det er da godt, te jen et' skul' rejs etter saan novet bæstæmt — Ja — ja saa sejer a Faawal aa Tak!“ — Manden trykkede paany min Haand gennem Billethullet og gik. — Næste Dag kom han igen, men da var „vor Mo'r“ med for at faa ham fejlfrit af Sted, og hun besørgede Billetindkøbet adskilligt mere faamælt.

Klokkestøberne.

Historisk Fortælling af Arkelius.

Med Tegninger af Axel Thiess.

I det snævre og mørke Hyskenstræde laa i Kong Christian den Fjerdes Tid den agtbare Metalstøber Hartvig Kvillichmeiers Smeltehus, fra hvis Skorsten gule og røde Flammetunger ofte slog i Vejret, saa Brandvagten paa Nicolai Kirkes Vægtergang forskrækket for op af sin Slummer og begyndte at tude i sit Kohorn i den Tro, at Ildsvaade truede Staden.

En underlig blandet Befolkning havde til Huse i Hyskenstræde; her boede endnu nogle af de lybske „Udliggere", Pebersvendene, der fra Træboder og Skure forhandlede de dyre Krydderier, og lige overfor Metalstøberiet havde Ane Signekælling sin Vaaning, hvortil mange af Stadens Indbyggere i Nattens Mørke fandt Vej for at søge Helsebod for Sot og Syge eller for at komme en Uven til Livs; thi „Ane i Hysken" var ikke blot skrap til at hele Saar og lindre Pine, men havde ogsaa Ord for at kunne mane Ulykke og Sorg over Folk. Det var jo i Djævlebesværgelsernes og Overtroens mørke Tid; de fleste Mennesker troede, at der fandtes Hekse, som var i Besiddelse af en overnaturlig Magt, og mange stakkels Kvinder blev i hin Tid brændt paa Baal rundt om i Danmark. Ane var ogsaa flere Gange bleven truet med denne Straf, men hidtil var hun dog undsluppen Faren.

En smuk Sommerdag i Aaret 1629 blussede Ilden lystigt under Smelteovnene hos Mester Kvillichmeier, der selv ledede Arbejdet. Værkstedet var stort, men skummelt og mørkt med mange lønlige Kroge.

Mesteren saa længselsfuld gennem den aabne Dør ud i den lyse Dag og sagde til sin Søn Gunnar, der arbejdede som Svend hos Faderen:

„Ej skulde jeg have noget imod at lægge Arbejdet paa en saa smuk Dag som denne og trække Vejret i Guds frie Natur, men nu lider det da ogsaa mod Enden med Støbningen af disse smaa Kanoner, som jo ejheller er vort Arbejde, men burde udføres hos Kongens egen Bøssestøber."

„Kongen bliver vel ikke tilfreds, før han har faaet sit nye Tøjhus helt fyldt med Skyts, og da er der jo længe igen," svarede Gunnar.

„Det bliver han dog vel nødt til," sagde Mesteren, „al den Stund jeg hører, at der snart ikke er mere Metal at omstøbe."

I det samme tog han hastig sin fedtede Hue af og gjorde et klodset Buk for en Mand, der langsomt traadte ind i Værkstedet.

Det var Kong Christian den Fjerde selv, som ofte havde for Skik at komme uanmeldt og tilse de Arbejder, han lod udføre. I lang Tid havde han været nedtrykt og forpint, dels af legemlige Smerter efter sit Fald med Hesten ved Hameln, dels paa Grund af, at hele Jylland var blevet besat af Fjenden efter den ulykkelige Krig i Tyskland. I Maj 1629 havde han endelig faaet afsluttet Freden i Lybæk, og Fjenden forlod Landet. Kongen var derfor hin Dag i godt Lune og udbrød muntert:

„Naa, Mester Hartvig, det gaar vel rask fremad med vort Metalskyts, at det snart kan vorde færdigt; thi vel har vi nu faaet Fred i Riget, men ingen kan vide, naar Ufred atter bryder løs, og da gælder det at være beredt."

„Ja, eders Naade," svarede Kvillichmeier, „her arbejdes flinkt, men hvad vi har af Støbemetal, er snart opbrugt, og ej har jeg faaet Anvisning paa nyt, saa Arbejdet gaar snart i Staa."

„Nej, dette vil ikke ske," udbrød Kongen, „Vi har just i Gaar givet Ordre til, at Kirkerne omkring i Riget maa nøjes med to Klokker og aflevere de andre, at de kan omstøbes til Kanoner. Snart vil du faa Metal og kan holde Ilden ved lige under Ovnene, og haaber Vi, at du da skynder paa Arbejdet af al Magt."

„Ja, eders Naade, Arbejdet skal blive fremmet efter bedste Evne."

„Er du Sønnen her?" sagde Kongen til Gunnar og saa med Velbehag paa den unge, ranke Svend."

„Ja, eders Naade."

„Og du skal vel overtage Bedriften, naar din Fader holder op?" Gunnar saa til Kvillichmeier, og denne svarede:

„Ja, det er da Meningen, og ej vil det vare længe, for Lemmerne bliver stive, og Værktøjet falder ej mere saa let i Haanden som før."

„Har du aflagt dit Mesterstykke?" spurgte Kongen.

„Nej, eders Naade," svarede Svenden, „men Lavet har givet sit Minde til, at jeg maa udføre det i denne Sommer."

„Du staar os vel an," sagde Kongen, „og gerne hjælper Vi en ærlig Haandværker frem. Derfor vil Vi selv bestemme dit Mesterstykke, og om du gør det vel og bliver optaget i Lavet med Ære, kan du forvente, at Vi fremdeles vil være dig bevaagen."

Gunnars Ansigt straalede af Glæde, og Kongen fortsatte:

„Vi er jo i Færd med at lade en Kirke bygge ved den nye Østerport, at de Baadsfolk og andre Sømænd, som skal bo i de nye Boder derude, ej behøver at gaa til Bremerholm for at komme i Herrens Hus. Og har Vi da besluttet, at denne Kirke skal have to Klokker, der skal støbes af det Skyts, Vi tog fra Svensken paa Kalmar Slot. Den unge Mathias Klinke skal støbe den ene, og du den anden af disse Klokker, begge som jeres Mesterstykke, og faar Vi deraf at se, hvem af jer to der er den habileste i sit Fag."

Gunnar begyndte at takke, men Christian den Fjerde slog ud med Haanden og sagde:

„Ej skal du takke Os, før dit Arbejde er færdigt, og Vi har sagt Vor Mening om det. Du skal høre fra Os, naar Tiden kommer."

Kongen gik, og Mester Kvillichmeier udbrød:

„Vi maa sande, at vi har Lykken med os; thi ej er det enhver ung Gesell, som Kongelig Majestæt selv bestemmer Mesterstykket for. Ilde er det dog, at Kongen stiller dig sammen med unge Mathias Klinke, der næppe duer meget til sit Arbejde, men forstaar at smiske for Oldermanden."

„Da passer det ellers godt nok, at det just bliver os to, som skal strides om at lave den bedste Klokke, for Uvenner har vi været, saa længe jeg kan huske, og efter at Birgitte sagde Nej til at blive hans Kæreste og saa trolovede sig med mig, skuler han altid fælt til mig, naar vi mødes."

„Ja, ja, tag dig i Agt for ham, og gid du maa faa Held med dit Arbejde."

„Aa, det gaar nok, Far," sagde Gunnar, „jeg husker jo den gamle Blanding af Malm til Klokker: 78 Dele Kobber og 22 Dele Tin."

„Ja, den Opskrift kender vi alle," sagde Faderen, „men det kommer jo an paa meget andet end den, baade paa, hvad Form du giver Klokken, og hvordan Malmet er."

„Ja, nu maa jeg jo til at sætte en Tegning op, saadan som jeg tænker, Klokken skal være."

Opførelsen af den Kirke, som Kongen havde talt om, var paabegyndt allerede i Aaret 1625, men blev standset under Krigen af Mangel paa Penge. Da der atter blev Fred i Landet, skulde Bygningen fortsættes, og Kongen gav selv Tegning til meget af Arbejdet. Kirken blev bygget paa den Grund i Rigensgade, hvor Garnisonssygehus nu findes; den blev opført som en Rundkirke, og for at betegne, at den særlig var bestemt for Søfolkene i Nyboder,

til den Form som et Kompas med en Hvælving eller Gavl for hver af de 32 Kompasstreger. Den skulde kaldes St. Anna Rotunda, men i daglig Tale blev den altid benævnt Rundekirke eller Baadsmandskirken. Det var en anselig Bygning, men det lykkedes aldrig at faa den helt færdig; thi Landet kom atter i Krig, og der blev andet at bruge Penge til.

Under Københavns Belejring i 1658—1659 afgav den store Kirke et yndet Maal for Svenskernes Kugler, hvorved dens Mure blev stærkt beskadiget, og da Landet efter Krigen var blevet endnu mere fattigt end før, havde man ikke Raad til Byggearbejder, og Kirken blev da nedbrudt i Aaret 1688. Den omliggende Kirkegaard anvendtes derimod i mange Aar, og talrige Mennesker ligger begravet paa dette Sted.

Paa den Tid, vor Fortælling foregaar, tænkte Kong Christian den Fjerde imidlertid ikke paa, at hans stolte Bygningsværk aldrig skulde naa at blive fuldført; han mødte daglig paa Byggepladsen og skyndede paa Arbejdet.

Kvillichmeiers Genbo var, som før nævnt, Ane Signekælling, og da Kongen hin Dag besøgte Metalstøberiet, stod hun ved Vinduet og saa ham gaa derind.

„Hans, Hans!“ kaldte hun da ivrig, og en 15 Aars Dreng med et frækt Ansigt kom ud fra den anden Stue.

„Kongen er gaaet ind hos Kvillichmeier, og jeg maa have at vide, hvad de snakker om. Skynd dig derover, bitte Hans, og hør godt efter, saa skal du faa en ny Toskilling, naar du kommer tilbage med Besked.“

Drengen brummede, men listede dog hurtigt over Gaden, pressede sig gennem en Lem i Støberiets Gavl og kom derved ind i en af Værkstedets mørke Kroge, hvorfra han uset overværede den Samtale, der fandt Sted.

Da Kongen var gaaet, sneg Drengen sig atter over til Anes Hus og fortalte hende, hvad han havde hørt.

„Der har du din Toskilling, for det var da en rar Nyhed. Naa, saa Gunnar og Mathias Klinke skal lave hver sin Klokke til Baadsmandskirken, se, se, det maa jeg straks hen og fortælle til Erhardts Birgitte. Du bliver her og taler ikke til nogen om, at du har været ovre i Støberiet.“

Ane tog Vejen mod den største og anseligste af de saakaldte „Peberboder“, der laa paa Hjørnet længst nede mod Stranden.

Her boede Kræmmeren Rudolf Erhardt, der foruden at have det største af Hansestædernes Udsalg tillige af „Krydderkræmmerlavet“ i Bremen var ansat som Overbestyrer af alle Boderne i

København. Ingen af de hanseatiske „Udliggere" maatte være gift, for at Familielivets Glæder ikke skulde sløve deres Interesse for Handelsvirksomheden. Herfra stammer Benævnelsen „Pebersvend" om en ældre Mand, der ikke er gift.

Erhardt var dog ikke „Pebersvend", men Enkemand, og hans eneste Barn var Datteren Birgitte, som passede Boden. Hun var en flink og huslig Pige, og da Erhardt tillige gik for at være en velhavende Mand, var det ikke underligt, at Birgitte allerede havde haft flere Friere. Blandt disse var den unge Mathias Klinke en af de ihærdigste. Han var fra Bremen ligesom Erhardt og havde kendt Birgitte, fra hun var lille, men den unge Pige nærede ingen venlige Følelser for ham; hun ansaa ham for at have en ond og lumsk Karakter. Han vedblev dog at forfølge hende, indtil hun blev trolovet med Gunnar Kvillichmeier; thi da trak han sig helt tilbage; men at han ikke havde glemt hende, var hun paa det rene med; thi naar hun tilfældig mødte ham paa Gaden, kom der et saa ondt og hadefuldt Udtryk i hans Ansigt, at hun kunde skønne, at hans Kærlighed nu var forvandlet til Had.

Birgitte var et Barn af sin Tid, overtroisk som næsten alle, og ofte havde hun besøgt Ane Signekælling for at spørge hende til Raads om et eller andet. Da det nogle Gange hændte, at det, som Ane havde forudsagt, gik i Opfyldelse, fik Birgitte derved en ubegrænset Tiltro til Spaakvinden og kom snart fuldstændig i dennes Magt. Naar Ane var til Stede, syntes Birgitte ofte helt viljeløs, det var vel, hvad man nutildags vilde kalde at blive hypnotiseret. Birgittes Fader var derimod en af de faa, der var oplyst nok til ikke at tro paa Hekse og Trolddom. Han saa med Sorg, at Ane, hvem han haanede og forfulgte ved enhver Lejlighed, havde faaet en saa stor Magt over hans Datter, men alle hans Advarsler til denne om at holde sig borte fra „Troldkvinden" havde hidtil ikke hjulpet. En Gang pryglede han Ane og kastede hende ud af sit Hus, og fra det Øjeblik svor denne ham Hævn, men overfor Birgitte bar hun altid Venskabs Maske.

Da hun hin Dag kom hen til Boden, gik hun ikke ind, før hun havde forvisset sig om, at Birgitte var ene derinde.

„God Dag i Stuen," sagde hun og satte sig tungt ned paa en tom Tønde, idet hun fæstede sine stikkende, sorte Øjne skarpt paa den unge Pige.

Som altid i Anes Nærværelse følte Birgitte sig under hendes Indflydelse og sagde stille:

„God Dag igen, Ane, skal I købe noget hos os i Dag?"

„Ja, du kan lade mig faa lidt Nelliker til at stille Tandværk

med. Hvad det var, jeg vilde sige, jeg har læst i Nat, at der vil vederfares dig en Glæde i Dag."

„Hvad skulde det være?"

„Jo, ser du, Kongen vil selv sætte et Mesterstykke ud for Gunnar, og det skal være en ny Klokke til Baadsmandskirken. Den skal støbes af de Kanoner, Kongen tog ved Kalmar. Bare din Kæreste nu faar Held med sig, lille Birgitte."

Birgitte sagde stammende:

„Mon det er rigtigt, Ane, jeg kan ikke tænke mig, at Kongen tager sig af saadan noget."

„Det bliver, som jeg siger," svarede Ane, „kanske er Hans Naade allerede nu hos Gunnar, for jeg ser, at Solen alt har passeret Middagslinien."

I det samme kom Erhardt ind i Boden, og da han fik Øje paa Ane, udbrød han harmfuld:

„Er hun nu igen her med sit forbandede Kogleri og Djævelskab. Se til, at hun kommer ud af Huset i Hast, eller jeg skal lade Kæppen danse paa hendes Rygstykker."

Der kom et hadefuldt Udtryk i Anes Øjne, hun tog sine Krydderier og listede ud af Boden, idet hun mumlede:

„Dig skal jeg nok en Gang faa Ram paa, gemt er ikke glemt."

„Hvad vrøvlede den forbandede Kælling nu om? Jeg har jo mange Gange sagt dig, at jeg ikke vil vide noget af det Maskepi, du har med hende," sagde Erhardt til Datteren.

„Du er altid saa haard mod hende, Far, og jeg synes dog ikke, at hun gør os noget ondt. Nu vilde hun bare fortælle mig, at Kongen selv vil bestemme Mesterstykket for Gunnar. Han skal støbe en Klokke til St. Anna Rundekirke."

Før Erhardt kunde svare, kom Gunnar stormende ind i Boden; han havde ikke kunnet udholde at arbejde hele Eftermiddagen uden først at meddele Kæresten den store Nyhed.

„Kan I gætte, hvad der er hændet mig i Dag?" raabte han.

„Ja," sagde Erhardt spottende, „det kan vi let, Kongelig Majestæt har sat et Mesterstykke op for dig, du skal støbe en Klokke til den nye Baadsmandskirke."

Gunnar stirrede med den største Forbavselse paa Svigerfaderen og sagde endelig:

„Hvad er det, I siger, hvem har fortalt det?"

„Det har saamænd Ane Signekælling, men begribeligvis er det Løgn som alt, hvad der kommer fra den Kant. At der er Folk, som er saa dumme at tro paa, hvad hun fortæller, det kan jeg ej fatte."

„Det er sandt hvert eneste Ord," sagde Gunnar stille, „det er altsaa dog rigtigt, at hun ved meget, som er skjult for andre."

„Kan du høre, at det er sandt, Far!" raabte Birgitte; „Ane kan se ind i Fremtiden, hvorfor er du saa vred paa mig, fordi jeg ligesom andre Mennesker har Tro til hendes Spaadomme?"

„Aa Vrøvl," sagde Erhardt, „der er begribeligvis nogen, der har hørt, hvad Kongen talte med Gunnar om, og saa har de fortalt det til Ane."

„Nej," svarede Gunnar, „ingen kan have hørt det, Kongen var alene, og kun Far og jeg var i Støberiet, og det er ej stort mere end en Time siden, at Kongen gik fra os."

„Ingen skal alligevel faa mig til at tro paa Hekseri og andet Djævelskab, og som jeg alt har sagt dig mange Gange, Birgitte, skal du holde dig borte fra den lede Kvind, at hun ikke helt faar Magten over dig."

Birgitte svarede ikke, men vendte sig mod Gunnar og spurgte:

„Hvad sagde Kongen ellers til dig?"

„Han sagde, som I alt ved, at jeg skulde støbe den ene af de to Klokker til Rundekirke, den anden skal laves af Mathias Klinke, og saa vilde Kongen selv skønne over, hvilken der var den bedste."

„Uha!" sagde Birgitte, „ilde er det, at hans Mesterstykke skal dømmes sammen med dit, han er en ond Mand, der vil gøre alt for at hæve sit eget Arbejde og ødelægge dit, hvis han kan."

„Det siger Far ogsaa," svarede Gunnar, „men jeg er ikke bange for ham, jeg er lige saa dygtig i Faget som han."

„Ja, vær bare forsigtig," sagde Birgitte, „det bæres mig for, at han pønser paa ondt imod os."

„Hun har altid saa mange Anelser og ser Trolddom og Djævelskab alle Vegne," sagde Erhardt, „gaa du kun til Værket med Glæde og Lyst, saa faar du ogsaa nok Held til at føre det til en god Ende."

„Ja, Lysten mangler ikke, og jeg haaber ogsaa at faa Held med det," svarede Gunnar.

Samme Aften sad Ane Signekælling alene i sit Hjem, da en Mand tøvende traadte ind i Stuen og blev staaende ved Døren, indtil Ane kastede et skarpt Blik paa ham og sagde:

„Kom hen og sid ned, Mathias Klinke, I vil tale med mig om den Klokke, I skal støbe til Baadsmandskirken."

Manden gik frem i Stuen og sagde:

„Underligt synes det mig, at I kender mit Ærinde, al den Stund ingen ved noget om det Arbejde, jeg har faaet at udføre."

„I kommer vel til mig, fordi I tror, at jeg ved lidt mere end de fleste andre, saa det bør ej undre jer, at jeg ved, hvad I vil. Sid ned, og jeg skal sige, hvad I ønsker af mig."

Mathias Klinke, der havde et frastødende Ansigt, satte sig paa en Bænk og saa paa Ane, som fæstede sit stikkende Blik paa ham og fortsatte:

„I er ikke kommen for at spørge, hvordan I skal faa jeres eget Arbejde godt, det mener I selv at være Mand for at gøre uden Raad, men I vil gerne, at Gunnar Kvillichmeiers Klokke skal blive slet, saa han faar Utak derfor. Er det ej saaledes?"

„Jo," sagde han med et ondt Smil, „det er netop, som I siger, og hjælper I mig, kan I regne med at faa det halve af Arbejdslønnen."

„Hvad bruger I til at støbe jeres Klokke af?" spurgte Ane.

„Kobber og Tin alene giver den bedste Klang," svarede Klinke. „I gamle Dage støbte Munkene i Klostrene mange Klokker; dem kan man kende endnu paa deres daarlige Klang, for Munkene hældte Sølv i Blandingen, lige før Klokken skulde udstøbes, og saa bad de Bønner over Ovnene. Det troede de nu skulde hjælpe, hi, hi!"

„Hi, hi!" gentog Ane, „naa, saa Sølv er ikke godt til Klokker, ser man det."

„Nej," sagde Klinke, „jo mere Sølv der kommer i, des mere ulden eller laadden lyder Klokken."

„Naa, og I vil give mig jeres halve Arbejdsløn for at spolere Klokken for Gunnar; ham er I svært hadsk paa. Jeres Penge bryder jeg mig ikke om, men jeg skal nok hjælpe jer, naar I vil tage min Dreng i Lære."

„Jeres Dreng?"

„Ja, min rare Hans; han gaar her hjemme og bestiller ingenting, Folk er bange for at tage ham i Lære; de tror vel, han kan hekse, hi, hi. Vel er I endnu ej Mester, men arbejder dog for jer selv og kan vel have en Drengs Hjælp behov."

„Ja, ja," sagde Klinke ivrig, „jeg vil gerne have ham; det er vist godt at have jer til Ven, Ane; Drengen kan komme til mig, naar I selv vil."

„Saa bliver vi nok gode Venner, skal I se, og Hans kan saa komme hos jer fra paa Mandag."

Kort efter gik Mathias Klinke, og Ane mumlede:

„Nu kan jeg maaske sige dig en god Tak for sidst, min rare Peberkræmmer."

Nogle Aftener senere var Erhardt gaaet til „Krydderkompag-

niets" Forsamlingshus i Kompagnistræde, og Birgitte sneg sig da hen til Anes Hus.

„God Aften, lille Birgitte," sagde Ane, „naa, du kommer vel igen for at faa et godt Raad af mig, endda din Fader truer mig med Kæppen, hver Gang han ser mig, men vi to er jo gode Venner. Hvad kan jeg hjælpe dig med, er det Kæresten, det er galt med."

„Noget galt er der ikke med ham," svarede Birgitte, „men det drejer sig alligevel om ham; jeg vilde jo gerne have, at det Arbejde, han fik til Mesterstykke, blev saa godt, at Kongelig Majestæt blev fornøjet med det."

„Ih ja, det er da rimeligt, det ønsker vel alle," svarede Ane.

„Ja, og nu tænker jeg, at I, der er saa klog, kanske ogsaa vidste noget Raad for, hvad der kan gøres, for at han kan faa Held med sig."

„Hæ! tror du, at jeg ogsaa kan støbe Klokker, saa tager du fejl."

„Nej, men jeg tænkte, at I kanske kunde læse lidt over den, naar den bliver støbt."

„Naa, ligesom Munkene gjorde."

„Hvad gjorde Munkene?" spurgte Birgitte.

„De bad Bønner, naar de støbte Klokkerne til deres Klostre, men jeg er nu ikke saa ferm til at læse Bønner, hi, hi!"

Hun stirrede paa Birgitte med sine hvasse Øjne, og den unge Pige følte sig atter som under Indflydelse af en uforklarlig Magt.

„Kirkeklokker, der støbes af Kobber og Tin, klinger som alle dem, vi hver Dag hører, men skal en Klokke have en sær skøn og sjælden Klang, maa der noget mere til end Kobber og Tin."

„Hvad er det?" spurgte Birgitte.

„Sølv," svarede Ane, „Sølv, hvad enten det er Klumper eller Mønter, men allerhelst skulde det være . . ."

Hun tav og stirrede stift paa den unge Pige.

„Hvilket?" spurgte denne tonløst.

„En Kirkes hellige Kar," hviskede Ane hæst. „Naar en ung og skær Jomfru hemmelig kaster en Alterkalk eller Disk i Smeltedigelen, før Klokken skal støbes ud, da faar den en Klang som Himmerigs Klokker, og alle maa komme, naar den kimer. Det vidste Nonnerne Besked om i gamle Dage; de tog Kalken fra Klosterkirken og kastede den i Smeltedigelen, at Klokken ret kunde mane til Bod og Bøn. Tidt blev det opdaget, og saa blev Nonnen muret inde."

Birgitte gøs og sagde: „Uha, det var fælt."

Ane vedblev at stirre paa Birgitte; det susede for den unge Piges Øren, og Tungen klæbede fast i Munden. Omsider sagde hun:

„I mener altsaa, at den Klokke, som Gunnar skal støbe, vilde blive god, naar der blev tilsat noget Sølv."

Ane nikkede, og Birgitte fortsatte:

„Jeg ejer ikke meget Sølvtøj, men de Spænder og Smykker, jeg har, vil jeg give til Gunnar."

„Nej, nej," sagde Ane ivrig, „han maa ej vide af noget, hemmelig maa alt gaa for sig, ellers hjælper det slet ikke; en ung Jomfru skal kaste Sølvet i Smeltedigelen."

„Hør!" vedblev hun og greb den unge Pige fast i Armen, „jeg skaffer dig en Alterkalk, og du, der er en ung Jomfru, kaster den selv i Smeltedigelen, naar ingen ser det."

„Det er Synd mod Vorherre at tage Kirkens hellige Kar og kaste dem i Ovnen," stammede Birgitte rystende af Sindsbevægelse.

„Der er ingen Synd i det, Kalken bliver jo til en Klokke, der ogsaa bruges i Kirken; Kongen selv tager jo Kirkeklokker og støber dem om til Kanoner, det maa da være større Synd."

„Jeg er saa bange," sagde Birgitte.

„Du kom for at bede mig om et Raad, og det har du faaet; gaa nu, jeg hører andre komme."

Nogen Tid senere bestemte Kongen, at Forberedelserne til Støbningen af Klokkerne skulde begynde. Et Par smaa svenske Malmkanoner blev møjsommeligt slaaet i Stykker og bragt hen i det „kongelige Gjethus", der laa paa en Grund ved det nuværende Gammelmønt, og hvor de to Svende hver for sig skulde tegne Klokkerne, lave Støbeformene, blande Metallet og støbe Klokkerne, under Tilsyn af „Kongens Bøssestøber", den gamle Mester Hans Fuchs, der tillige var Oldermand i Lavet. Mester Fuchs yndede i høj Grad Mathias Klinke, men havde intet tilovers for Gunnar Kvillichmeier, og alt som Arbejdet skred frem, roste han ofte den Tegning, Mathias Klinke havde udført, medens han ingen Ros havde tilovers for Gunnars. Denne var begyndt med godt Mod, men Oldermandens Partiskhed gjorde ham efterhaanden noget nedtrykt. Han omtalte det til Birgitte, der, lige siden hun havde været hos Ane Signekælling, gik om i en underlig Ophidselse.

En sen Aften traadte hun da atter ængstelig ind hos Ane og stammede, at hun nu havde bestemt sig til at følge dennes Raad, hvis Ane bare kunde skaffe hende det nødvendige Sølv og ikke vilde være for urimelig med den senere Betaling.

„Det skal ikke koste dig noget, lille Birgitte," sagde Ane, „du kan vel nok forstaa, at naar jeg kan skaffe dig Sølv til at kaste i Ovnen, trænger jeg ikke til dine Penge. Jeg har alle Dage holdt saa meget af dig og gør dig den Tjeneste for din egen Skyld."

„Det bliver da vel ikke en Alterkalk, I skaffer mig, Ane?" spurgte den unge Pige skælvende.

„Ih jo, det bliver det da rigtignok, stol du bare paa Ane, jeg skal nok sørge for, at det hele bliver saa godt, som det kan blive."

Et Par Dage senere sagde Ane til Hans:

„Nu bliver der Brug for dig igen, bitte Hans, du er saa snild til at liste dig ind alle Vegne."

„Hvad skal jeg nu?" spurgte Drengen lurende.

„Jeg skal bruge et lille Bæger, der staar inde i Nicolai Kirke. Der er en Lem, du kan knibe dig igennem, og i Morgen Nat er det dejligt Maaneskin, saa kan du sagtens se derinde."

„Jeg kan ikke lide at krybe ind i Kirker om Natten, for der er saa mange Genfærd af alle de døde, der ligger begravet under Gulvet."

„Der er ingen, som vil skade dig, for jeg gaar med derhen og skal nok mane det onde væk."

Den næste Nat skinnede Maanen klart, da Ane og Hans ved Midnatstid kom hen til Nicolai Kirke. De listede ind i Murens dybe Skygge, og et Øjeblik efter entrede Hans som en Abe op ad Muren og pressede sig gennem et Vindue ind i Kirken. Drengen gyste, da han listede hen over de store, med Inskriptioner forsynede Gravsten, som dannede Kirkegulvet. Han naaede hurtigt op til Alteret, og da Ane i Forvejen nøje havde forklaret ham, hvad det var, han skulde tage, greb han Alterkalken og stak tillige for egen Regning en lille forgyldt Æske til sig. Hastig løb han tilbage til Vinduet, ad hvilket han var kommen ind, og et Øjeblik efter naaede han ud paa Pladsen igen.

„Jeg er rigtignok glad for, at jeg har saadan en rask Dreng til at hjælpe mig," sagde Ane indsmigrende og gemte Kalken under sit Tøj, „saadan et Bæger er mange Penge værd."

„Kan man faa Penge for det?" spurgte Hans interessere og følte efter den lille forgyldte Daase, som han ikke havde givet Moderen, men stukket i sin egen Lomme.

„Ja, det kan du tro; naar det bliver smeltet, er det en stor Klump Sølv, og den kan sælges."

Drengens Øjne lyste begærligt i Maaneskinnet, og han sagde:

„Hvem skal saa have Pengene for det Bæger, naar det bliver smeltet, faar jeg nogle af dem?"

„Nej, det faar vi ingenting for."

„Hvorfor har vi saa taget det, hvad skal det bruges til, Mor?"

„Du er fælt nysgerrig, bitte Hans, men Børn skal nu ikke vide alting. Nu er vi straks hjemme, og saa er det bedst, du tier stille med, hvor vi to har været i Nat, for snakker du om det til

nogen, saa tager Bysvendene os begge to og putter os ned i den dybe Kælder paa Bremerholm."

Drengen lovede at tie, men gik i de følgende Dage omkring og lurede baade hjemme og paa Værkstedet.

En Aften, efter at han var kommen i Seng, hørte han dæmpet Samtale inde hos Moderen. Han stod stille op, listede sig hen til Døren og skød den paa Klem, saa han kunde se og høre, hvad der foregik i Stuen. Derinde sad Birgitte Erhardt og saa underlig forskrækket ud, medens han hørte sin Moder sige:

„Naa, saa det er Mikkelsdag, at Klokken skal støbes; ja, saa

maa du jo til det selve Mikkelsaften, lille Birgitte. Her er det dyre Klenodie, som jeg har skaffet til dig."

„Hvordan er I kommen til den Alterkalk?" spurgte Birgitte gysende.

„Det skal du ikke bryde dig om, det er min med Rette, stol du bare paa kloge Ane, jeg vil kun dit Bedste."

„Hvordan skal jeg slippe ind i det mørke Støberi ved Nattetid?"

„Ih! det gaar nemt nok; min Hans kan følge dig derhen og lukke Døren op. Han kan slippe ind alle Vegne."

„Og saa skal jeg bare kaste den — den Alterkalk i Smeltedigelen?" sagde Birgitte skælvende.

„Ikke andet end lige kyle den i og saa skynde dig hjem. Sikken dejlig Klang den Klokke vil faa."

„Ja, ja, saa vil jeg da komme og hente Bægeret Mikkelsaften," sagde Birgitte tonløst og tilføjede et Øjeblik efter:

„Bare jeg vidste, hvordan jeg skal forskylde al jeres Venlighed mod mig i denne Tid."

„Du skylder mig ingenting, lille Birgitte, jeg har kendt dig, fra du blev født, og altid holdt af dig. Kanske du en anden Gang kan være mig til Villighed igen."

„Jeg vil altid gerne hjælpe jer med, hvad jeg kan," sagde Birgitte og gik bort.

Hans listede stille i Seng igen, men hele Natten laa han vaagen og spekulerede. Næste Dag sagde han til Mathias Klinke henne i Støberiet:

„Mester, skal der meget Sølv i den Klokke, I skal støbe?"

„Er du gal Dreng, der maa aldrig komme Sølv i Klokkemalm."

„Hvad gør det da?"

„Saa kommer Klokken til at lyde som en sprukken Potte, men hvorfor spørger du om det?"

„Jo, jeg tænkte, at Sølv maatte give en rigtig rar Klang."

„Dumme Junge," brummede Klinke, og saa blev der ikke talt mere om den Ting.

Det rygtedes snart i Byen, at en Tyv havde været saa formastelig at bryde ind i Nicolai Kirke og stjæle den hellige Alterkalk. Flere Mennesker blev mistænkt og pinligt forhørt, men Kalken fandtes ikke.

Gunnar Kvillichmeier var færdig baade med Tegningen til Klokken og med at sætte Støbeformen og manglede nu kun at støbe Klokken. Han glædede sig til St. Michaels Dag, da dette skulde ske, men i den sidste Tid var han bleven saa urolig for Birgitte; thi hun gik omkring som i Drømme og var næppe til at faa et Ord ud af.

Endelig kom St. Michaels Aften, og henimod Midnat gik Birgitte hjemmefra og begav sig til Anes Hus. Her blev hun modtaget meget højtideligt; Ane mumlede en Del forvirret Snak og stirrede paa hende med sine sorte, stikkende Øjne, saa den stakkels Birgitte blev mere fortumlet, end hun var i Forvejen. Endelig rakte Ane hende Alterkalken, og ledsaget af Hans, som Moderen nu havde indviet i Sagen uden at vide, at han allerede kendte det hele, gik Birgitte forskræmt hen mod Oldermand Fuchs' Støberi. Kalken, der var indsvøbt i et Klæde, lod hun Drengen bære. Han var klædt i en vid Bluse, der om Livet sammenholdtes af et Bælte, og undervejs tog han en Genstand frem, som han bar under Blusen, og gemte Kalken der i Stedet for. Da de naaede Støberiet, krøb Drengen ind ad en Lem, men kom et Øjeblik efter tilbage og sagde, at der ingen Mennesker var derinde.

Det susede for Birgittes Øren, og hendes Hænder brændte som Ild. Hun hørte Uret i Vor Frue Kirkes Taarn slaa tolv, og Klokkespillets vemodige Melodi dulmede hendes Uro lidt. Hun vaklede hen til Lemmen, pressede sig igennem og stod nu i Støberiet, der svagt oplystes af det flakkende Skær fra Ilden under Ovnene. Drengen rakte Kalken til hende og pegede paa en af Diglerne, hvor det smeltede Metal sydede. Febrilsk rev hun Klædet af Kalken; hun syntes, den var bleven tungere og af en anden Form end før, hun ænsede det dog ikke i Øjeblikkets Ophidselse, men slyngede den ned i Digelen, hvor den sank til Bunds med en gurglende Lyd.

Nu var det altsaa overstaaet, det hun i Uger havde skælvet for. Hun var ved at synke sammen og lænede sig rystende og bleg mod Væggen, medens Hans med et lumsk Grin stirrede paa hende, han vidste jo, at det, hun i sin Overtro havde kastet i Smeltedigelen, var et Malmbæger, han havde stjaalet hos Mathias Klinke, medens han indenfor sin Bluse skjulte den kostbare Alterkalk, som han senere vilde smelte om.

„Vi maa se at slippe væk i en Fart, der kommer vist nogen," sagde han og for ud af Lemmen. Birgitte fulgte efter, saa hurtigt hun kunde, men da hun kom udenfor, var Drengen forsvunden. Hun skyndte sig hjem, og efterhaanden var det, som om en tung Byrde blev taget fra hendes Hjerte.

Den følgende Morgen fandt Støbningen af Gunnar Kvillichmeiers Klokke Sted. Oldermanden og tre andre af Lavets Mestre var til Stede som Dommere. Der skete intet Uheld; det flydende Malm løb villigt ud i Støbeformen, og selv Oldermand Fuchs fandt den Dag intet at udsætte paa Gunnars Arbejde.

Da Alterkalken nu efter Ane Signekællings Mening var støbt ind

i Gunnars Klokke, fandt hun, at Øjeblikket var kommet til at tage Hævn over den forhadte Peberkræmmer. Hun gik til Byfogden og sagde, at hvis han vilde ulejlige sig hjem til hende en Midnatsstund, kunde hun sige ham, hvem der havde stjaalet Alterkalken fra Nicolai Kirke.

I hine Dage troede selv Øvrigheden paa, at der fandtes „kloge Koner", som kunde „vise Tyve". Byfogden mødte den næste Aften hos Ane, hvor han for Resten havde været før.

Ane stirrede længe ned i en Spand Vand og sagde endelig: „Tyven er en Kvinde, hun er ung og har kastet Kalken i en Gryde. Hun vil nok ikke tilstaa, at hun har stjaalet Klenodiet, men skylde en gammel Kone for det ... Nu blinker det dernede, nu ser jeg straks hendes Ansigt ... nu ... Ih dog ..." og Ane udstødte et kunstigt lille Skrig og blev saa siddende tavs.

„Hvem er hun saa?" spurgte Byfogden spændt.

„Det er Peberkræmmer Erhardts Birgitte," svarede hun.

Den gode Byfoged var ved at synke om, da han hørte denne Beskyldning, men Ane blev ved sit.

Det vakte ualmindelig Opsigt i København, da Birgitte den følgende Dag blev sat i Fængsel som mistænkt for Tyveriet i Nicolai Kirke. Ingen vilde tro det; hendes Fader rasede og støjede, men Gunnar tog det mere roligt og sagde, at Øvrigheden vel snart maatte finde ud af, at det var en Fejltagelse. Til stor Bestyrtelse for alle tilstod Birgitte dog straks, at hun havde kastet en Alterkalk i Smeltedigelen hos Oldermand Fuchs, Kalken havde hun dog ikke stjaalet, men faaet af Ane i Hyskenstræde. „Det passer lige," sagde Byfogden, „jeg vidste i Forvejen, at Tyvekvinden vilde beskylde en gammel Kone for Tyveriet."

Og saa blev Birgitte sat ned i den dybe og fugtige Fængselskælder; hendes Fader sank helt sammen under dette frygtelige Slag, og selv Gunnar tabte Modet og havde ikke mere Tanke for sit Mesterstykke.

Saa kom den Dag, da Mathias Klinkes Klokke skulde støbes i Overværelse af Oldermanden og de tre Lavsmestre. Netop som disse traadte ind i Støberiet, sprængtes pludselig Smelteovnen, ingen vidste af hvad Grund, men det flydende Metal sprøjtede voldsomt omkring, og en Del traf Hans, der stod nær ved Ovnen. Med et skingrende Skrig sank han om, og Mestrene bar ham ind i Oldermandens Bolig og fik sendt Bud efter en Bartskær. Denne erklærede straks, at Hans ikke kunde overleve de forfærdelige Brandsaar, han havde faaet, og saa blev der tilkaldt en Præst, og Ane Signekælling blev hentet. Præsten kom først, og til ham fortalte

Hans, hvorledes han var brudt ind i Nicolai Kirke og havde stjaalet Alterkalken, der nu laa i en Krog af Mathias Klinkes Værksted og ikke var støbt ind i Gunnar Kvillichmeiers Klokke, som Birgitte troede.

Da Ane kom og saa en Præst staa ved Drengens Leje, skyndte hun sig bort uden at have talt med Sønnen.

Nu blev alt snart opklaret; Alterkalken fandtes paa det opgivne Sted, Birgitte blev løsladt af Fængselet, og da Faderen betalte en Sum Penge til Nicolai Sogns „Fattige og Husarme“, blev der ikke rejst Tiltale mod den unge Pige. De fleste Mennesker i hin Tid fandt det ganske naturligt, at man lod sig forlokke af en „Troldkvinde“ og maate gøre, hvad denne vilde.

Hans døde efter nogle Dages svære Lidelser, og da Øvrigheden kom for at tage hans Moder i Forvaring, var hun forsvunden.

Tiden gik, Vinteren kom, og det faldt i med Storm og bidende Frost. Saa en Dag fandt man Ane liggende død paa en Mark ude ved Vartov Skanse. Hun var frosset ihjel og laa over en lille Bunke forkullede Pinde, som hun forgæves havde søgt at faa Ild i for at kunne varme sig.

Inde i Byen sagde Folk, at Ane Signekælling havde fortjent et større Baal.

Gunnar blev Mester med Ære; hans Klokke havde saa fin og skær en Klang som de bedste i Byen; det var, som om det Malm, Birgitte kastede i Smeltedigelen, netop havde været nødvendigt for at gøre Klokken fuldkommen. Den blev dog aldrig anvendt som Kirkeklokke, da „Baadsmandskirken“ jo ingen Sinde blev fuldført, men Klokken kom dog i mange Aar til at lyde for Marinens Folk; den blev nemlig ophængt paa Bremerholm i Spiret paa den saakaldte Pavillon paa Hovedmagasinet. Paa Klokkens ene Side fandtes Inskriptionen:

Gunnar Kvillichmeier støbte mig Anno 1629; paa den anden Side stod:

Hører mig, jeg kalder eder til Livets sande Glæde.

Denne Mening var Holmens Folk dog ikke af om Morgenen, naar Klokken ved Daggry sendte sine klare Toner ud for at kundgøre, at en lang og trang Arbejdsdag tog sin Begyndelse.

Under den store Ildebrand, som den 5. Juni 1795 udbrød paa Bremerholm og i Løbet af et Par Dage lagde en Trediedel af København i Ruiner, gik ogsaa Pavillonen op i Luer, og Gunnar Kvillichmeiers Klokke forsvandt, men da hvilede saavel han som hans Hustru Birgitte for længst under Mulde paa Nicolai Kirkegaard.

Gammel Kærlighed.

Fortælling af Ellen Reumert.

Med Tegning af Resen Steenstrup.

Den unge, smukke, feterede Jenny Spange og den bekendte Kunstmaler Knud Holm havde sværmet for hinanden i tre lange Sæsoner.

De havde danset sammen og spaseret sammen og talt sammen om alt mellem Himmel og Jord undtagen netop det eneste ene, at han ikke kunde tænke sig Livet uden hende, og at han mellem alle hendes mange Tilbedere var den eneste, hun elskede.

Hver Gang de var sammen, gik de begge udenom det afgørende, det, de tænkte aller mest paa og længtes aller mest efter.

Og saa gik det som ofte før i Livet, Skæbnen skilte deres Veje i Stedet for at føre dem sammen. En lille Misforstaaelse voksede sig stor, et Par bitre Ord bed sig fast i Hjertet, Opmærksomhed mod en anden for at vække Skinsyge og komme til en Afgørelse mislykkedes, og de to Mennesker, der elskede hinanden, passede sammen og kunde have gjort hinanden lykkelige — skiltes.

Saa meningsløst kan det netop gaa.

Jenny Spange forlovede sig i Udlandet med en højtstaaende Officer. Hovedmotivet var Trods, og hun ventede i Spænding paa, hvad den høje, mørke Kunstmaler Knud Holm vilde gøre, naar han af Bladene modtog denne Nyhed. Hun haabede, han saa endelig vilde strække Armene ud efter hende, før det var for sent, — — for det var jo ham, hun havde givet alle sine første unge Drømme og Længsler, og ham, hun elskede endnu og slet ikke kunde glemme.

Hans Svar var en Maanedstid efter en Notits i Bladene om, at han havde ladet sig borgerlig vie. Flere Gange læste hun de faa Linier igennem, som om hun ikke rigtig begreb Meningen.

Og hun følte som et Stød dybt inde i Hjertet.

Kort Tid efter holdt hun Bryllup.

— — —

Knud Holms Brud var saa langt borte som muligt fra det Billed, han bar i sit Hjerte af sin Ungdoms Elskede. Han glemte aldrig Jenny Spange, hun var hans Ideal, og overfor den, der blev hans Hustru, havde han været fuldkommen ærlig og ikke hyklet Følelser, han ikke havde. Men hun elskede ham og haabede, det engang skulde lykkes hende at vække hans Kærlighed. Taalmodig vilde hun vente, bare hun fik Lov til at leve Livet sammen med ham. Maaske haabede han paa noget lignende, maaske fandt han sin Tilværelse tom, maaske følte han Trang til at prøve paa at være noget for et andet Menneske, og maaske savnede han et Hjem, — hvem kender til Bunds det menneskelige Hjertes Længsler og Selvmodsigelser!

Begge prøvede paa at glemme hinanden, og de kastede sig ud i det ny Liv med en Voldsomhed, der skuffede alle. Men hver Gang de troede, de gamle lykkelige Dage var glemt, kunde pludselig Minderne lyslevende trænge sig paa. De kunde komme ved en ren Tilfældighed, — et Solstrejf, en Bemærkning, en Melodi. Jennys Mand kunde spørge: „Hvad tænker du paa, du ser jo ud, som var du langt, langt borte — i et andet Land?“

Og Knuds Kone, der ikke havde Mod til at spørge, tænkte ved sig selv: „Nu vokser den store, kolde Skygge imellem os, — om jeg dog bare vidste, hvorfra den kom!“

Begge to gemte hver for sig det, de engang havde ejet af Lykke, — gemte det som en Skat, ingen skulde faa Lov til at se eller røre. Og naar Sorgerne kom, var det, som denne lille lyse, varme Plet dybt inde i Hjertet havde Magt til at mildne og hjælpe gennem mange tunge Dage.

Hans Ægteskab blev barnløst, og efter tyve Aars Forløb døde hans Hustru af en ondartet Tyfus.

Hendes Ægteskab endte med Skilsmisse efter fem og tyve brydsomme Aar, og hun tog med sine to Børn tilbage til sit Fædreland. Men der gik Aar, før de mødtes, skønt de boede i samme By. Hver Dag, naar han gik ud, tænkte han: „Om jeg dog bare kunde møde hende!“

Og hver Dag, naar hun gik ud, tænkte hun: „Faar jeg ham da aldrig mere at se!“

Saa var det en stille, smuk Efteraarsdag med broget Løv, høj, blaa Himmel og Solskin over Tusinder af Farver.

Han sad paa en Bænk ude i Søndermarken. Ved en pludselig Indskydelse, som følte han noget skæbnesvangert nærme

sig — saa han op fra den Avis, han sad og læste i, — og det var, som hans Hjerte et Øjeblik stod stille.

For der kom hun jo imod ham lyslevende, — den lette, svævende Gang, det fine, søde Ansigt, den lille, slanke Skikkelse, — alt det, han havde elsket, — Levendegørelsen af det Billed, han saa trofast gemte i sit Hjerte.

Han havde rejst sig og var gaaet hende et Par Skridt i Møde. Hun saa ham, kendte ham, — en dyb Glædesrødme gled over hans Ansigt, hendes Øjne straalede, og hun rakte begge sine Hænder ud imod ham. Hun syntes, det var, som den Tid, siden de skiltes, pludselig blev visket ud. Og han tog hendes Hænder i sine.

Han saa ikke, hun var blevet gammel. Han saa ikke, hendes Ansigt var hærget og rynket, at hendes mørke Haar var blevet graat, — han saa kun hendes Øjne og syntes, Himlen og Solen blev lysere og klarere end før, at alle Mennesker, der gik forbi, saa gode og glade ud, og at hele Verden straalede. Men der kom ikke et Ord over hans Læber, — han stod bare og knugede hendes Hænder i sine.

Det blev hende, der brød Tavsheden.

„Kom, — vi vil finde en Bænk dybere inde, hvor vi i Fred kan tale sammen!"

Han slap hendes Hænder og fulgte hende. Men hans Blik veg ikke fra hende, det var, som havde det endelig fundet et længe savnet Hvilepunkt.

De sad paa Bænken, halvt skjult af de brogede Buske og Træer, og deres Hænder mødtes igen.

„Er du blevet stum i de mange Aar?" spurgte hun og lo, og han fandt, hendes Latter havde samme Klang, som da hun var ung Pige.

Han bøjede sig og kyssede hendes Haand.

„Jenny, at jeg endelig skulde faa dig at se! Jeg har tænkt paa dig hver eneste Dag, jeg har længtes, — ja, som jeg har længtes!"

„Du giftede dig jo!"

„Ja, da jeg saa, alt Haab var ude, og du havde taget en anden!" „Skal jeg sige dig noget, Knud?" Hun bøjede sig hen imod ham, „skal jeg betro dig noget, ingen andre ved! Jeg forlovede mig paa Trods, jeg troede, du havde strakt Hænderne ud efter mig, før det var for sent, jeg troede det saa sikkert, Knud, for jeg har aldrig holdt af andre end dig, —

men gennem Avisen fik jeg dit Svar, at du havde holdt Bryllup med en anden!"

„Ja, jeg maatte da tro, du havde glemt mig og alt, Jenny! Jeg vilde ogsaa trodse de gamle Minder og vise dig, jeg havde glemt dig som du mig!"

„Jeg glemte dig aldrig, Knud, det var, som du var fulgt med mig og usynlig holdt din Haand over mig, hvor jeg stod og gik. Naar jeg var fortvivlet og trængte til Raad.

tyede jeg altid til dig, og jeg syntes, jeg kunde høre din rolige, smukke Stemme gennem al den Uro omkring mig og i mig. Var jeg ond, blev jeg god af at tænke paa dig, og naar jeg var ved at gøre Ulykker, var det pludselig, som jeg følte din Haands faste Tryk om min, og saa opgav jeg de onde Tanker og tog Livet op paa ny, saa godt det var mig muligt. Min Vej var trang, kan du tro, men jeg havde jo ikke fortjent det anderledes!"

„Herregud, har du haft det ondt, Jenny! Du, der var skabt til alt, hvad der er lyst og godt!"

„Kan du huske alle vore Fremtidsplaner, Knud? Alle vore Drømme, alle de Rejser, vi skulde gøre sammen, alle de Maal, vi skulde naa! Og nu er Livet gaaet fra mig! Nu er jeg blevet graahaaret og gammel!“

„Du gammel!“ Han saa lykkelig paa hende og lo.

„Ja, det kan du da se!“

„Nej,“ svarede han smilende.

„Ser du da ikke Rynkerne i min Hud, ser du da ikke mine graa Haar? Ser du det da ikke alt sammen?“

„Nej,“ svarede han, „jeg ser kun, du er smuk som aldrig før!“

Hendes Øjne fyldtes med Taarer.

„Du elsker mig!“ sagde hun sagte, og en for en randt Taarerne langsomt ned ad hendes Kinder, det var, som gav de sig først Tid til at funkle i Solskinnet.

„Ja, jeg elsker dig,“ svarede han, „og jeg har aldrig elsket andre end dig! Og nu har vi endelig fundet hinanden!“

„Vi maa se Sandheden lige i Øjnene, Knud!“

Hun hævede Hovedet og tørrede Taarerne bort. „Skæbnen skilte os ad, Livet glemte os, nu er vi begge to gamle!“

„Nej, nej,“ svarede han, „jeg elsker dig, som da jeg var tyve Aar! Mit Hjerte banker lige saa stærkt som dengang, naar jeg ser ind i dine Øjne, og, Jenny, tro mig, Livet ligger lige saa straalende fuldt af Lykke og Løfter foran os nu, som da vi var unge, ja, maaske langt rigere, fordi vi nu har prøvet, hvad Sorg, Savn og Længsel betyder, og fordi vi nu i Livets Skole har lært, at Lykke findes kun hos den eneste ene, man elsker af hele sin Sjæl.“

Hun blev revet med af hans Ord. Det var, som Glædesrødmen paa hendes Kinder slettede Aarene ud, og som Lykken gav Øjnene dybere Glans.

„At jeg skulde møde dig til sidst!“ sagde hun sagte.

„Aa du, det er, som alt, hvad jeg har oplevet, svinder bort, og jeg husker kun dig, . . . ser kun dig, . . . min Elskede!“

I Søndermarkens yderste, ensomme Gange mødes ofte et underligt Par, Folk ikke kan faa Rede paa. I Timevis kan de sidde paa Bænken eller gaa frem og tilbage og tale sammen, det er, som kunde de aldrig blive færdige med alt det, de har at sige hinanden, det er, som var det dem næsten umuligt at faa taget Afsked.

Ægtefolk — mener de Forbigaaende, umulig de kan være Forlovede kan de i Følge deres Alder heller ikke være, og Søskende slet ikke!

„De er i hvert Tilfælde Venner!“ siger en gammel Præst, der sidder paa en Bænk og soler sig med sin Datter, „og lad os være glade for det, for man kan da se, at de er lykkelige!“

Inden længe gaar Sladderen i den store By, hvor de færreste har nok i sit eget. Alle de onde, giftige Tunger og sjofle Tanker sættes i Bevægelse. Forargelsen er stor over, at to Mennesker, der elskede hinanden som unge, igen er ført sammen af Skæbnen. Begivenhedernes Gang foregribes. Plumpe Næver vil gøre alt haandgribeligt, uden Forstaaelse trædes det smukkeste i Livet under Fødder og søles til, og gemene Fantasier slippes samvittighedsløst ud til videre Behandling.

Engang imellem gaar der som en Sky for Solen, og Luften bliver kold og klam omkring de to, der har fundet hinanden igen paa Livets forunderlige Veje. Og de ved, det er Menneskene, der vil prøve at skille dem ad, fordi de ikke taaler, at to elsker hinanden og er lykkelige. „Gud bevares, hun er jo skilt og har sine voksne Børn at leve for, er graahaaret og gammel og burde slaa sig til Ro med det!“ Og han! „Gud ved, hvad den gamle Nar bilder sig ind, han er jo paa Vej til de 60 og skulde hellere tænke paa Døden end gøre sig til Grin!“ Svikmøllen gaar, og Aarene gaar!

Men da hendes Børn er bleven gift og har faaet deres eget Hjem og deres egen Lykke, synes hun, at nu har hun Lov til at tænke lidt paa sig selv. Der er blevet saa tomt og stille i hendes Hjem, hun har ingen mere at leve for, arbejde for, hygge om, og hun mangler Mod til at gaa paa Akkord med Ensomheden. Saa giver hun til sidst efter for hans Ønske om, hun skal blive hans Hustru, skønt hun havde tænkt, de skulde fortsætte Livet som gamle, gode Venner og intet mere. Men hun føler, hun kan være mere for ham, naar de flytter sammen, og hun trænger til at være god mod ham, der elsker hende endnu. Saa holder de Bryllup, til Verdens store Forargelse! For Bryllup hører kun Ungdommen til. Grinet og Sladderen florerer, hvad er vel saa pudsigt som to gamle Mennesker, der holder Bryllup! Hendes Børn trækker sig tilbage i skaanselløs Kritik, de havde jo

tænkt dem, det var nok for hende at leve i deres Lykkes Genskin.

Men „Genskin“ er aldrig nok for et stort, rigt Hjerte, det vil have Lov til selv at give. Og alt det i hendes Sjæl, som en ublid Skæbne har dæmmet op for, det faar nu Vækst og Liv; naadigt skænker Livet hende Lykken det sidste Stykke Vej.

De to gamles Hjem er et Mønsterhjem.

I dette Hjem findes ingen Misforstaaelser, ingen Kampe, ingen Skuffelser og ingen onde Ord. Det er som en lys, klar Oktoberdag med mange Farver, og en Fred, der har sin Rod i Hjertets dybe Tillid og Forstaaelse.

Hver Gæst, der kommer indenfor dette Hjem, siger uvilkaarligt:

„Her er godt at være, her er Fred, her er den Lykke, der gør Menneskene gode!“

Af og til rammes de solbeskinnede Ruder af Kritikkens, Sladderens og Grinets haarde Boldte, men de falder magtesløse til Jorden.

For Kærlighed er stærkere end alt.

Humor.

Ved fælles Hjælp.

Lægen: „De har stadig Feber og lider af stærk Tørst.“

Den Syge: „Sørg De bare for Feberen, Tørsten skal jeg nok selv kurere.“

En Kendsgerning.

„Kære, det er dog almindelig anerkendt, at Kvinderne udvikler sig hurtigere end Mændene.“

„Ja, det ved jeg dog ikke, se nu Frøken Brun, hun har brugt 40 Aar til at blive 30.“

Udspekuleret.

Teaterdirektøren (til Digteren): „Se, her har jeg to gamle Ridder-Rustninger, kunde De ikke skrive mig et Stykke til dem.“

Fru Mortensens Leverpostej.

Af Alexander Svedstrup.

Med Tegninger af Forfatteren.

Ægteparret Mortensens Lykke var bygget paa gensidig Agtelse og Leverpostej.

Fru Mortensen var — før hun blev Fru Mortensen — Husjomfru hos Apotekeren, og Mortensen var Karl sammesteds, og ingen af dem udmærkede sig ved et saa fortryllende Ydre, at det var faldet dem svært at faa Lov til at forblive uforlovede. Iøvrigt var de udprægede Modsætninger, hun kæmpemæssig med kuglerunde Former, han en lille „Splejs" uden Spor af Former.

Medens Apotekets andre Piger og Karle drog ind og ud, forlovede sig og giftede sig og havnede paa forskellige Hylder i Tilværelsen, blev Mortensen og Husjomfruen, hvor de var, og kom til at betragte sig som noget, der hørte sammen, noget fast midt i denne Verdens Omskiftelighed.

Hver Aften kom Mortensen op i den Stue ved Køkkenet, hvor Folkene paa de bestemte Tider af Dagen indtog deres Maaltider, og saa sad de to der og snakkede! det vil sige, det var mest hende, der snakkede, og hun havde altid Stof nok — Pigernes ma'sløse Letsindighed nu om Stunder og Ligekærhed med Penge og Anstændighed og den Slags. — Mortensen røg sin Pibe og fik ikke sagt meget; han stammede nemlig og skulde have en umaadelig lang Tid til at udtrykke sine Meninger, medens hun hadede Tidsspilde og desuden vidste, hvad han vilde sige. Naar hun f. Eks. sagde: „Hvad synes De, Mortensen, nu har Otilie igen faaet en ny Hat, er det ikke forskrækkeligt?" — og han begyndte: „Jo det — jo det — jo det — jo det — —," vidste hun, at han vilde sige: Jo, det er forskrækkeligt.

Der sad de saa at sige hver Aften Aar efter Aar; han fik sin tilladte Romtoddy og hun sine normerede to Kopper Kaffe, en Ekstraforplejning, de ærligt fortjente, eftersom de begge hver for sig arbejdede for to Dagen igennem. Han udrettede — foruden det, som enhver Karl kunde udrette — mange forskellige Ting, som ikke var enhvers Sag, saasom at „beskære" Vinen og tappe den samvittighedsfuldt af, samt „koge hen" og lave Saft og meget mere, og hun sørgede for Madlavningen og præsterede baade i den

finere og i den borgerlige Branche noget ganske enestaaende og kunde tilskrive sig Æren af det Ry, der gik af Apotekerens Middage. Hun saltede og syltede og kunde af et ganske almindeligt Svin fremstille en hel kulinarisk Udstilling, men navnlig lavede hun en Leverpostej, der stod over al anden Leverpostej i Verden; den smeltede paa Tungen (den gik igennem Sigten) og smagte — ja, det er umuligt at tænke paa at beskrive, hvor udmærket den smagte.

Apotekeren sagde om den Leverpostej: „De kunde blive Millionær paa den, Jomfru Sørensen!"

Der var ellers ikke noget mærkeligt ved Jomfru Sørensen, men ved Mortensen var der den Mærkelighed, at, naar han fik lidt for meget at drikke, saa stammede han ikke. Naar han en Aften fik to Toddyer, holdt han op at stamme, men han fik saa at sige aldrig to Toddyer, og naar han en Aften kom op og ikke stammede, fordi han havde tappet Portvin af, trak Jomfru Sørensen sig fornærmet tilbage. Hun holdt mest af, at han stammede.

Og dog — en Aften bestemte hun sig til at give ham en Toddy til foruden den normerede, thi hun havde lagt Mærke til, at han i flere Aftener havde noget, han vilde have sagt.

„Hør, Jom — Jom — Jom — Jom!" havde han begyndt, men videre kunde han ikke komme.

Men midt under den anden Toddy kom det: „Hør, Jomfru Sørensen, skal vi ikke tage og gifte os?"

Og saa udviklede han med en rivende Tungefærdighed, der kun glippede, naar han maatte standse for at trække Vejret, at hun kunde lave Mad og navnlig lave Leverpostej, og han kunde lodde Daaser, og at intet var rimeligere, end at de gik i Kompagni og lavede en Delikatesseforretning med særligt Henblik paa Leverpostej i større Udstrækning.

Jomfru Sørensen udbad sig en rimelig Betænkningstid. Ligefrem Kærlighed til Mortensen kunde der ikke være Tale om, men hun havde Agtelse for ham, og lige saaledes var det med Mortensen.

Sagen gik i Orden; de anbragte deres forenede Sparepenge i en lille Butik med, hvad dertil hører, giftede sig og blev lykkelige paa Basis af gensidig Agtelse og Leverpostej.

De var lykkelige, fordi de ikke ønskede sig mere, end hvad de kunde overkomme, et godt Udkomme og et fredeligt Samliv. De var lykkelige i deres Arbejde og ved Arbejdets Resultater. Ganske vist kom der ikke straks en Million trillende; „Fru Mortensens anerkendte Leverpostej i Daaser" blev ikke lige straks et Verdensprodukt, uagtet Mortensen flittigt averterede den i de lokale Blade —, og det laa maaske delvis i, at han af Sparsommelighed

nøjedes med at skrive Etiketterne med blaat Blæk i Stedet for at lade dem trykke med Rødt og Blaat og Guld — men de havde dog en ganske pæn og indbringende Afsætning; og af den Leverpostej, der ikke var i Daaser, men præsenterede sig i lange, halvrunde Stykker med dejlig, riflet Sky over, blev der solgt i det utrolige. Uafbrudt Dagen igennem drog Piger og Koner ud af Døren med et Stykke af Fru Mortensens anerkendte i Pergamentpapir. Den fandtes paa hvert Bord i Byen. Men desuden prangede det lille Butiksvindue med andre Herligheder. Der kunde ikke

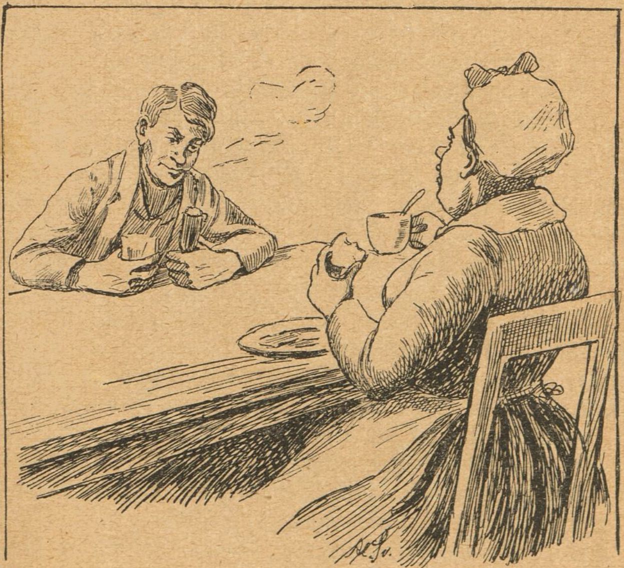

tænkes noget saftigere end Fru Mortensens Tunge, ikke noget mere tillidsvækkende end hendes sorte Pølser, intet lækrere end hendes Lammerullepølse med Persille, intet mere smeltende end hendes Skinker.

Mortensen og Frue arbejdede fra tidligste Morgen til sent efter Lukketid; begge gik bag Disken — han stammede, og hun talte. Deres smaa Stuer ved Siden af Butikken dyrkede de kun om Søndagen, men alt efter som Velstanden steg, voksede „den fine Stue“ i Pragt og Herlighed med Gulvtæppe, Plych-Møbler, Hængelampe og dekorerede Porcellæns-Urtepotter (uden Planter).

Saa kom Krigen og med den det eventyrlige Omslag i Ægteparret Mortensens Tilværelse. Det viste sig pludselig, hvad ingen kunde have anet, at Mortensen havde Geni. Han paatog sig Leverancer af Leverpostej til Eksport. Det blev ganske vist ikke akkurat samme Produkt som Fru Mortensens anerkendte, men et betydelig mere fabrikmæssigt tilvirket Produkt; det smeltede ikke paa Tungen og smagte ikke som den Leverpostej, Apotekeren havde lovprist, men det lod til, at den virkelig skulde indbringe den Million, Apotekeren havde talt om, eller i hvert Fald bane Vejen for den, thi Leverpostejen banede Vej for en hel Mængde anden Daasemad af Mortensens Fabrikation. Han tog hele Baggaarden i Besiddelse til Fabriksvirksomheden. Og da Pengene saa gav sig til at strømme ind, var det, at Mortensen gav sig til at „spekulere".

Dette maa ikke forstaas saaledes, at Mortensen anstrengte sin Hjerne. Han anstrengte sig slet ikke med at sætte sig ind i Børsvæsen; han forstod bare, at Aktier gav flere Renter end Banken, altsaa satte han sine Penge i Aktier, og uden at han gjorde sig nogen som helst Anstrengelse, fløj Aktierne til Vejrs, og meget hurtigt forstod han, at man godt kunde købe for mange flere Hundrede Tusind, end man ejede, og at naar man gjorde det og lod en Maaned gaa, havde man et prægtigt Overskud.

Til sidst vidste Hr. og Fru Mortensen hverken ud eller ind med, hvad de skulde gøre med alle de Penge, der truede med at sprænge deres Bankbøger — eller rettere den enes, Mortensens; thi da Fru Mortensen havde naaet til 20,000 Kr. i sin private Bankbog, følte hun, at mere kunde hun ikke overkomme at begribe.

En skønne Dag følte Mortensen, at han var forvandlet. Han var ikke mere den lille, høflige Mand, der hoppede rundt bag Disken med for 10 Øre afskaaret i et Pergamentpapir. Han var Matador, kunde se Borgmesteren og Kammerherren over Hovedet og kunde være nedladende mod Bankbestyreren, der sad med en lurvet Gage af smaat fem Tusind. Hele Byen talte om Mortensens kolossale Indtægter og kaldte ham Millionæren, og Mortensen selv antog med Glæde Titlen uden egentlig at vide, hvor meget han strengt taget havde Ret til at anslaa sig til. Han kunde ikke overkomme at føre Regnskab med disse store Tal; han telefonerede bare til Banken: Køb for Hundrede Tusind af de og de Aktier til laveste Pris — sælg andre Hundrede Tusind til højeste Pris; og hver Maaned fik han en Opgørelse, hvoraf han kunde se, hvor mange halvtreds Tusinder han havde tjent.

Han averterede Butikken til Salg og overdrog den til den første, der meldte sig — Pokker skulde staa og skære for ti Øre

Rullepølse af, naar man meget lettere kunde stryge 10,000 Kr. til sig ved en Telefonbesked. Daaseforretningen solgte han ligeledes — hvorfor skulde man bestille noget, naar man tjente meget mere ved ikke at bestille noget? Derpaa købte han i en Haandevending den dyreste og grimmeste Villa, han kunde faa fat paa i Byens fashionable Udkant, lod den montere, installerede tre Gange saa meget elektrisk Lys, som noget Menneske kunde udholde, bestilte et Taarn til den ene Side, et Springvand til den anden, fik to broncerede Sfinkser anbragt foran Indgangsdøren, opsat jernstøbt Indhegning med forgyldte Spidser, lavet Lysthus med kulørte

Ruder, opstillet midt paa Plænen en stor, rund Spejlkugle — han havde fra sin Barndom anset saadan en Kugle for det skønneste af alt skønt — anbragt forskellige store malede Terrakottafigurer langs Sidegangene, saasom en Nisse med rød Hue, et Raadyr, en Napoleon med Haanden under Vesten og en Gudinde med lyserødt Gevandt.

Der blev bygget Automobil-„furage“ (som Fru Mortensen kaldte det), købt Bil, engageret „Sjafør“. Huset blev fyldt med Møbler i de stilløseste Stilarter, Tæpper og Gardiner i Alverdens Pappegøjefarver, de daarligst mulige Malerier, det skrækkeligste „Nips“. Et Citrontræsflygel blev anbragt i Fru Mortensens Ibenholts-Kabinet. Boghandleren fik Ordre til at sende Bøger

CRK

til Herrens Bogskab, fire Gange to Alen i Pragtbind, og der engageredes Piger med Kapper og hvid Smæk. Fru Mortensen beordredes af sin Gemal behængt fra Morgenstunden med Silke-volanter og Brillantbrocher. Kort sagt, Mortensen, som var Sjælen i det hele, fik anskaffet sig et Hjem, som kun Mortensen eller en anden Haleneger kunde udholde at opholde sig i. Det eneste, der endnu manglede, var Dørpladen, thi Mortensen kunde ikke bestemme sig til, hvad der skulde staa under R. Mortensen — Millionær, Rentier eller Direktør.

Hr. og Fru Mortensen havde ikke andet at gøre end at krybe ud af Himmelsengen om Morgenen og klæde sig paa, samt indtage deres Maaltider og sætte sig paa „Revandaen", medens den kolos-sale Grammofon med spinatgrøn Tragt brølede „Jeg tror, der er skø—ø—nest i Danmark", (saa der kom Klager fra Naboen).

Stakkels Fru Mortensen! Den skikkelige Kæmpekvinde, som Livet igennem havde arbejdet fra Morgen til Aften, havde pludse-lig ikke det mindste at bruge sine Kræfter til, og hun vidste ikke sine levende Raad. Køkkenet, hendes eneste Interesse, var lukket for hende. Der gik en imponerende fornem Husjomfru og lavede Mad — ræ'ssom Mad, sukkede Fru Mortensen. Stuepigerne maatte hun ikke tale med for Mortensen — man skal inte minge-lere sig med Tjenerskabet, sagde han, og de var for Resten ogsaa saa fornemme paa det og sagde bare: Fruen og Fruen! Omgang havde hun ikke noget af. Træskomandens, som havde været deres Naboer og eneste Venner, kunde der ikke være Tale om mere, havde Mortensen sagt. Læse Bøger (eller Bøjer, som Fru Mortensen udtalte det)? Fru Mortensen havde aldrig aabnet en Bog uden Kogebogen. Hun var simpelthen ulykkelig.

Mortensen kunde sagtens; han gik i Klubben — han var bleven Klubmedlem og kom sammen med de fine — og efterhaanden blev det til, at han var borte hele Dage igennem og Natten med — til Sviregilder paa Hotellet.

Ork, nu var det snart saadan, at Mortensen aldrig stammede mere undtagen om Morgenen, og saa sagde han ikke noget; han var bleven saa overlegen, saa der ikke var Ende paa det.

Kom han svinglende hjem om Natten, og hun begyndte med sit: „Skammer du dig ikke, Mortensen?" slog han med knyttede Næver i Natbordet, — den Splejs — og ligefrem overfusede hende. Det skulde saamænd ikke fejle, at han en skønne Stund fandt paa at slaa hende. Ja, det skulde han bare prøve paa! — det var den eneste frydefulde Tanke, Fru Mortensen havde. Gid han bare vilde, saa skulde han faa sig en regulær Omgang med

et Spanskrør, som Fru Mortensen havde gemt bag Sengen. Saadan en! Han „senerede“ sig ikke for at kalde hende for en simpel Makkeduse, der ikke havde Begreb om at føre sig ordentlig op i de dannede Cirkler — han, som kun var Søn af en eller anden, hvis han i det hele taget havde haft en Fader nogen Sinde, mens hun dog virkeligen havde haft en Fader, der var faglært Snedkersvend, selv om han ikke ligefrem havde været gift med hendes Moder.

Men hvad der „kreperede“ hende allermest, det var, at hun

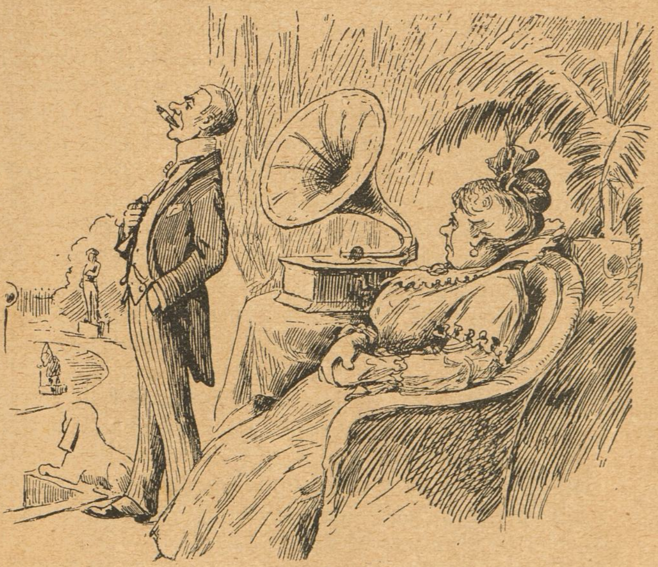

var lige saa sikker som noget paa, at han havde Kærester i København, siden han tog derind hvert Øjeblik og blev derinde.

Ork ja! Sikken Ulykke, der var kommet over dem — at det netop skulde times dem at faa saadan en Masse Penge!

Værre og værre blev det med Mortensen; han var snart halvfuld hver eneste Dag, naar han var hjemme, og han var sagtens værre, naar han var borte; og saa kom han hjem med „Bekendtere“ fra Byen og mystifistiske Personer fra København med Damer, som man skulde være til Nar for, og som røg Cigarer og væltede Champagne over Gulvtæppet — skidt være med det! sagde Mortensen. Og det skulde en ordentlig Kone finde sig i!

Aa, hvor hun tørstede efter at banke ham og rigtig faa Brug for sine Kræfter!

En Nat kom han hjem med en skamferet Næse og et farligt Øje. Han var falden, sagde han. Men Fru Mortensen havde da endnu saa mange Bekendtere blandt Byens Piger og Koner, at hun kunde faa at vide, hvad han havde lavet. Han havde drukket Champagne i Klubben og kaldt Slagtermester Hansen for en Sjasmofogøj, og det kan man da nok begribe, at en pæn Mand som Hansen ikke vilde lade sidde paa sig. Og der havde jo været en stor Skandale. Klubbens Formand, Konsulen, havde truet Mortensen med at blive ekskluderet, hvis han ikke kunde føre sig op som et dannet Menneske; men Mortensen havde været grov og sagt, at Konsulen nødigt skulde tale om Dannelse til ham, Mortensen.

Ork ja! Fru Mortensen havde ikke andet end Sorg og „Ærkrelser" af Mortensen. Og dertil havde hun en anden Ærkrelse, der var næsten lige saa slem som med Mortensen. Det var hendes gamle Butik. Hver Gang hun gik forbi den, havde hun den Tort at se „Fru Mortensens anerkendte Leverpostej" staa med store, røde Bogstaver tværs over Vinduet. Mortensen havde solgt baade hendes Navn og Opskrift og det hele, og nu skulde hendes Navn staa over alt det Ruskumsnusk i det Vindue, og det skulde kaldes hendes Leverpostej, den Fedtesværte med Nelliker og Flæskestumper.

Pludselig en Dag lagde Fru Mortensen Mærke til, at Mortensen var begyndt at stamme igen, og saa kom hun til at tænke paa, at han havde ligesom forandret sig i den sidste Tid. Før havde han, naar han læste Avisen eller ringede til Banken, sagt meget vigtigt: Nu har jeg tjent 25,000; nu har jeg tjent 50,000. Men i den sidste Tid havde han ikke sagt saadan noget. Og nu var han, som sagt, begyndt at stamme igen.

Da Banken en Dag havde ringet ham op, havde han staaet helt duknakket, og bagefter havde han vendt sig til Fru Mortensen og sagt: „Det gaar ad Hel — Hel — Hel — Hel — —."

Han sank ned i sin Lænestol, og et Kvarters Tid senere kom det: „Helvede til"!

I de følgende Dage ringede det Gang paa Gang fra Banken, og Mortensen stammede værre, end Fru Mortensen nogen Sinde kunde mindes.

„Ka — ka — ka — ka —!" mumlede han fra Lænestolen, „ka — ka — — — put! Vi kommer paa La — la — la — — — Ladegaarden!"

Naa, saaledes skulde det altsaa ende. Fru Mortensen trøstede sig med sine 20,000 i sin private Bankbog.

Der kom Sagførere og andre Herrer. Villaen og hele Møblementet, Spejlkuglen, Bilen, Grammofonen, alt blev sat til Auktion.

Men medens Mortensen helt havde tabt Hovedet, vidste Fru Mortensen, hvad hun vilde. Hun gik til Sagføreren og bad ham købe Butikken og Forretningen igen. Men da fik Fru Mortensen det værste Slag, hun endnu havde faaet; alle hendes tyve Tusind var røget sammen med Mortensens Million, eller hvor meget det nu var.

Da blev Fru Mortensen for Alvor harmfuld, først paa Mortensen, men dernæst paa hele Verdensordningen, der tillod, at man narrede en stakkels Kvinde for alle hendes surt erhvervede Sparepenge.

Værre Overhaling end den, Mortensen fik af sin Hustru, da hun kom hjem fra Sagføreren, har intet jordisk Væsen faaet, men han sad sammenkrøben som en syg Kylling og stammede bare: „La, la, la, la — Ladegaarden."

Sagføreren havde imidlertid Tillid til Fru Mortensen. Den nye Mand i Delikatesseforretningen havde ikke haft Evne til at drive den; han maatte nødvendigvis gaa i Stykker, og det lykkedes da Sagføreren at ordne Sagen saaledes, at Fru Mortensen overtog sin gamle Butik, og Mortensens drog atter ind i de gamle Omgivelser, ganske vist med meget færre Midler, end da de kom der første Gang, og nu var der hverken Gulvtæpper eller Hængelampe, Plychmøbler eller dekorerede Urtepotter. Et Par Pigesenge og et Par Stole fra Villaen var alt deres Møblement.

Men Fru Mortensen var glad, da hun atter stod bag Disken og atter tumlede i Køkkenet. Alle hendes gamle Bekendtere blandt Piger og Koner og Fruer mødte op igen, og med Stolthed inkasserede hun deres Velkomst og deres Forsikringer om, hvor meget de havde savnet hende og hendes Leverpostej og alt det andet. Og Mortensen blev helt skikkelig igen og hængte i som i gamle

Dage. Ganske vist havde han ikke helt mistet Lysten til at slaa stort paa.

„Vi skal have Spej — Spej — Spej —!"

„Vi har jo Spegepølse, Mortensen!"

„Nej, Spej — Spejlglasruder og stort Vindue," mente Mortensen.

„Du skal hverken kere dig om Vinneværrer eller Spejlglasruder," sagde Fru Mortensen, „for nu er det mig, der kommanderer. Gaa ud til Leverne, og pas dig selv."

Og Fru Mortensen kommanderede. Den første Gang, det hændte, at Mortensen ikke stammede (fordi han havde været en lille Afstikker ude i Byen), greb hun ham i Armen og sagde: „Hvis du en eneste Gang til vover at komme her og lade Tungen løbe, skal du faa dig en Omgang, saa du aldrig glemmer det."

„Saa du vil sla' din Mand!" raabte Mortensen og dunkede med sin knyttede Haand i Køkkenbordet.

„Ja, du kan tro, jeg vil sla'," svarede Fru Mortensen og forsvandt. Endelig, endelig var Lejligheden kommen til en retfærdig Gengældelse. Hun kom tilbage med Spanskrøret, som hun havde tilladt sig at tage med fra Villaen, og saa tog hun Manden i Nakken og lod Spanskrøret hvine gennem Luften saa længe, til Mortensen hvinede endnu højere. Nu havde hun faaet Luft, og nu var hun tilfreds.

Siden den Dag og til sin Død stammede Mortensen.

Og Ægteparret Mortensens Lykke blomstrede op igen, grundet paa genvunden gensidig Agtelse og den gode, gamle Leverpostej.

Paa Daaserne stod der nu paa Tryk: Fru Mortensens anerkendte Leverpostej, lavet af hende selv.

Barnligt Ønske.

Peter (der bor paa Landet og keder sig rædsomt): „Moder, bare jeg var 2 smaa Hundehvalpe."

Moderen: „Hvorfor det?"

Peter: „Jo — for saa kunde jeg lege med hinanden."

Misforstaaet.

Moderen: „Naar du er i Selskab, Betty, maa du aldrig sige „næ"." — (Efter en Tids Forløb): „Hvor kan det falde dig ind at lade Assessoren kysse dig?"

Betty: „Du sagde jo, at jeg ikke maatte sige „næ"."

Humor.

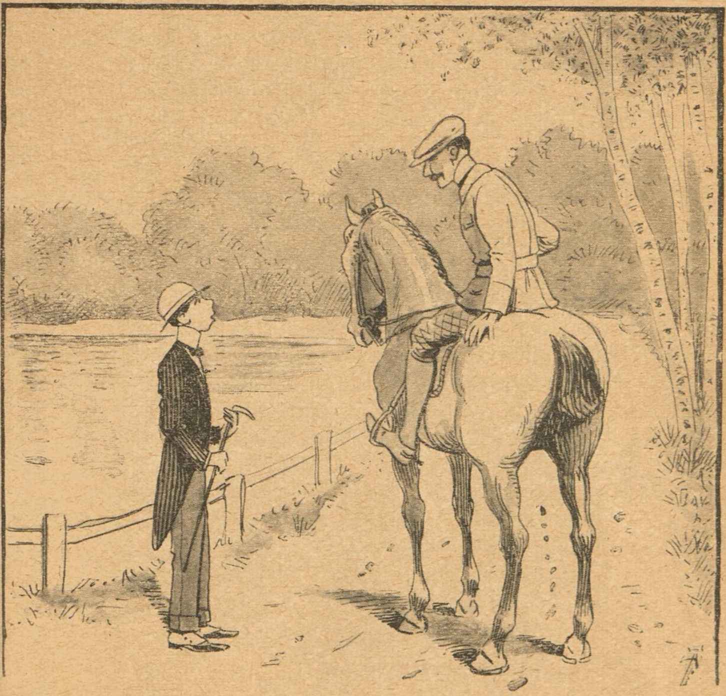

Maal og Middel.

„Jeg hører, De har holdt op at tage Rideundervisning og nu i Stedet for lærer at svømme, hvor kan det dog være?"

„Senere fortsætter jeg med Ridningen, men da jeg nu to Gange er smidt paa Hovedet i Søen, saa synes jeg dog, det var klogest først at lære at svømme."

Mo'r.

Digt af **Carl E. Simonsen.**

Mo'r er det dejligste Ord paa Jord —
det minder om lyse Stunder,
om Barndomsdagenes Under —
og alle, de har dog en Mo'r!

I Dagenes Veksling, i Dagenes Skiftning
hun bliver bestandig din Mo'r,
om andre dig sviger, og andre dig svigter,
hun haaber og elsker og tror!

Om alle Hjerter blev isnende kolde —
din Mo'r er stadig din Mo'r!
Om andre dig Sorger og Kvaler volde
ved Handling i Ondskab og Ord —

hun ejer en Kærlighed helt uden Grænser,
uendelig gavmild og stor —
fra Dagning og indtil Aftenrøden
i Moderhjertet den bor!

Kan noget os minde om Liv over Død
— om Skønhed, om Ynde, om Glæde —
da er det en Moder med Barnet paa Skød,
der baade kan le og græde!

Villaen.

Fortælling af Anders J. Eriksholm.

Med Tegning af Poul Steffensen.

Harriet skulde i Dag komme hjem til Frokost, og Klokken var nu halvti. Fru Schiøning rejste sig for at sætte Vand over til Kaffe.

Ude i Køkkenet stod Vandspanden tom. Fruen greb den ærgerlig. Tænk, at bo i en Lejlighed „med alle Bekvemmeligheder“ og saa skulle hente Vand i Vaskehuset, fordi Værtinden ikke gad sørge for at faa et sprunget Vandrør lavet i Stand!

Fru Mortensen, Værtinden, stod tilfældig i Vaskehuset, da Fru Schiøning kom med sin Spand.

„Tror De ikke, De snart kan faa det Vandrør i Orden, Fru Mortensen?“ spurgte Fru Schiøning lemfældigt.

Fru Mortensen var en lille, spinkel en med et spidst Ansigt og et Par graa Øjne, der altid saa ud til at ruge over en blodig Fornærmelse.

„Vandrøret skal nok blive lavet,“ sagde hun i den resignerede Tone, hun yndede at anslaa overfor sine Lejere. „Men det maa vente, til Dagene bliver længere.“

„Til Dagene bliver længere!“ Fru Schiøning gav et Kast med Hovedet. „Nu er vi i Slutningen af Januar, og jeg har maattet hente Vand herude fra før Jul!“

„Ja, jeg husker det nok, Fru Schiøning,“ — Fru Mortensens Tone lød endnu mere sagtmodig — „men jeg har saa daarlig Raad til Reparationer for Tiden, og Lejerne har jo saa tidt noget at klage over.“

Nu var Fru Schiøning ved at blive gnaven.

„Nej, ved De nu hvad, Fru Mortensen!“ sagde hun. „Nu har min Datter og jeg boet her i syv Aar, og der er ikke foretaget nogen Reparation hos os i al den Tid! I det lille Kvistværelse, der hører til Lejligheden, har det jævnlig regnet ned, men ogsaa det har vi maattet finde os i . . .“

Fru Mortensen løftede sit lille, spidse Ansigt, og hendes Øjne fik et Glimt som hos en Rovfugl, der er ved at slaa ned paa sit Bytte.

„Det Kvistværelse vilde jeg netop have talt med Dem om," sagde hun. „Jeg kommer til at lægge Beslag paa det fra Flyttedag . . ."

„Hvad gør De?" spurgte Fru Schiøning.

„Det kan ikke høre til Deres Lejlighed fremtidig. Jeg maa selv se at faa lidt Indtægt af Værelset. Alting er saa dyrt, og jeg er nødt til det."

„Saa sætter De vel Lejen ned?"

„Nej, det kan rigtignok ikke lade sig gøre, Fru Schiøning! I vore dyre Tider! Det er helt umuligt . . . men der var ogsaa andet . . ."

„Var der andet?"

„Ja, det er Haven, jeg tænker paa." Fru Mortensen pillede ved sit Forklæde; „Urtehaven mener jeg; Blomsterhaven til Gaden skal jeg ikke røre. Men Urtehaven kan jeg ikke give Dem Raadighed over til Sommer, Fru Schiøning — alting er jo saa dyrt, og man er dog sig selv nærmest."

„Vil De ogsaa ha' min Have!" udbrød Fru Schiøning.

„Og det er ikke blot for Urternes Skyld. Men jeg har tænkt paa at holde Høns — og saa maa jeg have mere Plads og Huset til Dyrene med . . . Men vi kunde jo maaske være i Kompagni?"

„Om mine Høns?"

„Jeg mener, vi kunde holde Hønsene i Fællesskab . . . og være fælles om Udbyttet . . . den ene vilde jo dog ikke tage flere Æg end den anden . . ."

„Nej, Tak, Fru Mortensen, nej, Tak!" Fru Schiøning var vred nu, og der var røde Pletter paa hendes Kinder. „Er det Deres Mening at sige os op, saa synes jeg, De kunde have gjort det mere kortfattet."

„Gud nej!" sagde Fru Mortensen. „De og Deres Datter har jo altid været saa rolige Lejere, og jeg vil da saa gerne beholde Dem."

„Naa, det vil De!" sagde Fru Schiøning. Hun greb sin Spand, der for længst var fyldt, og bar den ind. Hendes Hænder rystede, da hun hældte Vand i Kedlen, og hun var usædvanlig længe om at faa sat de faa Retter paa Bordet.

Hendes Sind var kommet i Oprør. Ikke blot, at hun skulde miste Kvistværelset, som hun havde saa haardt Brug for i Ferierne, naar Sønnerne var hjemme, men Haven — Haven, der var hende til saa stor en Glæde og Opmuntring!

Aa, hvor længtes hun altid efter Foraaret, naar alt det grønne begyndte at pippe frem!

Det ringede. Det var Harriet. Frisk og rød af Frostluften og med blanke Øjne under den brede Fløjelshat stod hun derude.

„God Dag, Mor — jeg kan lugte Kaffen!" sagde hun smilende, idet hun gik ind i Stuen.

Men da hun havde sat sig ved Bordet, saa hun paa Moderens Ansigt, at noget ubehageligt maatte være hændet.

Fru Schiøning fortalte om Samtalen med Værtinden.

Da gav Frøken Harriet sig til at le.

„Aa, Mor! bryd dig dog aldrig om det!" sagde hun. „Saadan en „Herskabslejlighed" som denne her kan vi nemt faa! Guderne maa vide, hvor mange Aar dette sølle graa Tapet har siddet paa Væggene her i Stuen? Lad os sige op den Dag i Dag."

„Du ved, at jeg vil saa nødig flytte, Harriet."

„Ja, det er det sørgelige! Derfor mener Fru Mortensen at kunne sætte os Stolen for Døren, ganske som hun behager."

„Og i et stort Hus vil jeg ikke ret gerne bo. De mange Familier gør det saa lidt hjemligt — man er paa fremmed Grund, saa snart man træder ud af sin Dør."

Frøken Harriet nikkede tavs. Hun og Moderen havde tidligere drøftet dette Emne.

Men lidt efter smilte hun muntert til Moderen.

„Ved du hvad, Mor! Lad os hellere købe en Villa for vor egen Mund!"

„Sikke Snak, Harriet: Hvor skulde vi faa de Penge fra?"

„Aa, det var maaske slet ikke saa vidtløftigt! Man kan jo spørge sig for. Villaen skulde naturligvis ikke være ret stor — men der maatte selvfølgelig høre baade Have og Hønsehus til!"

Fru Schiøning virrede med sit graa Hoved, som vilde hun holde saadanne fantastiske Planer som en Selvejervilla borte fra det. Men Tanken var hende slet ikke saa fremmed, og da Harriet var gaaet til sit Kontor, sad Fru Schiøning en Tid hensunken i Drømmerier om, hvor herligt det vilde være at have sit eget lille Hus med Have til.

Men der var jo desværre saa ringe Mulighed for at faa Tanken realiseret. Fru Schiønings Mand havde været

Købmand paa Landet, og han havde slet ingen Formue efterladt sig, blot en Livrente for Enken, lige stor nok for det nødvendigste Behov. Men Harriet havde en hel pæn Løn paa det Kontor, hvor hun var ansat, og som Følge deraf havde Damerne deres ret gode Udkomme, ja, de havde endog ved stor Sparsommelighed lagt nogle faa Hundrede Kroner op.

Fru Schiønings Tanker fæstede sig et Øjeblik ved Bankbogen med disse Sparepenge. Men ogsaa kun et Øjeblik. Nej, nej, de Penge maatte ikke røres. De skulde være en Nødhjælp, hvis Sygdom stødte til — — Fru Schiøning havde altid været saa bange for at komme til at staa uden Hjælp i vanskelige Øjeblikke.

Og desuden — hvad kunde de Penge forslaa? Det var nok ikke saa let at gaa hen og købe en Villa, som det var at snakke om det.

Fru Schiøning sukkede resigneret og tænkte, at det var bedst at lade den Fugl flyve.

Men om Aftenen, da hun og Harriet sad ved Tebordet, pippede „Fuglen" sit lokkende Kvidder paany. Harriet havde det Ungdommens friske Mod, der gør, at en Tanke ikke saa hurtig slippes igen, naar den for Alvor er grebet.

„Vi sætter en Annonce i Avisen, Mor," sagde hun. „To Damer ønsker at købe en mindre Villa ... Billet med nærmere Oplysninger i Løbet af fire Dage osv. ... der er saamænd nok nogen, der byder sig til, og saa kan vi jo altid se paa Varerne."

„Aa, Harriet, det er jo ikke andet end til at gøre Nar ad Folk — og ad os selv med!" sagde Fru Schiøning.

Men Harriet lo, og Dagen efter stod Annoncen i Avisen.

Da Fru Schiøning havde læst den, sagde hun: „Hvis Folk vidste, det var os, maatte de da tro, vi havde vundet i Lotteriet!"

„Det maatte de ogsaa gerne, Mor! Saa vilde de hilse meget dybere paa os i Fremtiden."

Da de fire Dage var gaaet, gik Harriet til Aviskontoret for at spørge om Billetter. Der var en fem—seks Stykker. Det var med en vis Spænding, Harriet puttede dem i sin Taske. Nu skulde det vise sig, om hendes Ide kunde blive til Virkelighed, eller den maatte skrinlægges med det samme.

Aabningen af de første Billetter bragte Skuffelse. Det

var fra Ejere af større Villaer, og der forlangtes en Udbetaling af mindst 4—5000 Kr.

Men saa kom der en Skrivelse, der vakte lysere Forhaabninger. Ejeren var Enkemand, skrev han, og vilde sælge sin Villa paa meget billige Betingelser. Der var tre Værelser i Stuen og to paa første Sal, og saa var der en dejlig lille Have.

„Vi maa se paa Enkemandens Hus!" sagde Harriet. Og om Aftenen gav de to Damer sig paa Vandring.

Villaen laa i Udkanten af Byen paa en af de saakaldte „døde" Veje, det vil sige de Veje, der ikke havde nogen Viderefærdsel, men spærredes ved et Markled. Meget villaagtigt tog Huset sig for øvrigt ikke ud. Det laa med Gavlen mod Gaden. Væggene havde en Gang været hvidkalkede, men Kalken var for længst regnet af, og Murene var sorte og grimme. Uden for Indgangsdøren var der en lille Veranda, men Taget over den var i Stykker, og der laa en stor Snedynge paa Gulvet.

„Man kan ikke sige, her er særlig hyggeligt!" sagde Harriet. Hun tog det hele i Øjesyn i nogle Minutter, før hun ringede paa. Ejeren kom selv ud og lukkede op. Han var en lille, noget spinkel Person omkring de halvtreds, men saa ældre ud. Hertil bidrog ogsaa de tætte Skægstubbe, der næsten dækkede Ansigtet. Man kunde se, at han næppe var bleven barberet de sidste otte Dage.

Fru Schiøning nævnte sit Ærinde. Det gav et lille Kip i Manden med Stubbene, og han lod et Par smaa, graa Øjne glide mønstrende over Damerne.

„Hæ, naa," sagde han. „Ja, værs'go' at komme ind i Stuen!"

Han gik selv først ind ad Døren. Stuen, de kom ind i, var ikke stor og havde et tarveligt Bohave. En lille Hængelampe kastede et døsigt Skær over Omgivelserne.

„Ja, her er ikke saa fint," sagde Villaejeren. „Men værs'go' og sid ned! Her kommer en Kone om Formiddagen og gør lidt i Stand og laver en Smule Mad. Men det er jo ikke saa nemt for et enligt Mandfolk, og derfor har jeg saa smaat tænkt paa at ville sælge . . ."

Ja, sagde Fru Schiøning, men det gjaldt jo om, at Betingelserne var lempelige. Meget lempelige endda. Hun havde ingen Formue og levede væsentlig af en lille Livrente.

En Livrente! Det var, som det Ord bragte noget op-

livende over den lille, tørre Skikkelse. En Livrente var en udmærket god Ting, og det var klogt af Folk, naar de saadan havde sikret sig. Saa vidste man, hvad man havde at holde sig til. Ja, saamænd ... Og den unge, pæne Dame, det var vel Fruens Datter?

Fru Schiøning nikkede og ymtede atter lidt om Betingelserne.

Ok, det blev de nok enige om. Han skulde være svært rimelig i det Kapitel. Maaske kunde det dreje sig saadan, at der slet ingen Udbetaling blev. Ja, maaske! Men Fruen kunde mulig komme næste Dag, saa de kunde tales nærmere ved?

Fru Schiøning rejste sig og lovede at komme. Hun kunde se paa Harriet, at hun for længst var træt af den Underholdning.

„Det var en sær Fisk!“ sagde Harriet, da de kom udenfor. „Mon det ikke er hans Mening, at han vil forære os hele Hyttefadet?“

Da Harriet næste Morgen gik til Kontoret, sagde hun: „Jeg synes ikke, du skulde gaa ud til Villamanden, Mor. Ham faar vi vist ingen Fornøjelse af.“

Men Fru Schiøning gik alligevel.

Det saa ogsaa ud til, at hun var ventet. Der var renere i Stuen end om Aftenen, og Manden selv havde faaet en sort Frakke paa og var bleven barberet.

Fru Schiøning søgte efter Evne at fremskynde Forhandlingernes Gang. Men der gik dog et Kvarter, uden at Emnet for Forhandlingen var drøftet nærmere. Saa spurgte hun paany om Vilkaarene, og efter mange smaa Svinkeærinder og Kropvridninger kom Svaret:

Jo, ja — hæ — han skulde som sagt være rimelig — hæ — og kanske kunde de slaa en dobbelt Handel a', ja, saamænd ... hvis de kunde blive enige saadan ... og han var nu en medgørlig Mand, ja ... og han syntes ikke, han var for gammel til at „forandre sig“ — helt ude over de bedste Aar var han jo ikke ... og Fruen havde jo en Datter, en nydelig Datter, for Resten ... saa det var jo kun det, hv's de blev enige, saa var det jo til Fordel og Fornøjelse for alle Parter — ja, saamænd ...

Da Fru Schiøning blev rigtig klar over Meningen, fik hun hurtig rejst sig, og da hun var kommen ud paa Gaden, vidste hun knapt, om hun havde sagt Farvel.

Hun skammede sig næsten for at fortælle Harriet om sin Ekspedition, men da Harriet havde hørt Udfaldet af den, brast hun i Latter.

„Naa, Villamanden fulgte altsaa selv med som fast Inventar!" sagde hun. „Det var derfor, han var saa glad for din Livrente, Mor! Du kunde lave Mad til ham og holde Huset i Orden, og saa for Resten leve af dine egne Penge! Og jeg skulde naturligvis passe min Kontorplads som nu — og maaske aflevere min Løn til min Herre og Ægtefælle! Jo, det var en fin „Handel", den!"

„Tænk, at der kan være saadanne Mennesker!" sagde Fru Schiøning.

„Det maa man nu en Gang regne med, Mor! Naa, ham er vi altsaa færdige med. Saa maa vi se paa en af de andre Billetter. Jeg har lagt en fra to gamle Damer til Side."

Fru Schiøning havde ikke saa overmaade Lyst til et nyt Villa-Besøg. Men hun fulgte dog med om Aftenen, da Harriet tog sit Tøj paa for at gaa.

De to gamle Damers Villa laa i en anden Kant af Byen. En ret bred Havestrimmel vendte ud mod Gaden. Snepudret Grenenet spændte somme Steder et Tag ud over de vinterhvide Haver. Det saa landligt og hyggeligt ud.

Villaen var bygget af røde Sten, og der slyngede sig et kraftigt Espalier af Vedbend op ad Muren. Beboerne maatte være hjemme, for der var Lys ikke blot nedenunder, men ogsaa i et Værelse ovenpaa.

Harriet ringede paa. Hun hørte den elektriske Klokkes Lyd langt inde i Korridoren. Det varede dog en rum Tid, saa blev Døren til Korridoren aabnet, og en lidt spinkel Damestemme raabte: „Aa, kære Hr. Simonsen, vil De være saa elskværdig at lukke op!"

Der lød hurtige Trin ned ad en Trappe, og straks efter aabnedes Døren af en ung Mand paa omkring de tredive.

Fru Schiøning sagde sit Navn og sit Ærinde, og den unge Mand viste dem ind i den oplyste Dagligstue, hvor en tynd, hvidhaaret Dame med store Briller paa en kroget Ørnenæse maalte de indtrædende med et skarpt Blik.

Fru Schiøning maatte paany fremkomme med en Bemærkning om Anledningen til sit Besøg. Stort mere fik hun heller ikke sagt; thi den gamle Dame blev paa een Gang

ildrød i Ansigtet, og hele hendes Skikkelse begyndte at ryste paa en mindre hyggelig Maade.

„Vil De købe Villaen her?“ spurgte hun. „De vil maaske smide mig paa Gaden, højstærede! Skylder jeg Dem Penge, siden De vil stille mit Hus til Salg? Har man nogen Sinde kendt Mage til Frækhed! De er maaske allerede parat til Indflytning . . for De har vel Kongens Foged med Dem!“

Den gamle Dame hidsede sig selv mere og mere op, og den spinkle Stemme lød betydelig kraftigere nu. Fru Schiøning blev saa forskrækket og befippet, at hun stammede nogle undskyldende Ord om, at hun nok desværre havde gjort sig skyldig i en Fejltagelse.

Sammen med Harriet gik hun hurtigt mod Døren. Den unge Mand stod rede til at lukke dem ud. Han havde sikkert hørt den ublide Modtagelse, Damerne havde faaet, før han fulgte med ud og lukkede Døren efter sig.

„Damerne maa meget undskylde,“ sagde han. „Den gamle Dame kan have nogle slemme Anfald imellem — som nu i Aften — men ellers er hun til daglig meget fredsommelig og elskværdig.“

„Jeg kan blot ikke forstaa, at vi har taget fejl,“ sagde Harriet. „I den Billet, jeg har modtaget, staar der Elmevej Nr. 7, og nedenunder staar Navnet „Eva West“.“

„Ja, saa er det saamænd rigtigt nok,“ sagde den unge Mand, og nu smilte han. „De to gamle Damer er Søstre. Frøken Eva er ikke hjemme i Aften, det er Frøken Hilda, De har talt med. Og nu forstaar jeg saa udmærket Sagen! De to Søstre kan undertiden blive uenige, og saa truer Frøken Eva med, at hun vil sælge Villaen og rejse bort. Nu har hun altsaa indlagt Billet paa Deres Avertissement, og saa er det Dem, Frue, og Deres Datter, det er gaaet ud over. Men De bør endelig ikke lade Dem anfægte af det lille ubehagelige Intermezzo!“

Den unge Mand bukkede. Han havde fulgt Damerne ud gennem Havelaagen. Nu vendte han om og gik ind.

Fru Schiøning og Harriet gik en Tid tavse ved Siden af hinanden.

„Det var en flink ung Mand,“ sagde Fru Schiøning omsider.

„Ja,“ sagde Harriet. „Men jeg forstaar bare ikke, hvor han vil bo hos den gamle Drage!“

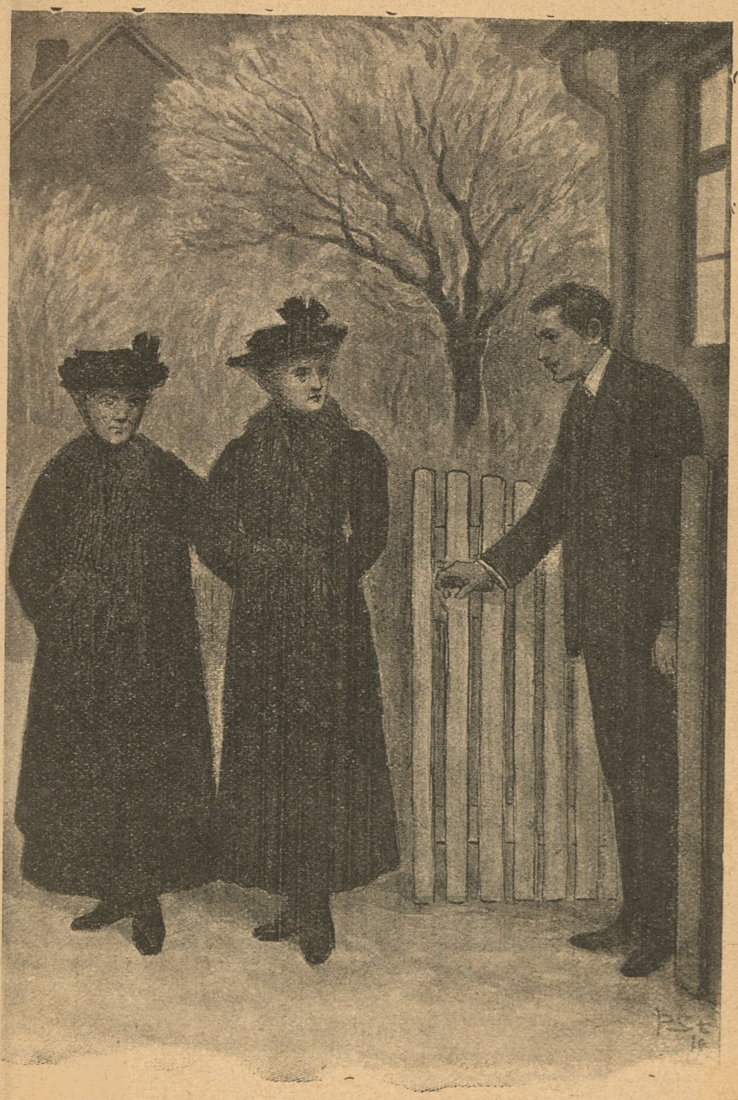

Da de var kommen hjem, sank Fru Schiøning træt sammen i sin store Lænestol.

„Nu kan du brænde Resten af Billetterne, Harriet," erklærede hun. „Jeg skal ikke ud og se paa Villa mere i min Tid!"

„Vi bør ikke tabe Modet, Mor," trøstede Harriet. Men ogsaa for sit eget Vedkommende følte hun sin Iver betydelig kølnet.

Den uventede Overhaling paa Elmevej var dog lige stram nok!

Der gik en fjorten Dage, og i den Tid var Ordet „Villa" ganske bandlyst fra de to Damers Samtale.

Saa kom Harriet en Dag hjem i en helt oprømt Stemning.

„Jeg har talt med den unge Mand, der bor hos Dragen," sagde hun. „Han hedder Kaj Simonsen og er Sagførerfuldmægtig."

„Hvor kunde du komme til at tale med ham, Harriet?"

„Jeg mødte ham paa Gaden, saa standsede han og hilste. Og han spurgte, om vi ikke havde haft Mod til at spørge Frøken Eva, hvad hun forlangte for Villaen."

„Hvad svarede du saa?"

„Jeg svarede, at saa vældigt et Mod havde vi rigtignok ikke. Vi havde faaet nok af Besøget den ene Gang, vi havde været i Villaen!"

„Ja, det kan saamænd ikke nægtes!" sukkede Fru Schiøning.

„Men Hr. Simonsen smilte lidt og sagde, at Frøken Hilda bagefter havde angret sin Opførsel. Hvad maa Damerne dog tænke! havde hun sagt, hvad maa Damerne dog tænke!"

Det var mærkeligt, for i den nærmest følgende Tid var det ikke saa helt sjældent, at Harriet og Fuldmægtig Simonsen traf sammen paa Gader og Veje. Og disse, som det syntes, ganske tilfældige Sammentræf, førte altid til en lille hyggelig Passiar.

Og naar Harriet om Dagen sad ved sit Arbejde, greb hun sig tidt i at tænke paa Simonsen. Der var noget i høj Grad tiltalende over hans Person. Det blonde, krusede Haar gav hans Skikkelse noget kækt, hans Haandtryk var fast, og der kunde paa een Gang være noget varmt og muntert i hans Blik.

En Dag spurgte Simonsen, om Villakøbet helt var slaaet

af Tankerne, og Harriet lod Spørgsmaalet gaa videre til Moderen.

„Ja, lad os dog endelig ikke spekulere mere paa den Ting, min Pige!“ sagde Fru Schiøning. „Det var vist den bare Letsindighed af os.“

„Ja, men skal vi da blive boende her hos Fru Mortensen?“

„Jeg vil saa nødig flytte,“ sukkede Fru Schiøning.

„Ved du hvad, Mor,“ — Harriet smilte lidt spydigt — „tror du ikke, vi kunde faa Lejligheden her i Livsfæste? Du husker nok, at gamle Karen Hermans hjemme i Sanderup hun havde sit Hus i Livsfæste!“

Fru Schiøning svarede ingenting. Men en Dag — det var hen paa Foraaret — skete noget højst uventet: Fuldmægtig Simonsen stod i hendes Stue. Og han smilte og bad om Undskyldning, men han havde noget, han vilde vise hende.

Og frem af en sort Mappe tog han nogle Bygningstegninger, som han bredte ud paa Bordet.

„Ser De, Fru Schiøning, jeg har et godt Tilbud at give Dem,“ sagde han. „Vort Firma har nogle juridiske Forretninger for et Byggeselskab, der for Tiden lader opføre tyve smaa Villaer. De er meget hyggelige — her skal De se.“

Og Fru Schiøning saa paa de kolorerede Tegninger. Husene var lidt forskellige, nogle havde Karnap, andre Altan, men de fleste havde Veranda mod Syd, og alle Huse var hvidkalkede og tækkede med røde Tegl.

„Ja, men det bliver vel alt for dyrt?“ sagde Fru Schiøning.

Simonsen smilte.

„Nej, her er netop en Mulighed for at faa sit eget Hus paa en praktisk og billig Maade. Et af Selskabets Medlemmer har faaet en Ansættelse i København, saa han faar ikke Brug for sin Villa, og han vil nu sælge sin Part for 500 Kr., skønt han gennem Aarene har betalt adskilligt mere. Huset er paabegyndt, og alt er indbefattet i de 500 Kr. Laaneforholdene ordnes af Selskabet, og ogsaa Hegn om Haven sættes.“

Fru Schiøning saa paa Tegningerne. Aa, hvor var det dejligt at faa saadan et hyggeligt lille Hus! Saa kunde hun atter føle den gamle Glæde ved at gaa i sine egne Stuer,

og hun behøvede ikke at nære nogen Frygt for, at Haven en Dag blev taget fra hende.

„Jeg maa vel nok tænke lidt over det," sagde hun.

„Ja, men ikke for længe, den Slags Ting er der Rift om."

Harriet blev straks vældig interesseret for Planen. Men Fru Schiøning vilde dog helst raadføre sig med en eller to af sine Bekendte. Det gjorde hun, og da de mente, der ikke var Grund til Betænkeligheder, slog hun til.

De to Damer havde nu faaet en bestemt Plan for deres Spaseretture. De maatte hver Søndag — og somme Tider om Aftenen med — ud at se, hvorledes det gik med Byggeriet. Det var jo deres egen Villa, de førte Tilsyn med!

Og det var med en egen hjertebankende Glæde, Fru Schiøning fulgte Arbejdets Fremadskriden Sommeren igennem.

Længe inden Flyttedag stod det hele færdigt, og Fru Schiøning havde tillige naaet at faa „sat Skik" paa Haven, saa ogsaa den kunde være i Orden.

Det var en Festdag, da Indflytningen i Villaen skete, og den Fest var Fuldmægtig Simonsen med til at fejre.

Men ikke længe efter hændte det, at Kaj Simonsen og Harriet udsendte deres Forlovelseskort.

FINIS

Ængstelig.

„Hvorfor bliver Kammerraaden altid saa urolig, naar han hører et Automobil nærme sig?"

— „Fordi hans Kone er taget bort i Automobil, og nu tror han, hun kommer hjem igen paa samme Maade."

Et Bønskrift.

Tidsbillede fra det attende Aarhundrede.

Fortælling af Marie Henckel.

Med Tegninger af Luplau Janssen.

Det var en raakold blæsende Aften lige i Begyndelsen af Foraaret 1738.

Det havde skylregnet omtrent hele Dagen, og Himlen havde endnu ikke lukket sine Sluser, men var dækket af tætte, graasorte Skymasser, hvorfra der faldt store, tunge Regndraaber pisket af Vindstødene, der med enkelte Mellemrum kom farende og hver Gang med forøget Voldsomhed og Styrke tog fat.

Vejene udenfor Stadens Porte var i hine Tider ingenlunde lette at befare, især om Aftenen i Mørke og i et saadant Vejr, det maatte den enlige Vandrer bekende, som ude paa Frederiksberg arbejdede sig møjsommeligt gennem Søle og Pløre, kæmpende med Blæsten, der rev og sled i hans Kappeslige og hvert Øjeblik truede med at støde ham Hatten af Hovedet, idet den paa den mest uforskammede og drilagtige Maade peb og hvinede ham om Ørene og tvang ham til at gaa snart baglæns, snart sidelæns og vende og dreje sig som en Top.

Frederiksberg eller Ny-Hollænderby, som det endnu jævnlig benævnedes efter de første Beboere, der havde nedsat sig her, var den Gang og fremdeles længe efter kun en slet og ret Landsby. Det var som bekendt Christian den Anden, der i sin Tid havde indkaldt de første Hollændere her til Danmark og givet dem Jord til Dyrkning paa Amager, og i det følgende Aarhundrede havde Frederik den Tredie givet deres Efterkommere, der næsten havde fortrængt de oprindelige Amagerbønder, Jorder og Grunde til Bebyggelse paa de saakaldte Københavns Ladegaards Marker uden Vesterport. Ny Amager var den almindelige Benævnelse paa den Strækning, som i vore Dage udgør Frederiksberg Sogn, og Ny

Hollænderby kaldtes selve Landsbyen, hvor de driftige og vindskibelige Kolonister slog sig ned og fæstede Bo.

Det synes, som om Stedets smukke Beliggenhed tidlig har gjort det til en yndet Plet; Frederik den Tredies Døtre havde en Lystgaard liggende herude, der senere ejedes af Frederik den Fjerde som Kronprins, de kongelige Herskaber gjorde ikke sjældent Udflugter hertil, modtog Besøg af udenlandske Gæster paa „Gaarden" og forlystede sig med Falkejagten, efter at Falkonergaarden var bleven opført. Men det var dog først, efter at Frederik den Fjerde havde bygget sit smukke lille Slot deroppe paa Bakken med de storartede Haveanlæg, hvor Kongefamilien nu jævnlig opslog sin Residens, at Byen udviklede sig og fik nogen Betydning, idet ogsaa flere private Folk købte sig Ejendomme herude, og forskellige Haandværkere slog sig ned her, navnlig da det nye Residensslot i København under Christian den Sjette blev opført, og Kongeparret med deres pragtfulde Hofholdning tog fast Ophold herude hver Vinter fra November indtil Maj.

Byens Algade — nuværende Allégade, som den Gang kaldtes „Vejen til Falkonergaarden" — havde de fleste Gaarde liggende paa den ene Side af Vejen, den anden Side indtoges for Størstedelen af en Række lavere Smaahuse med Haver foran, hvor dels mindre Familier af Embeds- og Borgerstanden, dels Handlende og forskellige Haandværkere havde deres Bolig, og det var imod et af disse Smaahuse, at den enlige Vandrer paa denne Aften styrede sine Skridt.

„Er Renteskriveren og Jomfruen hjemme?" spurgte han et halvvoksent Pigebarn, som paa hans Banken havde aabnet den lave Gadedør, og da hun svarede bejaende, traadte han indenfor og fulgte bagefter hende op ad den smalle Trappe. Han hængte sin vaade Kappe og Hat paa en Knage, rettede lidt paa Halskluden og Vesten og stod lidt efter inde i en lavloftet, men rummelig Stue, hvor en ældre Mand sad bøjet over nogle Papirer, der var udbredt paa Bordet foran ham, og en ung Pige var i Færd med at fjerne Resterne af et tarveligt Aftensmaaltid fra et andet Bord i et Hjørne af Stuen.

Renteskriver Winkler saa op fra sine Regnskaber. „Naa — er det jer, Sieur Ifversen, og i det Vejr," sagde han med et lille tvært Nik og i en alt andet end venlig Tone, da Gæsten nærmede sig for at byde god Aften.

Men var *hans* Hilsen kold, ja næsten uhøflig, saa var til Gengæld det Smil og det Blik, hvormed den unge Jomfru hilste den indtrædende, saa meget des varmere. „Vi har ikke set eder

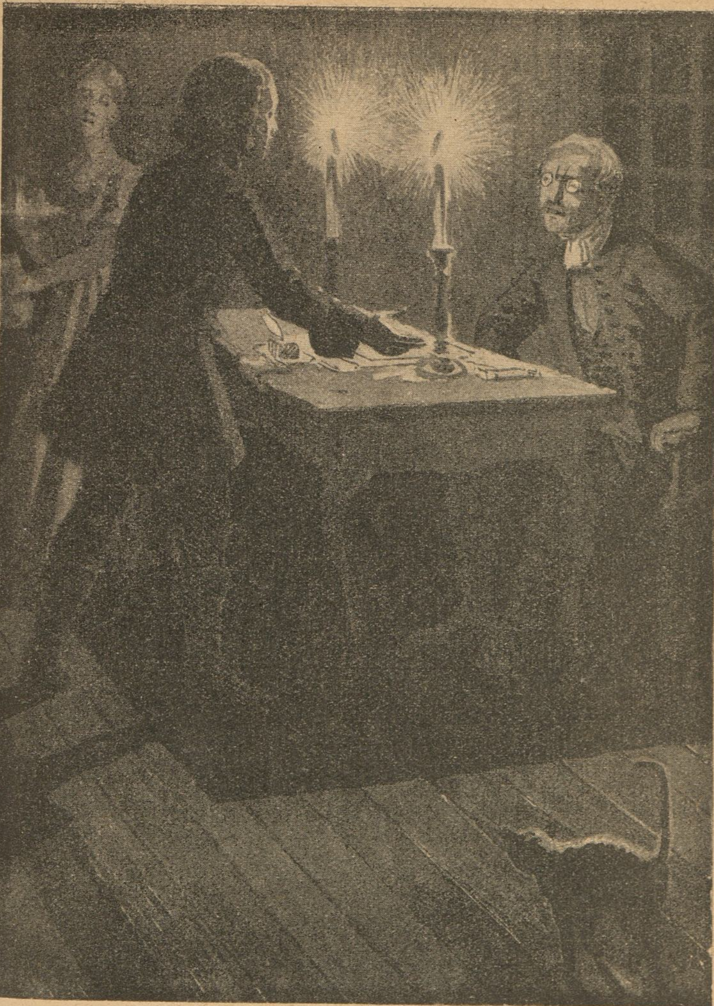

saa længe, hvorledes gaar det eder?" spurgte hun og rakte ham sin Haand, som han en god Stund beholdt i sin.

„Slet nok, tør jeg sige — hvorledes skal det kunne være anderledes i disse elendige Tider, hjerte Jomfru Marthe?"

„Hm — ja, visselig er det elendige Tider for Komediantspillere, Markskrigere og Gøglere," afbrød den gnavne Renteskriver.

„Regner I mig i Alvor for en saadan, Monsieur Winkler?"

„Saa noget nær, min unge Ven, saa noget nær. I har været ved Komedianttruppen, og det er efter min Mening et Liv for Dagdrivere og Ledíggængere; men Lediggang er en Rod til alt ondt, som vi ved, og — —."

„Fader, men hjertekære Fader dog!" Den unge Pige var bleven blussende rød og saa bønligt paa Faderen og derpaa hen paa Monsieur Ifversen, hvis Miner formørkedes, skønt han søgte at bide Harmen i sig — rimeligvis for hendes Skyld.

„Renteskriveren kan jo ganske vist have Ret, paa en Maade, det skal jeg aldrig nægte," sagde han. „Dog er det haarde Ord, I bruger. At jeg som purungt Menneske forlod Studeringerne for at følge min Lyst og lod mig optage i Capions og Montaigus nydannede Komedietrup som Akteur, det er kun, hvad adskillige unge Personer foruden mig har gjort, og havde de danske Akteurs ej haft saa trange Kaar at friste, da havde jeg sikkert nok kunnet bryde mig en god og hæderlig Bane ved min Kunst, saasom der sagdes mig, at jeg behagede Publikum og tilfredsstillede selve Professor Holberg ved Udførelsen af mine Roller. Men nu, da den danske Skueplads er lukket og al Komediespil bandlyst ved den strenge Forordning, som kongelig Majestæt tilskyndet af de kirkelige Myndigheder har udstedt, hvad vil I da egentlig, jeg skal gøre for at obtenere en Stilling, der kan skaffe mig Udkommet? Den Smule, jeg kan fortjene ved at informere i Sprog, skænker mig næppe nok det daglige Brød og Tag over Hovedet, men det er forgæves, at jeg averterer i „Postrytteren" og søger Ansættelse de forskelligste Steder, man har hidtil ikke haft Brug for mig, enddog jeg tør sige, at jeg ikke mangler Kundskaber."

Winkler skød Parykken tilbage og rystede paa Hovedet. „Udsigterne for tidligere Akteurs bliver næppe synderlig bedre, de har nu en Gang ikke noget godt Lov paa sig, det maa I vide, Monsieur Ifversen, og Kongen selv saavel som de kristelige Mænd, der sidder i hans Raad, giver dem visselig ikke med god Vilje Ansættelse i nogen betroet Stilling."

„Men det er dog for Sanden en stor Urimelighed og Uretfærdighed, ja en Dumhed tillige for en ganske taabelig Fordoms Skyld at kaste Vrag paa ofte habile og brave Personer!" raabte den unge Mand. „Gav ikke højsalig Kong Frederik den Fjerde adskillige af de afgangne Akteurs, baade Sieur Wagner, Ulsøe og flere andre, Embeder og gav dermed til Kende, at han ingenlunde foragtede dem, fordi de udøvede en Kunst, som dog er beregnet paa at skaffe Menneskene en sund og gavnlig Opmuntring?"

„Kong Frederik var en Herre af temmelig lette Sæder, Kong Christian har derimod et alvorligt og fromt Sind, og han ser i alskens Gøgl og Komedienspil kun en syndig Lyst og Daarlighed, som drager Menneskets Tanker bort fra det ene fornødne, det, der gælder deres Sjæls Frelse."

„Og I — I mener det samme, Monsieur Winkler, Gud bedre det," sagde den forhenværende Akteur bittert. „I mener om mig, at jeg er et slet og fordærvet Menneske, som ikke har nogen Ret eller Adkomst til eders Agtelse eller til at beklæde nogen hæderlig Stilling i Samfundet —."

„Aa nej, nej, sig ikke det, det mener min Fader slet ikke — gør I vel, kære gode Fader?" udraabte Marthe og foldede ligesom bønfaldende Hænderne.

„Nej, vist ikke, saa galt var det ikke ment," brummede Renteskriveren. „Enhver kan begribeligvis være god for sig, men Monsieur Ifversen og jeg er nu en Gang af saare forskellig Tænkemaade. Jeg er gammel og forandrer ingenlunde mine Meninger og Anskuelser; jo mindre vi taler derom des bedre, og da det nu en Gang er saaledes, saa — var det kanske bedst, om — nu ja, om eders Besøg her een Gang for alle hørte op."

Her brast Marthe pludselig i Graad, men den unge Mand rettede sig, idet han med en vis Selvfølelse saa den gamle i Ansigtet.

„Monsieur," sagde han, og hans Kinder brændte. „Jeg skulde visselig ikke have udsat mig for, at I viste mig Døren, og skulde for længst være bleven herfra, men I kender mine Bevæggrunde til at komme her. Jeg har ikke lagt Skjul paa min Kærlighed til eders Datter, enddog jeg ingen Sinde turde vove at bejle til hende, fattig og uden Udsigter for Fremtiden, som jeg var."

„Og jeg har heller ikke lagt Skjul paa, at jeg misbilliger denne Kærlighed," sagde Renteskriveren tørt.

„Aa nej, Gud skal vide, at I ofte nok har ladet mig forstaa, hvor lidet velkommen jeg var eder, men da Marthe og jeg, der i Tugt og Ære har givet hinanden vor Tro, ikke vilde søge hinanden i Smug, kom jeg her stundom alligevel trods eders Uvilje. Saare nødig har jeg villet krænke en gammel Mand som eder med Anskuelser og Meninger modsatte eders egne, og mindst af alt har jeg villet volde hende, jeg elsker, nogen Kummer, det ved hun og vil ikke dømme mig for haardt — —."

Den unge Pige rakte ham begge sine Hænder. „Visselig nej, det vil jeg ikke, og vil min Fader forbyde eder at komme her,

saa kan han dog ikke forbyde mig at holde fast ved den, jeg een Gang har skænket mit Hjerte — det tilhører eder nu og altid!"

Renteskriveren havde rejst sig. „Ret saa — men lad det nu være nok," sagde han. „Eders Adfærd her i mit Hus og overfor min Datter har været hæderlig nok, unge Mand, dog kan ingen fortænke en Fader i, at han ønsker at se sit Barn vel forsørget, inden han lukker sine Øjne. Synderlig gode er mine jordiske Kaar just ikke, og som I selv nys sagde — hvad har I at byde hende? Om I havde Levebrød, sad i en nogenledes god og betrygget borgerlig Stilling, da skulde jeg ikke nægte mit Samtykke, men som det nu er, da maa jeg gøre det, mere har jeg ikke at sige — jeg antager, I har forstaaet mig."

Ifversen bukkede. „Ja," sagde han ironisk, „I taler sær tydeligt, Monsieur Winkler, og jeg skal ejheller længer falde eder til Besvær. Dog gaar jeg ikke ganske og aldeles uden Haab herfra, saasom jeg lider paa Jomfru Marthes Bestandighed og paa, at det Forsyn, der siges at vaage over elskende Hjerter, alligevel en Gang vil forene de Veje, der nu adskilles." Han kyssede Jomfruens Haand, og lidt efter var han borte.

„Komediantspiller!" brummede Winkler. Men da Marthe havde fældet endnu et Par Taarer, tørrede hun sine kønne Øjne — hun troede paa sin Komediantspiller.

At staa paa en sølet Vej i Regn og Blæst og Mørke efter at være bleven smidt paa Døren af sin elskedes Fader, kan ikke kaldes synderlig opmuntrende eller misundelsesværdigt, og det var ogsaa med en stærk Følelse af Ærgrelse og Skuffelse, at den stakkels Akteur kastede et sidste Blik op til Huset bag Plankeværket derinde i den lille Have og atter begav sig af Sted samme Vej, han var kommen. Han var ikke naaet ret langt, da han udenfor et af de smaa Beværtningssteder, af hvilke der allerede den Gang fandtes flere paa Frederiksberg, og fra hvis lave Stuelænge med det klaprende Skilt paa den lange Stang Lysskæret trængte ud, stødte paa en Person, som med ludende Hoved kæmpede sig frem mod Blæsten. Det var en lille, gammelagtig Mand, tør og spinkel, og idet de var ved at gaa forbi hinanden, standsede Ifversen. „Monsieur Hammer — er det jer?" udbrød han og rakte Haanden frem.

„Ja vist er det mig, gamle Hammer, lyslevende, som I ser, jeg har nu alt i et Par Aar været bosiddende som Pensionist her paa Ny Amager. Men I, Sieur Ifversen, hvor kommer I fra? Har I og opslaaet jert Paulun her fjernt fra Stadens Larm, siden Komedietruppen opløstes?"

„Nej, jeg var kun i Besøg her i Nærheden — et Besøg, som

sandt at sige ikke løb synderlig lysteligt af; jeg har ikke Held med mig hverken i det ene eller det andet, mærker jeg nok."

Iversen havde talt i en mismodig Tone, og den anden slog ham opmuntrende paa Skulderen.

„Følg med herind til Mads Krovært, og lad os, imens vi væder Ganen, faa os en liden Passiar," sagde han, og lidt efter sad de to Mænd inde i den lave af Vin- og Brændevinsdunster opfyldte Stue, der var sparsomt oplyst af et Par osende Tællepraase, og hvor kun nogle faa Gæster foruden dem var bænkede ved de Fyrretræsborde med deres fyldte Glas foran sig.

„Ja, det er ma foi sløje Tider, man lever i, Sieur Iversen," sagde den gamle Pensionist og rystede paa Hovedet, da hans unge Ven havde meddelt ham alle sine Oplevelser og Genvordigheder, siden de sidst mødtes, „naar man først er bleven saa gammel som jeg, slaar man sig jo lettere til Taals og tager Livet, som det nu en Gang er, men i Ungdommen er det anderledes. Jeg kender godt nok Renteskriveren Winkler, en retsindig Mand, bevares, men han er som saa mange andre propfuld af Skrupler over Verdens Daarlighed og ser kun Synd og Ugudelighed i alt, hvad kan henregnes til verdslige Glæder og Fornøjelser — især er alskens Dans og Komedienspil ham en Pestilens, saa en forstaar jo vel, at han af den Aarsag maa se eder an med saare ugunstige Øjne. Ondt gør det mig saavel for eder som for den kønne lille Jomfru, haardt er det som sagt i de unge Aar at skulle skuffes, men er Udsigterne for Tiden end kun ringe, saa kan de jo bedre sig — en habil og rask Karl som I kommer vel gennem Verden alligevel."

„Saamænd, det har dog sine Vanskeligheder, som det lader, Monsieur Hammer, og jeg skulde næsten mene, at jeg vil have lettere ved at komme helt ud af Verden end nogenledes gennem den," sagde Iversen og kløede sig i Hovedet med en betænksom Mine. „Nys blev der sagt mig, at der var en Bestilling ledig som Skriver hos Proviantforvalteren paa Slottet, men da jeg kom med Ansøgningen, blev jeg vist tilbage paa Grund af, at jeg havde været Akteur, Kongen har forbudt, at nogen af den foragtede Metier faar Ansættelse, allermindst i hans Nærhed."

Hammer trak paa Skuldrene. „Kgl. Majestæt er ikke just saa streng, som man vil gøre ham til, det er nu min Mening. Han er en Mand af strenge og rene Sæder, men tillige af noget indskrænkede Aandsevner, fuld af Pedanteri og Fordomme og af Naturen genegen til Melankoli, men hans Vilje er retsindig og god, og han ønsker vistnok at øve Retfærd mod sine Undersaatter. Stod han dem kun ikke saa fjernt, var han af og til at faa i Tale, da

skulde kanske mangen Stakkel gaa bønhørt bort, men Majestæterne er jo nu en Gang for ophøjede Væsener til, at vi gemene Folk kan nærme os dem, der næppe kan tale det danske Sprog."

„Ja, mig tykkes for Sanden, vi snart er at regne for en Flok trælbundne Slaver," raabte Akteuren og slog i Bordet. „Et Folk i Lænker — hvad mener I vel til Slut kommer ud deraf? Alle skal vi tvinges til at tale og tænke ens, enhver Glæde og Adspredelse skal bandlyses, og Fromhed og Gudsfrygt skal der hykles, hvad enten man saa mener det eller ej, hvortil fører det til Slut, spørger jeg?"

„Tys, var helst eders Mund, Sieur Ifversen, vi er ikke ene, og I skal huske, at der gives Folk, som heller end gerne bringer videre, hvad der snakkes, og at en lettelig kan geraade i Forlegenhed, Politimester Erik Torm er en paapasselig Mand."

„Nu ja, hvad mig anbelanger, da er jeg snart i saa stor en Forlegenhed, at jeg næppe kan geraade i nogen større — i min Stilling fristes man let til at give det hele op, og var det ikke for min lille Marthes Skyld, saa —."

Han tømte sit Glas og fyldte det paany, stødte det imod Pensionistens, og saa drak de begge to — og fyldte atter Glassene.

„Jomfru Marthes Skaal — jeg drikker paa, at I maa faa Levebrød og hjemføre hende som Brud, inden Aaret er omme!"

Ifversens Kinder blussede, og Øjnene skinnede, blanke af den nydte Vin. „Nu tager I Munden vel fuld, Sieur Hammer, dog ved jeg, at I mener mig det godt, og vil I bevise mig det i Gerningen, da lad mig en Gang imellem faa Lov gennem eder at skikke Bud til min Hjertenskær og spørge Nyt fra hende igen, nu, da jeg er forvist Huset, vilde det være en stor Trøst —."

„Hvad, vil I have mig til at være Postillon d'amour? Gamle Hammer i Kupidos og hans Fru Mamas Tjeneste — ha, ha — min Tro, om Monsieur Holberg ikke maatte kunne skrive en Komedie derom!"

„Jeg harcellerer ikke, Monsieur Hammer — —."

„Jeg ejheller — med Glæde skal jeg være Budbringer mellem jer og eders lille Fæstemø, om jeg kan gøre eder en Tjeneste dermed, lid I kun trygt paa mig." Den gamle Mand trykkede sin unge Vens Haand, og de sad saa endnu en Stund og snakkede, indtil Hammer til sidst erklærede, at Klokken vist var saa mange, at de maatte bryde op, de sidste Gæster var gaaet, og Mads gabede og gjorde Mine til at slukke.

„Vinen kvæger og husvaler — priset være Bacchi Gaver!" raabte Ifversen. „Men I har Ret, jeg maa af Sted, om jeg

skal kunne naa Staden inden Portlukningen og ligervis i rette Tid indfinde mig i Badstustræde, hvor jeg har mit Logemente hos en skinhellig Knapmager, der gaar i Kirke og præker Dyd og Morale om Søndagen og prygler sin Kone og sine Børn om Hverdagen, naar han kommer fra Vinstuen. Kun eet Bæger endnu, og saa af Sted!"

Efter at Pensionisten havde gjort Regningen op med den søvnige Vært, der ikke tog det saa nøje med at give Henstand til kendte Kunder, forlod saa de to Kavallerer Beværtningen i en betydelig mere løftet Stemning, end da de betraadte den, og skiltes efter at have aftalt at mødes med det første igen.

Den gamle Pensionist traskede til Pilealleen — der den Gang hed „Vejen til Valby" — hvor han boede i et lille Hus i Nærheden af Kirken med Præste- og Degneboligen, og den unge Artist begav sig ad Kongevejen til Byen, Frederiksberg Alle var nemlig endnu ikke tilgængelig for andre end Herskaberne paa Slottet og var lukket med de Jernporte, der først blev fjernet i forrige Aarhundrede i Begyndelsen af Treserne.

Klokken var slaaet ni, da han naaede Badstustræde, og Vægteren havde lige istemt det smukke Vers:

Nu skrider Dagen under,
Og Natten vælder ud,
Forlad for Jesu Vunder
Vor Synd, o milde Gud!
Bevare Kongens Hus
Samt alle Mand
I disse Land
For Fjendens Vold og Knus.

Hos Knapmagerens var de da ogsaa gaaet til Ro, Ifversen kunde høre Ægteparret snorke om Kap i den store Himmelseng, da han gik forbi Døren og nynnende en Drikkevise steg op ad Trappen for at sove i sit Kammer paa „Salen", hvor han trods Kulde og Mørke, Trang og Bekymring snart sov de retfærdiges Søvn.

* * *

Ikke mange Dage efter indfandt gamle Hammer sig i Badstustræde.

Knapmageren og hans Familie tillige med Tjenestedrengen og Pigen sad ved deres Øllebrød og Bergfisk, da han traadte ind, og paa hans Forespørgsel efter Monsieur Ifversen blev han med en temmelig sur og stram Mine vist op paa „Salen", hvor han traf

Akteuren i Slaabrok og Tøfler, med en mistrøstig Mine betragtende nogle Papirer, der laa foran ham paa Bordet.

„Sieur Hammer!" raabte han og sprang op. „Det var en uventet Plaisir at se eder — har I kanske noget Budskab til mig?"

„Ja, paa en vis Maade, men lad mig faa Lov at puste først; at komme herind til Staden er jo som at komme i en Bikube, saadan larmer og summer det en om Ørene, Karosser og Bærestole krydser hinanden i alle Retninger, Lastdragere render en paa Ærmet, bjæffende Køtere farer en mellem Benene, og Østerssælgere, Visekærlinger og Gadedrenge skraaler i Munden paa hverandre, saa man bliver ganske ør og fortumlet i sit Hoved. — Men jeg kom da ellers for at sige jer, at Pladsen som Proviantskriver endnu bestandig er ledig. Der søges en Person, habil i at føre Pennen og tillige noget kyndig i Sprog, Lønnen er god, og naar Proviantforvalteren trækker sig tilbage, kan der for den, som forstaar sine Sager og først har faaet Foden indenfor, være Haab om at efterfølge ham i Embedet."

„Men hvad nytter det mig? Jeg har jo alt en Gang forgæves meldt mig som Supplikant."

„I bør dog forsøge det en Gang endnu; jeg har talt med Proviantforvalteren, og han var ikke ugenegen til at høre paa mig, da jeg anbefalede jer — meld eder igen med en Ansøgning, der maa min Tro smedes, mens Jernet er varmt."

„Saamænd, Udsigterne tykkes mig dog kun ringe, saasom der jo nu en Gang er kastet Had og Foragt paa os stakkels Akteurs. Men I skal have Hjertens Tak, Sieur Hammer, at I tager eder min Sag an, var der kun flere saa oplyste og fordomsfri Mænd som I blandt dem, der sidder til Rors, da saa det vel anderledes ud end nu her til Lands."

Den gamle Pensionist rystede paa Hovedet. „Ja, sælsomme Tider er det, vi lever i, det tykkes mig stundom, at vi gaar omkring som i en Daarekiste; Professor Holberg kan visselig mere og mere have Aarsag at raisonnere over Menneskenes Fejl og Skrøbeligheder, dem han har holdt os for Øjnene som i et Spejl."

„Ak ja, det var skønne Tider, da Komedierne ageredes, Sieur Hammer! Og det skal nu kaldes for Tant og Daarlighed, og den gode, sunde Latter, Tilskuerne fik sig, skal regnes for Synd og Ugudelighed — jeg er stundom bristefærdig af Harme."

„I maa helst bide den i jer, Sieur Isversen, og synge med de Fugle, I er iblandt. Men følg nu mit Raad og skriv eders Supplique, vi faar da at se, hvad der siden kommer ud deraf."

Isversen, hos hvem Stemningerne hurtigt skiftede, gjorde et

lille Hop. „Min Tro, om I ikke forstaar at gribe Tingene an paa den rette Maade, Sieur Hammer, jeg vil straks tage fat og gaa ud for at købe Papir til Ansøgningen," raabte han, og i sin voksende Begejstring smed han Slaabrok og Tøfler og for omkring og vendte op og ned paa alting i Stuen, saa at Tjenestepigen kom klaprende paa sine Trætøfler med den Hilsen fra Fatter, om Monsøren vilde gøre mindre Støj, saa Mutter kunde faa det mindste Barn til at sove, ellers var det vist bedst, han saa sig om efter et andet Logis — han skyldte jo desforuden en Uges Leje.

Ifversen stillede sig op foran hende med korslagte Arme. „Mit Barn," sagde han med rynket Pande og en dyb Gravrøst, „kan I tie med en Hemmelighed, saa vil jeg betro jer, at en af Skæbnen haardt forfulgt og ulykkelig Mand i dette Øjeblik staar i Begreb med at søge Døden, Døden, der vil befri ham for længer at taale Lidelser og Forhaanelser paa Grund af nogle faa usle Rigsdaler! En Uges Leje — ha — trues for slig en lumpen Bagatel — I Guder, hvi jog jeg ej alt tidligere Sværdet i mit Bryst?"

Pigen styrtede forskrækket ud af Døren, og Ifversen vendte sig leende til Pensionisten. „Som I ser, har jeg ikke glemt at agere endnu," sagde han, idet han børstede sin Kjole og trak den paa.

Gamle Hammer lo. „Ja," sagde han, „om I fanger Held til at agere eders Rolle lige saa vel i det virkelige Liv som paa Skuepladsen, da skal jeg lykønske eder af Hjertet. Men hvad enten I nu fik jaget Knapmageren en liden Skræk i Livet, eller han er klog nok til at forstaa, at I kun vilde have Pigen til bedste, saa kom og lad os følges ad hen ad Gaden, jeg har alt faaet nok af Staden og agter mig tilbage til min fredelige Bolig saa hastig som muligt."

„Men I vil dog vel have noget at spise først? Jeg har Kredit baade hos den franske Kok, der fulgte efter Capion i Pilestræde, og hos Mester Jakob i „Fortunen", det er Steder, hvor vi forhenværende Akteurs altid kan søge hen sikre paa et Maaltid Mad og en god Modtagelse."

„Det kunde min Tro være fristende nok, eftersom jeg ved, at man spiser godt begge Steder, men min Mave siger Nej til at indtage uden ganske tarvelige Maaltider paa bestemte Tider af Dagen, og den maa jeg lystre. Men hvad er nu det for en Skraalen og Larmen her i Gaden, der ellers er stille og fredelig? er her Opløb?"

„Det er kun et stakkels Kvindfolk, de slæber af med, som

rimeligvis skal sættes i Gabestokken eller stryges til Kagen, det hører jo til Dagens Orden.“

„Ja, det var Synd at sige, at den strenge Kirketugt og de haarde Straffe skræmmer — da jeg gik herhen, mødte jeg paa Nytorv en stakkels Synder med den spanske Kappe mellem to Vægtere; Løsagtighed, Tyveri og alskens Uterlighed har vel næppe nogen Sinde gaaet mere i Svang end just netop i disse Tider, hvor Religion og Gudsfrygt ofte kun er et Skalkeskjul, Gud bedre det, mens virkelig Fromhed og et ægte kristeligt Sindelag bliver sjældnere og sjældnere.“

Næste Dag indleverede Ifversen paany en Ansøgning, og de unge Folk gik nu omkring i den største Spænding, det var jo deres Fremtids Lykke, det gjaldt, og selv om den forhenværende Akteur var af et temmelig let og sorgløst Sind, en af disse let bevægelige Naturer, der lige saa hastig nedtrykkes, som de vipper op igen, saa var hans Kærlighed til den smukke Marthe Winkler dog dyb og oprigtig, og han følte til fulde sit Ansvar overfor hende.

Men det lod til, at han atter denne Gang skulde skuffes. Proviantforvalteren var vel tilbøjelig til at antage ham, men vovede ikke at foreslaa ham til Posten og trodse den Fordom, Kongen nærede mod Personer af hans Stand, en Fordom, der deltes af de fleste af Hoffets højere Embedsmænd, som begribeligvis fulgte i Monarkens Spor.

Og den arme Akteur var i en Knibe, som ingen Sinde før. Knapmageren krævede ham for Lejen, og Kreditorerne rendte ham paa Dørene.

„Ikke kan jeg under disse for mig saa ganske elendige Omstændigheder for min Samvittighed forsvare længer at bede eder, min hjertenskære Marthe, at holde fast ved mig,“ skrev han til sin Fæstemø. „Eders Fader har Ret, jeg er i min nuværende Stand kun for et usseligt og ringe Kreatur at regne, og visselig er min Kærlighed til eder om muligt end større og heftigere end tilforn, dog er for mig intet andet at gøre end at bede min Allerkæreste glemme mig og pardonnere mig den Sorg, jeg har voldt eder.“

„Ak, Monsieur Hammer,“ sagde Marthe, der klagede sin Nød for den gamle Pensionist, „hvad fanger vi an? I har sagt, at Kongen og Dronningen trods alt dog stundom har Hjerte for deres trængende Undersaatter — mener I ej, de dog kunde lade sig røre, om man paakaldte deres Naade?“

„Ja, ser I, min hjerte Jomfru, Adgangen til de ophøjede Personer er jo ej til at obtenere for gemene Folk, det er just deri,

Vanskeligheden bestaar. Kun naar de kører ud i deres lukkede Karosser med Hejdukker og Løbere og eskorteret af Militær, faar man et Glimt at se af dem; hver Dag promenerer de ganske vist i Slotshaven, men den er, som I ved, paa de Tider lukket og strengt afspærret for alle uvedkommende Personer, saa jeg ser ingen Udvej til, at I skulde kunne komme dem for Øje. Dog, tab kuns ej Modet, jeg skal min Tro igen gaa til Proviantforvalteren og bede ham tale med Oberhofmarskalk Reitzenstein, han hører jo nok til Dronningens tyske Kreaturer, der nu mestendels regerer her, men skal ellers være en raisonnabel og nogenledes godlidende Herre."

Stakkels Marthe var endnu saa ung og kendte saa lidt til Livet, men hun syntes allerede, det var trangt nok at komme igennem. Tidlig havde hun mistet sin Moder og var bleven opdraget af en sær, indesluttet Fader, der ganske vist paa sin Vis elskede sit Barn, men i det daglige Liv var en knarvorn Bulderbasse og i høj Grad greben af Tidens Pietisme, der lagde som en knugende Tyngsel, en mørk Skygge over Tilværelsen. At hun havde forelsket sig i den kønne, livsglade Akteur, var ikke til at undres over, Modsætningen mellem hans sunde, naturlige Munterhed og Livsopfattelse og den dybe Alvor, i hvilken hun var vokset op, tog hende just fangen, og jo mere Modstand hun mødte, jo større og inderligere blev hendes Kærlighed til ham. Alle hendes Tanker drejede sig om, hvorledes de skulde blive hjulpet til at komme sammen, og den Forestilling satte sig mere og mere fast hos hende, at hun paa en eller anden Maade maatte søge Kongeparret. Hvert lille Træk af Mildhed og Naade, hun havde hørt om dem, drog hun frem, og een Ting mindedes hun fremfor alt — den store Kærlighed, der sagdes at forbinde de høje Ægtefæller, og det smukke Forhold imellem dem, der gjorde deres Samliv til et Mønster for deres Undersaatter.

Ja, hun vilde søge dem paa deres daglige Promenade, kaste sig for deres Fødder og overrække dem et Bønskrift for hendes stakkels Kæreste! Men hvorledes kom hun ind i Frederiksberg Slotshave?

Inde i et af Smaahusene ved Siden af boede en ældre Mand, der arbejdede som Havekarl hos Gartneren, han havde sikkert en Nøgle til Haven, og naar hun stak nogle Skillinger til ham, lukkede han hende maaske nok ind. Hvad der videre skulde ske, hvorledes hun skulde forholde sig, det gjorde hun sig ikke Rede for, det kom sagtens af sig selv; det hele var kanske nok et taabeligt Paafund, men saa lidet romantiske Datidens Mennesker end var, saa nøgternt de end følte og tænkte, saa havde Jomfru Marthe dog dannet sig sine

egne mere højtflyvende Ideer, og skønt hendes Hjerte bankede ved Tanken derom, og hun undredes over sin egen Dristighed, saa kunde hun dog ikke opgive sin Beslutning.

Men hun betroede sig selvfølgelig ikke til nogen, ikke engang til Hammer, der i sin Egenskab af Postillon d'amour plejede at lægge sine daglige Vandringer om forbi Winklers Hus, hvor han kunde vente at møde hende udenfor Havelaagen, naar hun trippede af Sted for at gøre sine huslige Indkøb. Hun bad ham kun formaa Ifversen til ikke at opgive alt Haab og bringe ham et Brev, hvori hun forsikrede ham om sin uforanderlige Kærlighed og Troskab trods alt, hvad der i Øjeblikket skilte dem.

„Et Stadsfruentimmer, ret en Jomfru af den rette Slags," sagde den gamle Pensionist ved sig selv. „Og hvad den sure, fortrædelige Renteskriver anbelanger, der er saa stædig som et Mulæsel og saa blind som en Muldvarp overfor sin Datters Dyder, saa under jeg ham af Hjertet, at han bliver narret, det er min Tro ikke mere, end hvad han har forskyldt."

*

* *

Solen skinnede fra en usædvanlig høj og klar Himmel, og Fuglene sang saa lystigt derude i Frederiksberg Have, som om de bildte sig ind, at nu var al Vinterkulde for Alvor forbi og Vaaren kommen, Kastanietræerne stod jo da ogsaa med store Knopper, og Græsset var begyndt at grønnes saa kønt.

Majestæterne havde begivet sig paa Promenade i Haven for at nyde det skønne Vejr. Kun ledsaget af Oberhofmarskalken, Reitzenstein, og nogle faa Kavallerer og Damer, samt et Par Pager skred de frem, den lille, uanselige Kongeskikkelse med det lange, smalle Ansigt indrammet af den umaadelige Paryk, der bølgede ham ned over Skuldrene, og den ranke, knejsende Dronning, hvis stolte, bydende Mine dog i Øjeblikket havde veget Pladsen for et mildere Udtryk, medens hun mindre stift og ceremonielt, end man plejede at se det, talte med sin Gemal.

Toget bevægede sig ned gennem en af de lange, stive Alleer, der førte fra Slottets Terrasser med de skønne italienske Trappetrin ned i Haven med dens Springvand og Busketter, som af og til brød Alleernes ensformige Regelmæssighed, dens talrige Statuer, der dukkede frem alle Vegne, hvor man blot var i Stand til at anbringe dem, og dens Grotter og kinesiske Lysthuse. Dronningen havde just vendt sig til Kongen med et Smil og en Bemærkning om Stedets ualmindelig kønne „Situation", da de begge pludselig opskræmmedes ved en Raslen i Buskettet tæt ved og saa en ung

LUPLAU JANSSEN

Kvinde komme ilende ud derfra og kaste sig paa Knæ i Grusgangen foran dem, idet hun bønfaldende rakte et Papir i Vejret.

Forbavset og med rynket Pande traadte Kongen et Skridt tilbage, medens Dronningen halvt forskrækket tog hans Arm. „Hvad betyder dette — hvorledes er denne unge Person kommen herind i Haven?“ udbrød hun fortørnet.

„Sagtens ved en Fejl fra Gartnerens Side — det skal paa det strengeste undersøges,“ sagde Kongen. „Hr. Oberhofmarskalk, lad denne uforskammede, der saa dristigt har vovet at trænge sig herind og komme os for Øje, øjeblikkelig blive fjernet.“

Marthe hævede sit smukke, taarevædede Ansigt, der var præget af saa megen Uskyld og Oprigtighed, at det vilde have rørt de fleste, og foldede Hænderne. „Stormægtigste, ophøjede Konge og Dronning, i hvis Hænder den højeste jordiske Magt er givet, viser Naade og Barmhjertighed mod en stakkels ulykkelig Pige, som i dybeste Devotion og Ydmyghed vover at bede for en, hun elsker!“

Kongen rømmede sig og saa til Dronningen, der lidt utaalmodig trak paa Skuldrene. „Eders Majestæt kommer sagtens til at lade Naade gaa for Ret,“ sagde hun. „Grev Reitzenstein, forhør eder i al Korthed om, hvem denne Pige er, og lad os for Guds Skyld snart faa Ende paa dette Optrin.“

Oberhofmarskalken, der havde nærmet sig og henvendt nogle Ord til Marthe, tog Bønskriftet og rakte det med et dybt Buk til Hs. Majestæt, som hastig løb det igennem. „Aa,“ sagde han, „det drejer sig om en af disse Akteurs — han søger Pladsen hos vor Proviantforvalter — ved I noget derom, Grev Reitzenstein?“

„Ja, eders Majestæt, Proviantforvalteren har talt til mig derom, han mener, at det er en særdeles honnet og skikkelig Person, der recommanderes paa det bedste saavel for sine Kundskaber som for sin hele Vandel; den unge Jomfru er Datter af en hæderlig og gudfrygtig Renteskriver, bosiddende her paa Frederiksberg, og hun beder for sin Kæreste, der er brødløs og ganske aldeles desperat og fortvivlet over sin Tilstand —“

Kongen rystede paa Hovedet. „Ikke skal det siges, at vi med vor gode Vilje lader vore Undersaatter omkomme af Nød og Mangel uden at høre deres Klager,“ udbrød han. „Hvad mener eders Majestæt? Vil I, som ejer alle Kvindens højeste Dyder og stedse ved at gribe det rette, at vi skal forbarme os over disse unge Personer, som paakalder vor Hjælp?“

Sofie Magdalene var som bekendt meget skinsyg og fordringsfuld overfor sin kongelige Ægtefælle, og hans smigrende Ord undlod ikke at gøre deres Virkning. Maaske var hun ogsaa i dette Øjeblik

greben af en vis Medfølelse, for, trods al sin Hoffærdighed, sin Stivhed og Kulde udad til, var hun ikke helt uden Hjerte, det viste hun, da hun i Aarenes Løb blev en saare trofast og omhyggelig Bedstemoder for sine Børnebørn, som saa tidlig mistede deres Moder, den elskelige Dronning Louise, og da hun lettede Bøndernes Kaar paa sine Godser og gav dem fri. Hun bøjede Hovedet med et Smil.

„Gemene Folk har, som det lader, virkelig visse Sentiments til fælles med os andre," sagde hun, „og denne danske Jomfru har, trods den utilbørlige Maade, hvorpaa hun har tiltrængt sig Adgang til vore Personer, dog vist en Troskab mod den, hun elsker, som har Krav paa Belønning — om eders Majestæt behager, lad da Supplikanten faa Pladsen, han søger, og fører Parret sig fremdeles skikkeligt og kristeligt op, da skal vi ved Lejlighed have dem i Erindring."

Kongen nikkede bifaldende, idet han kyssede sin Gemalindes Haand, og vendte sig derpaa til Grev Reitzenstein. „I har hørt, hvad der er vor Vilje i denne Sag, og vil have at paase, at den bliver fuldbyrdet, Hr. Oberhofmarskalk," sagde han til den dybt bukkende Hofmand.

Og saa skred de kongelige Herskaber videre fulgt af Kavallererne og Damerne, som med Nysgerrighed og Spænding havde fulgt det lille Optrin, og som var enige om, at saa nedladende og huldsalig havde Hds. Majestæt endnu aldrig tilforn vist sig.

Men Marthe selv var bleven tilbage og stod blussende og betaget, næsten ude af Stand til at forstaa sin Lykke, indtil en Page paa Hofmarskalkens Befaling nærmede sig for at ledsage hende ud af Haven, et Hverv, han meget beredvillig paatog sig og udførte med al tænkelig Courtoisie og Galanteri overfor en saa smuk Pige. Først da Laagen havde lukket sig efter hende, kom hun rigtig til Besindelse — det hele havde jo været som en Drøm, hvoraf hun var vaagnet, og hendes Hjerte var saa fuldt af Taknemlighed, at det næsten strømmede over.

Hvad Ifversen sagde, da han erfarede, hvad hans kække lille Fæstemø havde gjort, behøver ikke at gentages. Men da han indfandt sig hos Winklers for at meddele, at han nu havde faaet Ansættelse og det endda fast kongelig Ansættelse, med god Løn og Udsigt til Forfremmelse, og bad om Marthes Haand, og da Marthe selv faldt sin Papa om Halsen og leende og grædende paa een Gang berettede, hvorledes det hele var gaaet til, da var det værd at se Renteskriverens Ansigt undergaa de mærkeligste Forandringer, indtil det til sidst blev lutter Smil og Solskin.

Ja, og da Hammer, som var fulgt med sin unge Ven, meddelte, at ifølge Testamentet, han havde oprettet, efterlod han ved sin Død Monsieur Ifversen alt, hvad han ejede — med andre Ord 6000 Rigsdaler i rede Penge, og da han derpaa drog et Par Bouteiller Vin op af sine uhyre Lommer, for at man kunde drikke det unge Pars Skaal, steg Tilfredsheden om muligt endnu nogle Grader, og Monsieur Winkler lagde uden flere Indvendinger mod „Akteuren“ de unge lykkelige Folks Hænder i hinanden.

Et gladere og lystigere Selskab end det, der den Aften sad omkring Bordet i Renteskriverens Stue, havde da heller aldrig før været samlet der, Renteskriveren og Pensionisten opfriskede gamle Historier fra deres Ungdom, skæmtede og lo, og Winkler var ikke til at kende igen, men over det alt sammen straalede Marthes og hendes Kærestes lyksalige Ansigter.

„Ja, ja, jeg fik dog Ret alligevel,“ sagde gamle Hammer og hævede sit Glas, „I fik Levebrød og en Brud, inden Aaret var omme, Sieur Ifversen — Solen brød frem gennem de mørke Skyer, og nu, skulde jeg tro, er det blevet Foraar baade ude og inde her paa Frederiksberg!“

Praktisk Logik.

Bonden (til sin hjemvendte Søn): „Naa, Jens, hvad har du saa studeret?“

Sønnen: „Logik.“

Faderen: „Hvad er det for noget?“

Sønnen: „Det skal jeg straks forklare dig. . . . der har du nu 3 Pølser, nu skal jeg bevise dig, at der er fem: hvor der er 3, er der ogsaa 2, men 2 og 3 er 5, altsaa er der 5 Pølser.“

Faderen: „Hm! — nu spiser jeg de 3, saa kan du jo tage de 2 andre.“

Nogle gode Stueplanter.

Af **Johan Lassen**, Have-Arkitekt og Landskabsgartner.

De gamle Stueplanter: Pelargonier og Geranier, Primulaer og Gyldenlakker, Resedaer og Fuchsiaer, ja, vel var de smukke og hyggelige, som de stod der i de smaarudede, lave Vinduer og gav det hele Hus baade udefra set og indefra et hjemligt Præg — og de er det endnu, selv hvor Vinduerne er blevet større og Stuerne har højere til Loftet . . . Men nægtes kan det ikke, at der siden er kommet mange, mange andre til, der byder paa andre Fordele og Glæder, og som anvendt med Forstaaelse og Smag er i Stand til at give Hjemmet baade Hygge og Præg af velstaaende Frodighed.

At nævne alle mulige Stueplanter i een Artikel vilde jo være aldeles umuligt og kun virke trættende paa Læseren, men nogle faa skal anføres, og Holdepunkter med Hensyn til Dyrkning og Anvendelse samtidig gives.

Lad mig begynde med de saakaldte „Bladplanter“. En af de mest taknemmelige af disse er Aspidistra. Den er ved sin Bladrigdom saavel som ved sit hele Ydre af udmærket dekorativ Virkning, og da den i sine yderst ringe Krav til direkte Sollys tillige ejer en værdifuld Evne til at lade sig anbringe snart sagt overalt i Stuen, er det intet Under, at den i Tidens Løb har vundet Indpas i næsten alle Hjem, hvor man forstaar at hygge sig med Planter. Aspidistra, der er beslægtet med vore hjemlige Konvaller, hører oprindelig hjemme i Japan, hvorfra saa mangen herlig Planteart er blevet os tilført; der findes flere Varieteter, af hvilke særlig A. elatior med store, ensfarvet grønne Blade og A. elatior variegata med hvidbrogede Blade er kendt og egnede til Dyrkning i Stuer. Den ensfarvede grønne er i Reglen den smukkeste, den brogetbladede virker mere uroligt. Aspidistra er — som allerede anført — meget villig i Stue, idet den næsten taaler alt, baade rigelig Varme og Kulde, meget Vand og lidt Vand, Sol og Skygge. At det ikke desto mindre lønner sig bedst at anvende omhyggelig Pleje paa den, er selvsagt; fordi en Plante kan vegetere ɔ: holde Livet oppe, under ugunstige Forhold, er der jo intet i Vejen for, at den under den bedste Pleje

kan udvikle sig til en Fuldkommenhed, der først rigtig viser dens Skønhed og værdifulde Egenskaber. Paa et nogenlunde lyst Sted vil den i Reglen trives bedst; men den maa da, navnlig paa varme Sommerdage, vandes regelmæssigt og oversprøjtes — samt mindst een Gang om Ugen afvaskes paa Blade og Stængler med tempereret Vand og et Stykke Vat. En Vanding af og til med Kunstgødning opløst i Vandet vil ligeledes fremme Udviklingen. Udsat for stærkt direkte Sollys, vil Bladene ofte tabe noget af deres friske, grønne Udseende.

Aspidistra formeres let ved Deling, der passende kan foretages ved Omplantningen; denne sidste bør iøvrigt indskrænkes til det mindst mulige og kun finde Sted, naar den er strengt nødvendig for at skaffe Planten Plads.

Anvendt som Midtpunkt for Vinduesdekorationen, helst lidt tilbagetrukket fra Glasset og det direkte Lys — paa et Blomsterbord i en Fordybning — i et Hjørne, f. Eks. paa en Søjle eller paa et lille Skab — paa et Bord midt i Stuen — saa at sige overalt, er Aspidistra af ypperlig Virkning.

Bladbegonier. Ogsaa disse, der hører til Begoniernes arts- og formrige Slægt, maa tages med under Omtalen af „Bladplanter“, da de i høj Grad bidrager til at bringe Afveksling i Dekorationen, dels ved ejendommelige Bladformer, dels ved smukt afdæmpede og harmonisk sammenstemte Farver.

At komme ind paa Omtalen af den overordentlig store Rigdom paa Varieteter lader sig desværre ikke gøre her. Bladbegonierne kan i Reglen holde sig lang Tid smukke i vore Stuer, de fordrer næringsrig Jord og er taknemmelige for organisk Blomstergødning. De trives bedst i nogen Skygge, og hvor de staar varmt, vil det være gavnligt jævnlig at overbruse dem med en fin Blomstersprøjte.

Vi vil da forlade denne Plantegruppe og se lidt paa nogle andre Former af Interesse.

Kun faa Planter er i Stand til at give vore Stuer et saa varmt og yppigt Præg som Bregnerne, hvorfor disse ogsaa bør finde langt større Anvendelse, end Tilfældet er for Tiden. Interessen for Stuebregner synes i de senere Aar at være taget kendeligt af, hvilket dog næppe skyldes Mangel paa Lyst til at dyrke og fremelske de talrige Former indenfor Bregneslægten, men maaske staar i nogen

Forbindelse med Modespørgsmaal eller med visse Vanskeligheder ved Dyrkningen. Navnlig tør man maaske stille den aftagende Anvendelse af Bregner i vore Stuer i Forbindelse med den stigende Indførelse af stedsebrændende Ovne, en meget bekvem og rar Opfindelse, men en Torn i Øjet paa mange Stueplanter. Som faa andre Planter er Bregnerne, i Almindelighed taget, afhængige af Luftens Fugtighedsgrad og trives kun slet i tør, varm Luft. De stedsebrændende Ovne og i endnu højere Grad Centralvarmeanlægene giver imidlertid megen tør Varme og vil derfor være ret ugunstige for Bregnekulturen. Naar man imidlertid undgaar de allersarteste Varieteter og vil bestræbe sig lidt paa at give Luften i Værelserne en vis, taalelig Fugtighedsgrad, saa vil man i de fleste Hjem kunne anvende Bregner med Held i Stuernes daglige Dekoration.

Som nogle af de taknemmeligste Arter kan følgende lille Udvalg nævnes: Nephrolepis, Polypodium aureum, adskillige Pteris-Arter samt Aspidium falcatum og Scolopendrium.

Jeg skal saa kortfattet som muligt omtale disse Bregners vigtigste Ejendommeligheder og Krav til Dyrkningen.

Nephrolepis er en meget smuk Bregneslægt, som indbefatter flere Arter med meget findelt, nedhængende Løv, der gør dem ganske særlig egnede til Anvendelse som Ampelplanter. De stiller en Del Krav til Varme, men kan dog i Almindelighed trives i Stuer med saakaldet „almindelig Stuetemperatur“, lad os sætte den til ca. 14—16 ^{0} Réaumur. Nephrolepis-Arterne kræver rigelig Vokseplads for at udvikle sig smukt og maa helst dyrkes i brede Potter eller i Kurve.

Polypodium aureum er ligeledes en smuk Bregne med prægtige, blaagrønne Blade af indtil ca. 80 cm Længde. Den fordrer en Del Plads, men er særdeles anvendelig i Stuer. Pteris-Slægten omfatter en meget stor Mængde Arter, hvoraf talrige er anvendelige i vore Stuer som Dekorationsplanter i Potter, Kurve, Ampler, Jardinièrer og paa anden Maade anbragt. Dyrkningsvilkaarene er i det store og hele som hos foran nævnte Arter.

Som allerede anført, ynder Bregner en vis Fugtighed i Luften i de Rum, hvori de anbringes, det er derfor tilraadeligt i Vintertiden daglig at give dem en lille Overbrusning med tempereret Vand samt, hvor der er stedse-

brændende Ovne, at henstille flade Skaale eller Bakker med Vand, ved hvis Fordampning der da vil opnaas en taalelig Fugtighedsgrad. Endvidere sætter Bregner Pris paa Fugtighed i Jordbunden uden dog at kunne taale staaende Vand i Nærheden af „Hjertet" eller Underskaalen.

Da Bregnerne ynder Skygge, er de særlig vel egnede til at anbringes noget inde i Stuen, f. Eks. paa Borde, i ikke alt for dybmørke Hjørner og paa lign. Steder. Da de fleste Bregner fordrer en Del Plads for at udvikle sig smukt og tillige forbruger en ikke ringe Mængde Næringsstof i Aarets Løb, er en aarlig Omplantning en absolut Nødvendighed for deres gode Trivsel; den bedste Tid dertil er Foraaret. Bregner fordrer en porøs, nærende Jord, f. Eks. en passende Blanding af Blad- eller Lyngjord og Sand; man maa ikke give dem nye Potter, der er mere end faa cm større end de gamle. Efter Omplantningen maa Vandingen foretages særlig omhyggeligt og ikke for rigeligt. Træk taaler de ikke, hvilket man bør have Opmærksomheden henvendt paa.

Paa en egen, ejendommelig Maade er de hængende Planter skikkede til at skabe Hygge og fremhæve det idylliske, saavel udvendig paa Husenes Murværk, Loggiaer, Verandaer o. fl. Steder som inden Døre i Stuerne, hvor der særlig er Karnapper, der frembyder saa ypperlig en Plads for dem. De hængende Planteformers Tal er stort, og der er derfor nogle enkelte udvalgte, der kan tages med her. Blandt disse spiller Begonierne en fremtrædende Rolle, f. Eks. Begonia „Lena", der hører til den nye Slags Knoldbegonier, hvis tynde, stærkt forlængede Grene bøjer sig smukt og naturligt nedad, og hvis langagtige, smukke Blomster minder ikke saa lidt om Chrysanthemums eller Kaktusgeorginer. Væksten er meget kraftig, og Blomsterne fremkommer i stort Antal og danner Guirlander af et henrivende smukt Udseende. Den bør dyrkes i Hængeskaale. — Af andre Hængeplanter kan nævnes de saakaldte „Vedbendbladede Pelargonier" („Efeupelargonier"), der omfatter Former af megen Skønhed og Værdi med deres prægtige grønne, blanke Løv og lange, hængende Blomsterranker. Ogsaa disse trives bedst i Hængeskaale. — Blandt Bregnernes formrige Familie findes ogsaa mange hængende Stueplanter, f. Eks. Adiantum caudatum Edgeworthii og Gymnogramme schizophylla, en af de eleganteste

Bregner med indtil 60 cm lange, meget findelte og graciøse hængende Blade, der ofte deler sig gaffelformigt mod Spidserne og ved Delingspunktet danner Smaaplanter, som anvendes til Formeringen. — Endvidere kan den smukke Hænge- og Klatreplante Medeola asparagoides myrtifolia anbefales, med de meget lange, livliggrønne Ranker er den af en ypperlig hyggegivende og elegant Virkning i Vinduesfordybninger.

Endelig skal lige nævnes den lille Saxifraga sarmentosa, der med sine talrige lange, nedhængende Udløbere, hvorpaa der fremkommer nye Smaaplanter, er en nydelig og morsom Stueplante. De mørkegrønne Blade med hvide Ribber er paa Undersiden røde; Blomsterne er smaa, rødlighvide i Klaser. Under Væksten drejer de forskellige Ranker sig sædvanlig indbyrdes forskelligt saaledes, at der fremkommer et smukt Vekselspil mellem de grønne Bladoversider hos Hovedparten og de røde Undersider samt Blomsterklasernes lyserøde.

For den mere forfinede Smag, men rigtignok ogsaa stillende betydelige Fordringer til Vokseplads og Kultur, afgiver Orchideerne en Mængde prægtige hængende Former.

Hængeplanterne fortjener langt større Udbredelse, end de for Øjeblikket har, og blandt den betydelige Mængde udmærkede Former vil det ikke være vanskeligt for ethvert Hjem at finde et Par Stykker passende for dets Forhold. Kun faa Planter bringer saa megen Hygge inden Døre som de hængende.

Jeg har nu fremdraget i korte Træk nogle forskellige Former, hvorunder Stuerne kan smykkes med Planter, og haaber herved at have givet et og andet Hjem en Idé til nærmere Udformning og Prøve. Imidlertid kan jeg ikke slutte disse Betragtninger uden først at give en lille Oversigt over endnu en Gruppe Stueplanter af megen Interesse, nemlig Løgvæksterne. Blandt disse fornøjelige Stueplanter er maaske Clivia (Imantophyllum) en af de smukkeste Arter. De lidt stive, „kødfulde“ og saftige, dybgrønne Blade danner en udmærket Baggrund og Ramme om de prægtige, ligeledes dekorative Blomster i røde og orange Farvetoner. De vedvarende, meget dekorative Blade gør disse Planter værdifulde som Stueplanter selv udenfor Blomstringstiden, der i Reglen falder i Juni—Juli.

Amaryllis (Hippeastrum) er en gammel Benævnelse paa en Række smukke Løgvækster henhørende til forskellige Planteslægter, hvoraf Amaryllis, Hippeastrum, Sprekelia, Nerine, Vallota, Zephyranthes o. fl. er de vigtigste. Hippeastrum omfatter de smukkeste Arter med pragtfulde, store Blomster, samlede flere paa een Stængel. — Meget lig Hippeastrum er den ejendommelige Brunsvigia Josephinae, der har store, opretvoksende, saftiggrønne Blade og sent hen paa Sommeren sender et ca. 50 cm højt Blomsterskaft med en Klynge røde Blomster til Vejrs. Nær beslægtet med de her omtalte er Vallota purpurea med sine brede, linieformede, mørkegrønne Blade og stærkt røde Blomster med gule Støvdragere. Den er en af vore bedste Stueplanter og meget almindelig, men kendes oftest under det store Fællesnavn: Amaryllis. Endelig skal nævnes Ismene eller Pancratium og Crinum, der begge er meget smukke. — Alle disse Løgvækster er udmærkede Stueplanter, der ved god Pleje, særlig i Hvileperioden, der gerne er den vanskeligste for Amatører at passe, vil bringe Plantevennen megen Glæde. Mange af dem var kendt og skattet i vore Bedsteforældres Stuer, oftest dog i mindre pragtfulde Varieteter end de nu fremherskende; det maa anbefales atter at ophøje Løgvæksterne til en Æresplads blandt Stuernes Planter.

Ingen fabrikerer et Cykledæk,
der er saa godt som

MICHELIN

Det erfarer man ved Brugen.

Ingen fabrikerer en Cykleslange,
der er saa god som

MICHELIN

Det ser man allerede ved Købet.

Frugtavl i mindre Landhaver.

Af Johan Lassen,
Have-Arkitekt og Landskabsgartner.

Spørgsmaalet om, hvorvidt Frugtavl kan betale sig, er snart af gammel Dato — de fleste vil have hørt det fremsat og besvaret paa forskellig Maade adskillige Gange — og dog betragtes det endnu i Almindelighed som et aabent Spørgsmaal. At give noget afgørende, endeligt Svar paa dette betydningsfulde Spørgsmaal ser jeg mig desværre ikke i Stand til, og en saadan Besvarelse vilde ogsaa ligge udenfor Almanakkens Rammer, her skal kun fremføres nogle Bidrag til Forstaaelse af Spørgsmaalet: Frugtavl i mindre Landhaver, idet jeg stiller disse i Modsætning til Haverne i Byerne, særlig i de større Byer, hvor Forhold og Krav er og maa være anderledes end i de friere liggende Landsby- eller Landhus-Haver.

Frugtdyrknings-Sagen er til forskellige Tider taget op herhjemme, ofte med beundringsværdig Tillid og Energi, og dog staar den som sagt endnu som et aabent Spørgsmaal. Hvorfor?

Ja, en hel Del kan der heldigvis svares herpaa, takket være de i Tidens Løb indhøstede Erfaringer, der foreligger som det maaske sikreste Udbytte i Øjeblikket af al det ofrede Arbejde.

Som Helhed set, maa man vistnok sige, at Sagen fra Begyndelsen er grebet forkert an — man vilde have Frugtavlen gjort til en Landssag, en Folkesag, og satte i sin Grundighed en langsomt og tungt virkende Kværn i Gang. Man ønskede at gøre Landet frugtavlende ogsaa udenfor Fagmændenes Rækker, men forsømte i Begyndelsen at tilrettelægge Arbejdet let tilgængeligt for de begyndende Amatører. Man fortabte sig i et vidtløftigt Undersøgelsesarbejde for at skaffe Klarhed over, hvilke Sorter der burde dyrkes — et Arbejde, som beredte mange Vanskeligheder og Skuffelser, og som endnu ikke paa langt nær kan siges at være tilendebragt. Disse Undersøgelser var ganske vist tiltrængte, endogsaa haardt tiltrængte — Fejlen var blot, at man alt for længe blev staaende ved dette ene Arbejde som det centrale uden at tage Arbejdet rationelt op paa andre Punkter.

Direkte **Post- og Passagerlinie** mellem

KJØBENHAVN — NEW-YORK

med de store hurtiggaaende **Dobbeltskrue-Dampskibe**

OSCAR II, HELLIG OLAV, UNITED STATES

og den i 1913 nybyggede
12,000 Tons store Dobbeltskrue-Damper

FREDERIK VIII.

Alt **nyt** og **moderne** indrettet. — **Elegante** og komfortabelt udstyrede **Kahytter.** — Separatkamre i **3die Klasse** for 2, 4 og 6 Personer. — Store, vel ventilerede Spisesaloner og Opholdsrum.

Fortrinlig **dansk** Kost. — **Dansk** Betjening og Besætning. — Elektrisk Lys overalt. — **Traadløs Telegrafstation** i alle Skibene.

Skriv efter vore illustrerede Haandbøger med Indvandringslove og engelsk Tolk, som tillige med Prislister, Kort og Fartplaner tilstilles **gratis** og **franco.**

Billetter udstedes til alle Punkter i **Amerika, Kanada** og **oversøiske Pladser.**

Alle Henvendelser besvares beredvilligst af

Passager-Afdelingen,
Kongens Nytorv 8,
Kjøbenhavn K.

Telegram-Adresse **Hekla** —— Telefon 4700
eller Liniens befuldmægtigede Agenter i Provinserne.

En af de største Vanskeligheder, Frugtavlen her til Lands har haft at kæmpe med, er nemlig den rent overvældende Mængde Sorter, som oftest fordelt i Haverne i Smaasortimenter saaledes, at man havde — og desværre ofte endnu har — mange Sorter med kun faa Træer af hver. Dette har været i allerhøjeste Grad uheldigt for Afsætningen af Frugten, idet Opkøberne forlanger — og maa forlange — et forholdsvis begrænset Antal Sorter med rigelig og ensartet Tilgang.

Det var derfor fuldtud berettiget, naar man søgte at begrænse Sortstallet indenfor de forskellige Frugtarter; men i Reglen dreves dette Arbejde alt for teoretisk, og det er først i de senere Aar, man rationelt har søgt at løse Spørgsmaalet ud fra det Grundsyn, at de stedlige gode Sorter bør udvides og om muligt forbedres ved omhyggelig Dyrkning. At man samtidig og sideordnet med dette Arbejde er begyndt at optage de fra Landbrugsplanternes Dyrkning kendte systematiske Forsøg og Forædlinger, bør naturligvis kun hilses med Tilfredshed; men et saadant overordentlig omfattende Arbejde vil kræve lang Tid, og de praktiske Resultater er ofte paa Forhaand ret usikre. Andre Vanskeligheder, der dog nu nærmest maa betegnes som „Børnesygdomme“, var Sygdomme.

Mange forskellige Svampe- eller Insektangreb har virket ødelæggende paa Frugtavlen her i Landet, som iøvrigt ogsaa andet Steds; men efterhaanden som Kendskabet til disse Sygdomme og deres Bekæmpelse og særlig til deres Forebyggelse ved en gennemført Hygiejne i Haven er trængt frem til Avlerne, er denne Hindring i kendelig Grad afkræftet.

Til Slut skal jeg ikke undlade at paapege, at Mangelen paa Forstaaelse af den uhyre store Betydning, som en skarp Sortering og en god Pakning har for Afsætningsmuligheden, har været en stærkt medvirkende Aarsag til de mange Skuffelser, der er lidt paa Frugtavls-Sagen.

Dette er i korte Træk de Punkter, hvorpaa der er syndet, og de samme Punkter, hvorpaa der stadig maa arbejdes med de indhøstede Erfaringer for Øje. Der er givet mange Lærepenge, men der er ogsaa vundet Resultater til videre Bearbejdning. Lad os da se lidt paa dette Fremtidsarbejde.

Jeg gaar ud fra, at de almindeligste Forhold med

A/s Dansk Folkeforsikringsanstalt

(Statsanerkendt og statskontrolleret).

Præmien opkræves hver Uge.

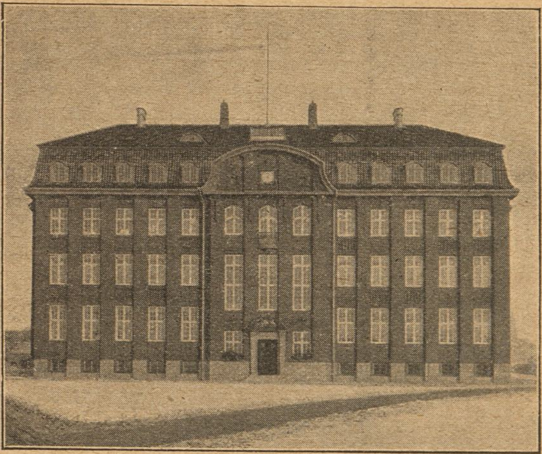

Anstaltens Ejendom.

Ingen Lægeundersøgelse.

Danmarks ældste og største Folkeforsikringsselskab.

BEGRAVELSESFORSIKRING

LIVSFORSIKRING

med Udbetaling i levende Live.

SPAREKASSEFORSIKRING

OG

KONFIRMATIONSFORSIKRING

(Bonusfond: Ialt henlagt 1,490,361 Kr., heraf udbetalt ca. 1,128,392 Kr.)

Samlet Formue:

ca. 14 Millioner Kroner.

Samlet Forsikringssum:

ca. 62 Millioner Kroner.

HOVEDKONTOR:

Anker Heegaardsgade 13. København B.

Repræsentanter i alle Provinsbyer og de fleste større Stationsbyer

Hensyn til Læplantning, Jordbearbejdning og Gødskning ligger klart for Dagen, og skal da tage mit Udgangspunkt ved det brændende Spørgsmaal om Sortsvalget.

Det er en for længst fastslaaet Kendsgerning, at der intet fælles Sortiment af Frugttræer kan opstilles som gældende for hele Landet, idet de stedlige Forhold (Klima, Jordbund m. m.) spiller en saa afgørende Rolle, at hver Egn næsten har sit Sortiment — ja, i hver lille Del af en Egn kan endda Forskelligheder gøre sig gældende. Deraf vel for en Del de mange Sorter.

Det er imidlertid lykkedes til Dels at fastslaa de for hver Landsdel bedst egnede Frugtsorter, og Fortegnelser herover vil sædvanlig kunne faas hos de stedlige Frugtavlerforeninger eller ved Henvendelse til Haveselskaberne eller Alm. dansk Gartnerforening.

Her skal blot som gode Sorter i Almindelighed her i Landet nævnes nogle faa Eksempler, idet de forskellige Frugtgrupper opstilles for sig.

Æbler.

1. *Sommeræbler.*

a. *Bordfrugt:* Hvid Astrakan og Rød Astrakan. Skovfogedæble fra Lou. Slesvigsk Jordbæræble. Pederstrup Reinette (Fyens Nationalsort). Skønheden fra Langeland.

b. *Madæbler:* Charlamowsky. Lord Suffield.

2. *Tidlige Høstæbler.*

a. *Bordfrugt:* Arreskov Graasten. Broholms Rosenæble. Langelandsæble. Tyrrestrup Kirsebæræble.

b. *Madæbler:* Cellini.

3. *Sildige Høstæbler.*

a. *Bordfrugt:* Gul Graasten. Maglemer Æble. Danziger Kantæble.

b. *Madæbler:* Cox's Pomona.

4. *Vinteræbler.*

a. *Bordfrugt:* Alm. rød Pigeon. Cox's Orange Pippin. Nonnetitte. Signe Tillisch.

b. *Madæbler:* Boiken.

Denne Bog sendes gratis.

Hvis De mener, De har Brug for denne Bog, saa send os et Brevkort, og den bliver straks sendt Dem gratis.

Det er indlysende, at jo flere Hænder Varen gaar igennem, desto dyrere maa den blive, da alle skal tjene paa den. — **Den, der køber direkte fra en gros Lager, køber derfor billigst.**

Bemærk!

at vi bytter enhver Ting, som De er utilfreds med, og betaler Pengene tilbage, saa enhver Risiko er absolut udelukket.

Lad os sende Dem vort store Hovedkatalog paa 240 Sider med over 3000 Illustrationer. Det er den bedste Raadgiver, naar De skal købe Husholdningsartikler, Værktøj, Knive, Staalvarer, Pletvarer, Lædervarer, Uhre, Kikkerter, Musikinstrumenter, Piber, Jagtbøsser, Cykler og Cykletilbehør.

Enhver Ting, en Mand, Kvinde, Dreng eller Pige har Brug for, kan De finde i denne Bog. Over 4000 forskellige Artikler vil De finde nøjagtig beskrevet og med Angivelse af Prisen. Det er lettere end at lade Købmanden vise Dem alt, hvad han har.

Skandinaviens eneste en gros Lager, der sælger direkte til Forbrugerne uden Mellemhandlere.

IMPORTØREN A/S

Udsalg: St. Pederstræde 28.

Hovedlager, Kontor og Ekspedition for udenbys Ordre: la Coursvej 15, Kbhvn. F.

Pærer.

1. *Sommerpærer.*

Giffard. Kejserinde. William (Bon Chrétien). Greve A. W. Moltke. Dobbelt Bergamot. Graapære. Komtesse Clara Frijs. Amanlis.

2. *Høstpærer.*

Esperine. Bonne Louise. Nouveau Poiteau. Eyewood.

3. *Vinterpærer.*

Espersens Bergamot. Hardenpont.

For de øvrige Frugtarters, Blommer, Kirsebær og Buskfrugtens, Vedkommende skal jeg ikke trætte med Navnelister. Foruden de her nævnte findes et stort Antal gode Sorter, der dog ikke er lige sikre alle Steder, f. Eks. det kendte Madæble Queen.

Som jeg allerede foran har antydet, er det imidlertid utvivlsomt, at det vil blive danske Frugtsorter, der skal bære Danmarks Frugtavl frem, hvilket jo ogsaa er naturligt. Det vil dog tage lang Tid at skabe Sortimenterne om i Overensstemmelse hermed, og derfor bør Opmærksomheden holdes henvendt paa den Frugtbestand, der nu en Gang er, og denne bør vi søge at udnytte paa bedste Maade. Her gælder det da at udnytte Arealerne i Haven og omkring Husene, at lægge fornuftige Beplantningsplaner og at anvende saa mange Sorter espalierede op ad Mure og Vægge som muligt, at trække Snortræer langs Gangene, hvor det lader sig gøre, og naturligvis at behandle Træerne ordentligt.

Det store Spørgsmaal om Beskæringen, hvorom Meningerne vedblivende er saa delte, bør for Amatørfrugtavlernes Vedkommende i Almindelighed besvares, som følger: Beskær saa lidt som muligt, men indskrænk Arbejdet til en Udtynding og Vedligeholdelse af Træets gode Form. Alt det andet er saa usikkert.

Plant kun faa, men gode Sorter af hver Frugtgruppe, men undlad paa den anden Side at basere hele Anlæget paa en enkelt Sort, da denne jo kan slaa fejl, og da Forhold med Hensyn til Befrugtningen hos Frugttræernes Blomster, og altsaa Træernes Frugtbarhed, gør det tilraadeligt at have mere end een Sort i hver Have, et Spørgsmaal af stor Interesse, som vi desværre maa forbigaa her.

Københavns Møbelmagasin

har det største Udvalg af 1. Kl.s Møbler

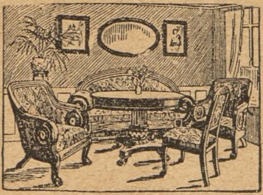

Eleg. Dagligstue fra 400 Kr.

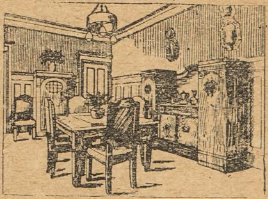

Eng. Spisestue fra 350 Kr.

Vore Møbler er tegnede af vore fineste Arkitekter.

Egne Værksteder. —— 10 Aars Garanti.

— Forlang Katalog. —

Stilfulde Herreværelser fra 300 Kr.

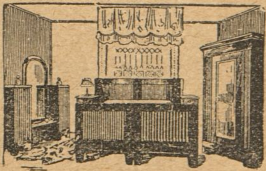

Smukke Sovevær. fra 250 Kr.

Billigste Sted i Danmark at købe Møbeludstyr.

NB. Vore Priser paa Møbler er endnu ikke forhøjede.

Københavns Møbelmagasin

(POUL RASMUSSEN)

Vestervoldgade 8 (Ny Rosenborg).

2 Minutter fra Raadhuspladsen. — 5 Minutter fra Hovedbanen.

Af væsentlig Betydning for Frugtavlen som Landssag, dels baseret paa eget Forbrug, dels lagt an paa Forhandling af Frugten, er endelig Dyrkningen af Buskfrugt i langt større Stil end hidtil.

Dyrkningen af Stikkelsbær, Ribs, Solbær og Hindbær samt Brombær og Hassel burde tages op af enhver Lodsejer i lignende Omfang som f. Eks. i England, særligt for Stikkelsbærrets Vedkommende.

Stikkelsbærdræberen og andre Sygdomme staar maaske som afskrækkende Hindringer, men lader sig dog bekæmpe og overvinde, og Dyrkningen frembyder ingen store Vanskeligheder.

Lad os ganske kort se lidt paa hver enkelt Art. Stikkelsbærbusken trives udmærket her i Landet, er ikke fordringsfuld med Hensyn til Jordbund, men ynder dog en kalkholdig, skørleret, velbearbejdet og næringsrig Jord og en fritbeliggende Vokseplads. Som alm. Busk er den af størst økonomisk Betydning, men kan ogsaa som espalieret langs Hegn paa Staaltraad give gode Resultater og danne et godt Værn om Haven. Frugten er her i Landet af størst økonomisk Betydning i umoden Tilstand og anvendes dels i Vinfabrikationen og i Konserves- og Marmeladefabrikkerne, dels i Husholdningen; som næsten moden anvendes den til Syltning og fuldmoden som Dessertfrugt paa Bordet.

Ribsbusken og dens nære Slægtning Solbærbusken trives ligeledes godt her i Landet paa almindelige til Havedyrkning egnede Jorder. Buskformen er jo den almindeligste og kan blive meget gammel og særdeles omfangsrig uden at tabe kendeligt i Frugtbarhed, især hvor der er rigelig Kalk i Jorden, ja selv Al i Undergrunden ca. 1 Meter under Overfladen generer den ikke, naar Kalk ellers er til Stede. Af praktiske Grunde er en alt for spredt Vækst dog sjældent ønskelig i mindre Haver, hvor det gælder at faa økonomisk Udbytte af hver Plet Jord; det kan derfor anbefales at dyrke Ribs — og forsøgsvis Solbær som højstammet Busk med en 60—125 cm høj Stamme, hvilket ogsaa letter Kultiveringen af Jorden mellem Buskene og er renligere, da kun et Mindretal af Frugterne paa denne Maade udsættes for de uheldige Jordstænk under Regnskyl. Ogsaa som espalieret, særlig op ad Nordmure, er Ribsbusken af Betydning, den giver under saa-

Barnängens Blæk

faas overalt!

bruges overalt!

Stor Nyhed! Vi forsender mod Efterkrav vore gode og billige **Wiener-Harmonikaer**

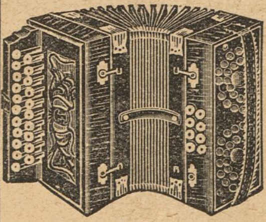

Disse koster med:

Taster	Basser	Kor	Staalstemmer
10	2	2	Kr. 5,50
10	4	2	- 6,—
21	4	2×2	- 11,—
21	6	2×2	- 12,—
21	8	2×2	- 13,—

Guitar-Zitere

Man kan straks spille efter underlagte Nodeblade. Koster med
5 Accorder 41 Strenge 7 Kr.
6 - 49 - 8 -
25 Nodeblade vedlægges gratis enhver Ziter. Porto 1 Kr.
Katalog gratis og franko.

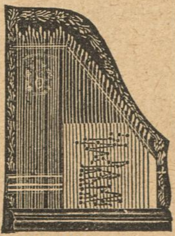

Herfeld & Comp. i Neuenrade Nr. 90, Tyskland.

Roms
Lommebog for Bygningshaandværkere 1917

Redigeret af Arkitekt **Alfred Møller.** :: Pris indb. **2 Kr.**

Ikke alene for Haandværkere, men for enhver, der skal have bygget, er denne Bog en fortrinlig Vejleder.

N. C. Roms Forlagsforretning,

København B.

danne Forhold store, smukke, meget syrlige, men saftrige Frugter. Det samme gælder iøvrigt Solbærbusken.

Ogsaa Hindbærret er af stor Betydning som økonomisk Havefrugt, Kulturen er noget vanskeligere end de foregaaendes, f. Eks. vanskelig omkring København. Der opnaas imidlertid ret gode Priser for Frugten.

Brombær bør anvendes langt hyppigere end hidtil, det er en overmaade nøjsom og villig Busk, der er udmærket egnet til Hegnsplante, f. Eks. hvor Haverne hegnes af de smukke stensatte Jorddiger. Men ogsaa espalieret paa Staaltraad eller som Pyramide lader denne Busk sig dyrke, og de smukke Frugter giver en udmærket Marmelade eller Syltetøj.

Hasselbusken kender enhver, dens udmærkede Egenskaber ligeledes. Den trives bedst i en let lermuldet Jord paa en beskyttet Plads. Danmark burde frembringe langt flere Hasselnødder, end Tilfældet er nu.

Foruden de allerede nævnte Frugter vil det sikkert vise sig lønnende at dyrke Skyggemorellen og Kvæden, der begge egner sig godt for Dyrkning i vore Landhaver, og begge afgiver udmærket anvendelige Frugter.

Frugtens Anvendelse er netop et Spørgsmaal af den største Interesse, naar Talen er om Frugtavl; thi selv om Salget af Frugt vel nok i de fleste Tilfælde staar som den mest tiltalende Side af Frugtdyrkningen, saa er Frugtens Anvendelse i Hjemmets Husholdning maaske en nok saa vægtig økonomisk og nationaløkonomisk Faktor. Dette har vore Frugtavlere da heldigvis ogsaa indset, og talrige Steder rundtom paa vore Landbrugs- og Havebrugsskoler og paa Højskolerne afholdes Kursus i den mest økonomiske Anvendelse af Landets Frugt. Uden her at kunne komme videre ind paa denne interessante Side af vort Emne, skal jeg blot nævne nogle Anvendelser taget i Flæng, nemlig Frugtmos og Frugtvin, Marmelader og Geleer, Frugtsafter og Likører samt Frugteddike.

Et af de vigtigste Spørgsmaal for Frugtavlen er imidlertid vedblivende Afsætningsforholdene, og her er endnu langt fra Enighed om Midler og Veje. For al den Frugts Vedkommende, der skal tilberedes, finder Afsætningen forholdsvis let Sted direkte til Konservesfabrikkerne o. l. Virksomheder; langt vanskeligere stiller Forholdene sig for Afsætningen af Frugten til Nydelse i raa, utilberedt Stand,

Geografiske Billeder.

Udgivne af N. C. Rom.

448 store Kvartsider med ca. 700 Billeder.

Af de mange rosende Omtaler anføres følgende:

Dette er et Værk, der i dobbelt Forstand maa siges at have gjort sin Udgiver fortjent til det nordiske Publikums Taknemmelighed; det er, baade hvad Valg af Billeder angaar og disses Udførelse og Finhed, **aldeles fortræffeligt,** samtidig med at det er **ualmindelig billigt.** Som Titlen viser, er det adresseret til Skolen og Hjemmet, og jeg vil paa det varmeste anbefale det til begge som en Skat, der **ikke burde savnes** i en eneste Skole eller **i et eneste Hjem . . . . .**

Her finder man et samlet heldigt Udvalg af alt **det fortrinligste,** som i den Slags er fremkommet i en Mængde illustrerede Tidsskrifter og kostbare Værker, hvis specielle Opgave det har været at meddele **Skildringer af Natur- og Folkelivet** i fremmede Lande. Snart er man i en underjordisk Jernbanestation i London, snart paa et Fuglebjerg ude i Havet, snart i Snestorm paa Alperne, snart glider man med Lapperne paa deres Elvefart i Finmarken, snart staar man paa en mægtig Floddamper i Sydamerika. I det ene Øjeblik er man paa Rensdyrjagt i Dovrefjeld, i det andet i en Negerdans under Afrikas Palmer, eller man vader med Stanley og hans Opdagerfølge over dets store Floder. Saa staar man igen ved de ægyptiske Pyramider eller under Ruinerne af græske Marmortempler o. s. v. o. s. v.

Samlingen indeholder ca. 700 fortrinlige Billeder, hvis Pris var 7 Kr., men som nu tilbydes Almanakkens Købere for **2 Kr. + 35 Øre til Porto** ved Indsendelse af nedenstaaende Kupon til Bogladerne eller

N. C. Roms Papirvareforretning, Jernbanegade 3, København B.

Roms Almanakkers Præmie-Kupon.

Undertegnede udbeder sig tilsendt **Geografiske Billeder,** udgivne af N. C. Rom, for **2 Kr. + 35 Øre til Porto.** — Beløbet hæves pr. Postopkrævning.

Navn: ....

Adresse: ....

Poststation: ....

Kan indsendes i aaben Konvolut for 4 Øre fra Provinsen, 2 Øre fra København.

idet det oftest store Antal Mellemhandlere dels vanskeliggør Salget, dels fordyrer Frugten uforholdsmæssigt for Forbrugerne. Andelsforetagender har her været anbefalet som det ene forløsende, og de har utvivlsom stor Betydning, flere findes jo allerede i god Gang. Det er dog vist en væsentlig Fejl hos dem, der i sin Tid startede Frugtavls-Bevægelsen, at de ikke straks søgte Samarbejde med Handelens Mænd og derved lagde engros Salget i faste Former og lettede Eksporten. Det er dog ikke Stedet her at tage dette Spørgsmaal op til nærmere Behandling, jeg anfører det, kun fordi det vedblivende er af Interesse for det her omhandlede Emne.

Til Slut vil jeg gerne indskærpe Betydningen af at holde Træ- og Busk-Bestanden i den bedst mulige Orden ved gennemført Rensning og Desinfektion af Stammer og Grene samt Renholdelse af Jorden. Lavarter og Mos maa fjernes, og Stammer og Grene kalkes. Der maa om Vinteren sprøjtes med Blaastens Opløsning af 2—4 $^0/_0$ Styrke, og dette maa gentages et Par Gange før Løvspring. Alle gamle Frugter bør fjernes fra Træerne og fra Jorden for at hindre Overføring af Sygdomme, og hvis Jorden trænger dertil, bør der af og til gives lidt Kalk.

Frugtavlen som Landssag er stadig af største Betydning for den hele Befolkning, det er en Sag, som ikke bør tabes af Syne, men hvorpaa vi alle bør arbejde.

Billeder af Dyr fra Zoologisk Have.

Tegninger af K. Hansen Reistrup.

Af vore bildende Kunstnere staar K. Hansen Reistrup som en af de bedste Dyretegnere, og vi tror derfor, at hans fortrinlige Billeder af Dyr fra Zoologisk Have vil finde Vej til mange Hjem og navnlig til Hjem, hvor der findes Børn. Zoologisk Have er jo et Paradis for Børn, og disse Billeder vil være en Erindring for de Børn, som har besøgt Haven, og en lille Erstatning for dem, der ikke kan komme der. Tegningerne er skaaret i Træ af to af vore dygtigste Xylografer og trykt paa Kunsttrykpapir. Prisen, **50 Øre,** er i Forhold hertil meget billig, og vi kan derfor trygt anbefale disse Billeder til ethvert Hjem.

N. C. Roms Forlagsforretning, Kbhvn. B.

Alle bør eje

Roms nye dobbelte Lommebog,

der netop i disse Dage er udkommet i **5te Oplag.**

Af 1ste, 2det, 3die og 4de Oplag er solgt

75,000 Eksemplarer.

Roms nye dobbelte Lommebog indeholder:

Farvetrykt Kort over Danmark, do. over Europas Stater, Flag- og Signalkort, Samlinger og Seværdigheder i København, Nationalmuseets Aabningstider, Samlinger og Seværdigheder samt Indbyggerantallet i Danmarks Provinsbyer, de nyeste Posttakster, Mønt-Reduktionstabel, Danmarks Mønt, Vægt og Maal, Forholdet mellem Meter—Centimeter og Alen—Tommer, Metersystemet, de vigtigste udenlandske Møntsorter, nogle udenlandske Maal, geografiske Størrelser, Jordens Befolkning, største Højder i Danmark, Højdeforhold paa Jorden, de højeste Bjerge paa Jorden, store Bygninger, lidt Statistik, Religionerne, Statistik over de forskellige Sprog, nogle geografiske Størrelsesforhold, Jordens største Øer i Forhold til de mindre, Verdenshavene, Indsøer, Jernbanernes Billetpriser (fra København til — —), ugentligt og maanedligt Regnskab, den samlede Indtægt og Udgift i 1 Aar, Noteringsblade.

Roms nye dobbelte Lommebog er paa en praktisk Maade delt i 2 Dele og koster kun 60 Øre.

Faas hos alle Bog- og Papirhandlere samt direkte mod Indsendelse af 64 Øre (de 4 Øre er til Porto) i Frimærker fra

N. C. Roms Papirvareforretning,

Jernbanegade 3, København B.

Julens Bog for alle raske Drenge:

Mens Kuglerne sang.

Drengeliv i 64.

Pris indbunden Kr. 1,00.

VALDEMAR VAABEN fortæller om sine Drengeoplevelser for 50 Aar tilbage, da Fjenden oversvømmede Jylland og bragte Sorg og Kummer, hvor de fo'r frem. Med Liv og Friskhed skildrer han, hvorledes Begivenhederne rullede ind over Folket, og Minderne brændte sig ind i Barnesindet. Med levende Deltagelse følger man den raske Dreng, medens han under Møje og Farer, hvor »Kuglerne sang«, sindig og snedig gav sig paa Eventyr for at opsøge sin ældre Broder, der tilligemed Fædregaardens Heste var bortført af Fjenden i Ægtkørsel. Med fornøjeligt Liv og Anskuelighed oprulles Begivenhederne, og man følger med Spænding den raske Guts Spejdertog. I vor »Spejderdrengetid« og med de oprivende Krigstilstande paa den nære Baggrund vil ingen Bog som denne egne sig til Læsning for alle danske Drenge, ligesom den vil blive læst med levende Interesse af alle de Ældre, der gennemlevede hine bevægede Tider for et halvt Aarhundrede siden.

Faas i alle Boglader.

Specialitet til hver Jul:

Opdragende Legetøj og belærende Billedbøger i meget stort Udvalg; alt hvad vi fremkommer med er morsomt som alt andet Legetøj, men er samtidig belærende, saa Børnene l e g e n d e tilegner sig saadanne Kundskaber, som ellers kun med Vanskelighed indprentes dem.

N. C. Roms
Skolemateriel-Forretning,
Jernbanegade 3,
København B.

ALFRED BRAMSEN:

ANGST.

— Sygdom og Alkoholtrang. —

Bidrag til Menneskets Naturhistorie.

I denne Bog vil man finde: Angstens Betydning for Samfundets Udvikling, Fortids Sygdomme og Nutids Sygdomme, Udvikling og Kamp mod Opium og Alkohol, Sygdoms Aarsager, Ernæringens Kunst og meget mere.

Bogen faas i alle Boglader for **Kr. 1,50.**

N. C. Roms Forlagsforretning,
København B.

En billig og god Syltebog er:

Eva Jensens Syltebog

for alle Hjem

med Anvisning til Fremstilling af **Frugtvine** og **Likører.** Bogen er ordnet, bearbejdet og suppleret af Køkkenchef Krogh Lind og gennemset af forhenværende kgl. Mundkok Jul. Freitag.

Eva Jensens Syltebog i smukt farvetrykt Omslag, tegnet af Luplau Janssen, koster

kun 25 Øre.

N. C. Roms Forlagsforretning,
København B.

Om Almueudskæring.

Af N. C. Rom.

Af Pressens mange velvillige Udtalelser om denne lille Bog anføres følgende:

»Denne Bog giver Anvisning paa, hvorledes man kan lære sig selv denne forholdsvis lette og dog saa smukke og smagfulde Udskæringsmetode. Den folkelige Udskæring, som senere er kaldet Almuestil, bestaar af en rig Sammensætning af Kredse og lige Linier, indridsede med Passer og Lineal, samt tildels nedskaaret i Træet med Knivspidsen i smaa Fordybninger. Man finder denne Stil anvendt i Manglestokke, Banketræer og andre gamle Redskaber, og Almuestil er derfor hos os med Rette dens Hædersnavn. Vi anbefaler derfor trøstig Hr. Roms gavnlige og billige Bog til Husflidens mange Venner omkring i vor Læsekreds.« „Randers Dagbl. og Folketid."

Denne lille Bog er udmærket smukt udstyret og koster kun **75 Øre**. Faas gennem alle Boglader.

For at fremme Udbredelsen af Almuestilen og give enhver Husflidsmand og Haandarbejder paalidelig Vejledning til smagfuldt Arbejde er der, med Bistand af Dansk Husflidsselskab, udgivet:

Arbejdstegninger i fuld Størrelse til

Bohave i Almuestil

udført under Ledelse af N. C. Rom
af Arkitekt O. Rosendahl-Langballe.

Af dette store Værk er der udkommet to Dele, indeholdende samtlige Tegninger til det ovenfor nævnte Møblement, der vandt saa stort Bifald ved Udstillingen i København 1888.

I. En Sofa (Løjbænk), en Lænestol, et Hjørneskab, en Stol, en Pyramide (Tavlet).

II. Et gammeldags Skab, et Bord, et Spejl, en Vugge.

Begge Hæfter sælges samlet for **5 Kr.** og indeholder 8 store Planer med alle Enkeltheder udført i fuld Størrelse. Enhver Snedker vil her have Lejlighed til for den billige Pris af 5 Kr. at komme i Besiddelse af de med fuldendt Smag udførte Arbejdstegninger til et prægtigt Møblement, der vil have Udsigt til stor Afsætning, hvor en dygtig Haandværker efter Tegningerne udfører Snedkerarbejdet holdbart og korrekt, og Husflidsfolk i Vintertiden kan bistaa med det fine Udskæringsarbejde, der sætter Kronen paa Værket.

Hvorledes sparer man Penge?

? ? Under denne tidssvarende Titel fortæller en pharmaceutisk Kandidat os om Bestanddelene og Sammensætningen af en stor Del prøvede gode Midler til Tændernes Pleje, Haarets og Hudens Pleje, Fodens og Mavens Pleje, Midler for daarlige Øjne, mod Hoste og Hæshed, Hovedpine og Snue, mod Nervøsitet og Gigt. Endvidere kyndige Forskrifter om Midler til den første Hjælp ved pludselige Forgiftninger i mange farlige Tilfælde. Som kyndig Materialist giver Forfatteren yderligere en Mængde udmærket valgte og prøvede Opskrifter paa Tilberedningen af allehaande Sæber, Toiletmidler og tekniske Artikler til Brug for Hus og Hjem, hvorved man vil kunne spare mange Penge. Ialt indeholder den elegant udstyrede Bog ikke mindre end ca. halvandet Hundrede Recepter, og faas i enhver Boglade for kun **75 Øre.** ? ?

N. C. Roms Forlagsforretning,

København B.

Haven.

Den gamle, kyndige Frugtkender og kyndige Havemand **C. Matthiesen** fra Gundsømagle har i Bogen **Haven** udgivet Frugten af mange Aars Erfaring. — Den omfatter **Frugthaven** saavel som **Urtehaven, Villahaven** som **Blomsterhaven,** og oven i Købet meddeler den alt, hvad man bør vide om Stuegartneri.

Køb derfor **C. Matthiesens** nye Bog **Haven**, der faas gennem enhver Boglade for **1 Kr. 50 Øre.**

N. C. Roms Forlagsforretning, København B.

Haven.

Smukke Gulve

faar man ved at overstryge disse med **„Unicum"**, et Stof, som langt overgaar, hvad man hidtil har benyttet i lignende Øjemed. Tørrer i Løbet af Natten og giver en straalende Glans.

Den bedste og billigste Seletøjssværte, der findes i Handelen, er

„PRIMUS",

faas i Blikdunke, indeholdende 3 □ Glas fineste, selvblankende Lædersværte.

Buchs Farvefabrik.

Tietgensgade 64. København B. Tlf. 3471.

„Kreatur-Forsikrings-Foreningen for Kongeriget Danmark"

stiftet 1859, yder **fuld Erstatning** ved Hestes og Kvægs Død samt ved Ulykkestilfælde, som medfører øjeblikkelig Nedslagning; endvidere for Heste **Halvdelen af Forsikringssummen + Levningerne** ved Sygdomme, som medfører Nedslagning, og **mindre Erstatninger** ved formindsket Brugbarhed. Forsikring mod Kvægtuberkulose kan indbefattes. Anmeldelse sker ved Henvendelse til Deres Dyrlæge eller til Hovedkontoret, Vestre Boulevard 34, 2. Sal, København B. Telefon Central 3970. — Særlig Afdeling for større Landbrugsbesætninger. — **Hingsteforsikring.**

Ægte hvid Oportovin,

anbefalet af Læger.

Mrkt. (Kors) — Pris pr. hel Flaske **2 Kr.**

samt mit øvrige righoldige Lager af **Vine & Spirituosa** i bekendte gode, lagrede Kvaliteter anbefales.

Cognac **Main Dorée, Special Rom, Barton Whisky.**

Kirsebærvin og andre **Frugtvine.**

Peter Buch's Vinhandel,

Vester Boulevard 13, København B.

Telefon Central 1107.

Vejrspaadomme for 1917.

„Mennesket spaar, men Gud raa'er".

Januar: 1.—8. Frost og Sne. 9.—16. Vekslende Vejr. 17.—23. Tøvejr. 24.—31. Mild Frost.

Februar: 1.—10. Frost og en Del Sne. 11.—19. Meget koldt. 20.—28. Regn og Sne.

Marts: 1.—7. Klar Frost. 8.—13. Sne og Tø. 14.—21. Mildt Vejr. 22.—31. Frisk Vind og klart Vejr.

April: 1.—5. Bygevejr. 6.—12. Ustadigt 13.—19. Regn. 20.—25. Tør Blæst. 26.—30. Smukt Vejr.

Maj: 1.—8. Smukt, stille Vejr. 9.—14. Kulde og Blæst. 15.—19. Mildere. 20.—24. Jævnlig Regn. 25.—31. Varme.

Juni: 1.—6. Foranderligt. 7.—16. Blæst og Regn. 17.—23. Klart Sommervejr. 24.—30. Varme, Torden.

Juli: 1.—7. Varme. 8.—17. Foranderligt. 19.—24. Varme og Torden. 25.—31. Regnbyger.

August: 1.—10. Varme. 11.—16. Bygevejr og Blæst. 17.—23. Varme. 24.—31. Tør Blæst.

September: 1.—12. Mildt varmt Vejr. 13.—21. Ustadigt med Regnbyger. 22.—30. Smukt Efteraarsvejr.

Oktober: 1.—8. Foranderligt. 9.—11. Stærk Blæst. 12.—18. Stille Vejr. 19.—26. Kulde. 27.—31. Vekslende Vejr.

November: 1.—6. Regn. 7.—11. Smukt. 12.—17. Blæst og Sne. 18.—24. Frost. 25.—30. Klart Vejr.

December: 1.—10. Frost og Sne. 11.—15. Tø. 16.—23. Blæst og Kulde. 24.—31. Frost og Sne.

Kasse-Møbler. *Hvorledes man selv af brugte Pakkasser kan lave en Mængde nyttigt Bohave til sit Hjem.*

Det er en uimodsigelig Kendsgerning, at man virkelig af brugte Pakkasser og lignende ganske billigt Materiale kan lave ikke alene brugbare, men ofte ganske smagfulde Brugsgenstande, naar Arbejdet udføres med lidt Snille og Smag. — Bogen »Kasse-Møbler«, der faas i enhver Boglade for 2 Kr., elegant indbunden, er ikke alene beregnet for Landliggere og Folk med Kolonihaver, men ogsaa for mange smaa Hjem, hvor man ved dens Anvisning og de 60 originale Tegninger, der findes i Bogen, vil kunne tilvejebringe mangen en nyttig og net Brugsgenstand, man ellers maatte savne, blot ved Anvendelse af brugt Kassetræ og lidt fornøjeligt Fritidsarbejde.

N. C. Roms Forlag,
Vestergade 8, København B.

Kjøbenhavns
Plante Margarine
Nuca.

???

Holder De Fjerkræ?

???

bør De abonnere paa

!!!

Pedersen-Bjergaard's

Fjerkræavls- og Binærings-Tidende

!!!

Bladet bestilles hos Posten eller hos Redaktøren, Kammasvej 2, København V., og koster 2 Kroner aarligt, frit tilsendt. :: De vil da, om De retter Dem efter dens Raad, faa Æg af Deres Høns, Honning af Deres Bier og Glæde af Deres :: Smaavirksomheder :: mange Tokroner værd!!

Folkets Almanak for 1917 indeholder:

Aarets Kalender med Markedsfortegnelse for hver Maaned.
Fortegnelse over Markederne i de forskellige Landsdele.
Festkalender.
Drægtighedstabel.
Økonomiske Anmærkninger fra det kongelige danske Landhusholdningsselskab: Lucerne.
En dansk Sang. Digt af *Valdemar Rørdam.* Med Tegning af *Resen Steenstrup.*

Brudesløret. Skitse af *Friis Jensen.* Med Tegninger af *Poul Steffensen.*
Alpejægerens Jul. Af *H. Mathiassen.* Med Tegninger af *Luplau Janssen.*
Klokkestøberne. Historisk Fortælling af *Arkelius.* Med Tegninger af *Axel Thiess.*
Gammel Kærlighed. Fortælling af *Ellen Reumert.* Med Tegning af *Resen Steenstrup.*

Fru Mortensens Leverpostej. Af *Alexander Svedstrup.* Med Tegninger af *Forfatteren.*
Mo'r. Digt af *Carl E. Simonsen.*
Villaen. Fortælling af *Anders J. Eriksholm.* Med Tegninger af *Poul Steffensen.*
Et Bønskrift. Tidsbillede fra det 18. Aarhundrede. Fortælling af *Marie Henckel.* Med Tegninger af *Luplau Janssen.*
Nogle gode Stueplanter. Af Havearkitekt *Johan Lassen.*

Sigrid. Fortælling fra Midnatssolens Land af *Axel Moe.* Med Tegninger af *Resen Steenstrup.*
Humor. Med Tegning af *Axel Thiess.*
To Kæmpeplaneter. Af *Torvald Køhl.* Med Billeder.
Akkorder. Af *Carl E. Simonsen.*
Da Røverne stjal Skrædderen. Fortælling af *Jørgen Hansen Rosling.* Med Tegninger af *Alexander Svedstrup.*
Bølgen . . . Fortælling af *Martin Skovbo.* Med Tegninger af *Luplau Janssen.*
Et vanskeligt Spørgsmaal. Af *Vidar Bruun.* Med Billede.
50 Øres-Kunst. En Skitse af *Axel Thomsen.* Med Tegning af *Resen Steenstrup.*
Apotekeren og Rebslageren. Genfortalt ved *Karl Havlykke.*

En Styrkeprøve. Fortælling af *Andreas Beiter.* Med Tegning af *Poul Steffensen.*
Humor. Med Tegning af *Alexander Svedstrup.*
Aftenstemning. Af *Vidar Bruun.*
Gengangeren. Fortælling af *Joachim Kattrup.* Med Tegning af *Resen Steenstrup.*
Afguden Svantovits Ødelæggelse. Med Billede.

Ugens Nyheder er Danmarks mest læste Ugeblad.

Ugens Nyheder er et opbyggeligt, interessant, folkeligt, belærende, tiltalende, praktisk Blad.

Enhver Husmoder bør holde

Ugens Nyheder,

derved gavner og glæder hun sig selv, sin Mand, sine Børn og Tjenestefolk.

„Ugens Nyheder“ udgaar hver Uge fra København i et stort 8-sidigt Format, indeholdende 32 Spalter Læsning.

„Ugens Nyheder“ indeholder Artikler til Fremme af aandeligt og materielt Velvære, smaa og store Afhandlinger om mangt og meget, som har Interesse for ethvert Hjem.

„Ugens Nyheder“ bringer ofte Artikler, indeholdende Raad og Vink til Husmødrene.

„Ugens Nyheder“ har tvende Rubrikker, kaldet „Juridisk Raadgiver“ og „Sundhedsraad“. Forespørgsler, henhørende derunder, besvares gratis for Abonnenterne (disse tvende Afdelinger ledes af en anerkendt dygtig Jurist og Læge).

„Ugens Nyheder“ forsikrer sine Abonnenter for 250 Kroner ved Død, fremkaldt ved Ulykkestilfælde.

„Ugens Nyheder“ udgaar saa tidligt fra København, at det om Lørdagen er omdelt over hele Landet. Bladet bliver saaledes en kærkommen Gæst om Søndagen.

„Ugens Nyheder“ koster kun 1 Kr. Kvt.,

Porto iberegnet.

Bestilles hos Posten og i Bogladen.